

**Kuuden suurimman kaupungin kehitysvammahuollon
palvelujen ja kustannusten vertailu 2010**

Kuusikko-työryhmä
Kehitysvammahuolto
Aura Pasila
29.6.2011

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja
Teksti: Aura Pasila
Kansi: Kati Rosenberg

ISSN 1457-5078

Edita Prima Oy 2011
Helsinki

Tekijä(t)		
Kuusikko-työryhmän kehitysvammahuollon asiantuntijaryhmä, kirjoittanut Aura Pasila		
Nimike		
Kuuden suurimman kaupungin kehitysvammahuollon palvelujen ja kustannusten vertailu 2010		
Julkaisija (virasto tai laitos)	Julkaisuaika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaalivirasto, Espoon sosiaali- ja terveystoimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun sosiaali- ja terveystoimi, Tampereen hyvinvointipalvelut sekä Oulun sosiaali- ja terveystoimi	6/2011	18 s. + 47 s. liitteitä
Sarjanimike		Osanumero
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja		2/2011
ISSN-numero	Kieli	
1457-5078	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Kuusikko-työryhmän kehitysvammahuollon raportissa kuvataan pääasiassa kehitysvammaisten erityishuol- lostaan annetun lain (519/1977) mukaisia palveluja. Tarkasteltavat palvelut ovat kehitysvammaisten henkilöi- den laitoshoidon, asumispalvelut eli autettu, ohjattu ja tuettu asuminen, perhehoito sekä työ- ja päivätoiminta. Muita, asiakasmääriltään ja kustannuksiltaan pienempiä palveluja kuvataan pääosin yhtenä kokonaisuutena. Laajimmin tarkastellaan laitoshoidon ja asumispalveluja. Vuoden 2010 tietojen lisäksi esitetään aikasarjoja vuosilta 2000–2010 ja 2006–2010. Kustannustietojen vertailukelpoisuutta parannetaan deflatoimalla eli ko- rottamalla aiempien vuosien kustannukset vuoden 2010 arvoon. Erillisinä liitteitä raportissa esitetään laitos- hoitoa ja avohuoltoa käsittelevä selvitys sekä yhteenveto kuntien kehitysvammahuollon piirissä vuonna 2010 valmistuneista tai viimeisimmistä asiakaskyselyistä.</p> <p>Vuonna 2010 kehitysvammahuollon palveluja käytti Kuusikko-kunnissa 5 957 henkilöä. Käyttäjien määrä kasvoi edellisvuodesta 5,8 prosentilla eli 324 henkilöllä. Osa kasvusta selittyy Oulun muuttuneella tiedonke- ruutavalla. Palvelujen käyttäjien osuus kuntien väestöstä oli keskimäärin 0,38 prosenttia. Kehitysvamma- huollon kokonaisnettokustannukset olivat 176 433 654 euroa, mikä on noin 112 euroa kuntien asukasta koh- den. Nousua kokonaiskustannuksissa tapahtui edelliseen vuoteen nähden vuoden 2010 rahan arvossa 2,7 prosenttia. Vuosien 2006–2010 välinen kasvu oli 14,9 prosenttia. Asiakasmäärä oli suurin työ- ja päivätoi- minnassa, 2 968 henkilöä. Kustannukset olivat korkeimmat asumispalveluissa, 71 249 253 euroa.</p> <p>Kuntien kehitysvammahuollon keskeisimpiä tavoitteita ovat laitoshoidon purku ja asumispalvelujen kehittä- minen. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa oli 31.12.2010 koko Kuusikossa 660 henkilöä. Itsenäisesti, asumisyk- sikössä tai tukiasunnossa asui 2 298 henkilöä. Vanhempien kanssa asui 3 275 henkilöä. Perhehoidossa oli 187 asiakasta. Pitkäaikaisten laitosisiakkaiden määrä väheni 78:lla eli 10,6 prosentilla 31.12.2006– 31.12.2010. Vuoden 2010 aikana autetussa oli 1 926, ohjatussa 592 ja tuetussa asumisessa 326 asiakasta. Autetun ja tuetun asumisen käyttöpäivien määrä on kasvanut laitoshoidon käyttöpäivien määrän vähentyes- sä. Laitoshoidon purku on käynnissä, mutta prosessiin liittyy monia haasteita. Ne näkyvät muun muassa siten, että myös asumisyksiköistä siirrytään pitkäaikaiseen laitoshuoltoon.</p>		
Asiasanat		
Kuusikko, kustannukset, kuntavertailu, kehitysvammahuolto, kehitysvammaiset		
Tiedustelut	Jakelu	
Työryhmän jäsenet, liite 8	www.kuusikkokunnat.fi	

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	1
2	KEHITYSVAMMAHUOLLON ASIAKKAAT, SUORITTEET JA KUSTANNUKSET	2
	2.1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä sekä asumismuoto 2006 ja 2010	2
	2.2 Kehitysvammahuollon asiakkaat ja suoritteet vuosina 2006–2010	4
	2.3 Kehitysvammahuollon kustannukset 2006–2010.....	7
3	LAITOSHOITO	10
4	ASUMISPALVELUT	11
	4.1 Autettu asuminen	12
	4.2 Ohjattu asuminen.....	13
	4.3 Tuettu asuminen	13
5	TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINTA.....	14
6	KEHITYSVAMMAHUOLLON ASIAKASKYSELYT	16
7	YHTEENVETO	16
8	LÄHTEET	18
	LIITTEET	19
	Liite 1: Kehitysvammahuollon tiedonkeruun määritelmät 2010.....	19
	Liite 2: Kehitysvammahuollon asiakas- ja kustannustietoja vuodelta 2010	25
	Liite 3: Kehitysvammahuollon aikasarjat 2006–2010.....	34
	Liite 4: Kehitysvammahuollon deflatoidut kustannukset 2006–2010	42
	Liite 5: Kehitysvammahuollon asiakkaiden pääasiallinen asumismuoto 31.12.2010.	45
	Liite 6: Kehitysvammahuollon avopalvelujen ja laitoshoidon Kuusikko-tarkastelu	46
	Liite 7: Yhteenveto kehitysvammahuollon asiakaskyselyistä.....	63
	Liite 8: Kehitysvammahuollon Kuusikko-työryhmän jäsenten yhteystiedot.....	64

TAULUKOT, TEKSTIOSA

Taulukko 1. Kehitysvammahuollon asiakkaat vuosina 2006, 2009 ja 2010 sekä asiakasmäärien muutos Kuusikossa

Taulukko 2. Kehitysvammahuollon eri palvelumuotojen käyttöpäivät vuosina 2006, 2009 ja 2010 sekä käyttöpäivien muutos Kuusikossa

Taulukko 3. Kehitysvammahuollon suoritteiden eli käyttöpäivien jakautuminen kunnallisesti tuotettuihin ja ostettuihin palveluihin Kuusikossa

Taulukko 4. Kehitysvammahuollon nettokustannukset vuosina 2006, 2009 ja 2010 sekä niiden muutos vuoden 2010 rahan arvossa Kuusikossa

Taulukko 5. Kehitysvammahuollon nettokustannukset vuonna 2010, niiden muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa sekä kunnan tuottamien palvelujen ja ostopalvelujen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista

Taulukko 6. Yhteenveto kehitysvammahuollon palvelujen käyttöpäiväkohtaisista nettokustannuksista vuonna 2010 Kuusikossa

Taulukko 7. Laitoshoidon asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009

Taulukko 8. Laitoshoidon kustannukset vuonna 2010 sekä niiden muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

Taulukko 9. Asumispalvelujen kaikki asiakkaat, käyttöpäivät ja kokonaisnettokustannukset vuosina vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

Taulukko 10. Autetun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009

Taulukko 11. Autetun asumisen kustannukset vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

Taulukko 12. Ohjatun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät 2010 sekä muutos vuodesta 2009

Taulukko 13. Ohjatun asumisen kustannukset 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

Taulukko 14. Tuetun asumisen asiakkaat, käyttöpäivät ja nettokustannukset vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

Taulukko 15. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009

Taulukko 16. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2010 sekä kustannusten muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

Taulukko 17. Aikuisten avohuollon piiriin kuuluvien työ- ja päivätoiminnan käyttö 2010

Taulukko 18. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2010 sekä kunnallisen tuotannon ja kuljetuspalvelujen kustannukset

KUVIOT, TEKSTIOSA

Kuvio 1. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä asumismuodon mukaan 31.12.2006 ja 31.12.2010 Kuusikossa

Kuvio 2. Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto Kuusikossa, %-osuus eri asumismuodoissa ikäryhmittäin, 31.12.2010

Kuvio 3. Laitoshoidon, asumispalvelujen, perhehoidon sekä työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon kokonaisasiakasmäärästä vuonna 2010

Kuvio 4. Kehitysvammahuollon eri palvelujen kustannusten %-osuus kehitysvammaisten palvelujen kokonaisnettokustannuksista vuonna 2010

Kuvio 5. Kehitysvammahuollon asiakaskohtaisten kustannusten kehitys vuosina 2006–2010 vuoden 2010 rahan arvossa Kuusikossa

Kuvio 6. Asumispalvelujen eri asumismuotojen käyttöpäivien %-osuudet kaikista asumisen käyttöpäivistä Kuusikossa 2010

Liite 1

Taulukko 1. Tilastokeskuksen (SVT 2011a) julkisten menojen hintaindeksi sosiaalitoimelle, kuntatalous

Liite 6

Taulukko 1. Eri ikäryhmiin kuuluvien pitkäaikaisten laitoshoidoasiakkaiden jakautuminen hoitoisuusluokkiin Kuusikossa 31.12.2010

Taulukko 2. Laitoshoidon asiakkaiden kuntakohtainen jakautuminen hoitoisuusluokkiin 31.12.2010

Kuvio 1. Kehitysvammaisten henkilöiden osuudet asumismuodon mukaan vuosina 2001–2010 sekä kehitysvammaisten henkilöiden kokonaismäärä, kaikki ikäryhmät, Viisikko / Kuusikko

Kuvio 2. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden määrä vuosina 2000–2010

Kuvio 3. Lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden osuus kaikista laitoshoidossa olevista asiakkaista vuosina 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Kuvio 4. Laitoshoidon kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

Kuvio 5. Pitkäaikaisten asumispalveluasiakkaiden määrä vuosina 2001–2010

Kuvio 6. Lyhytaikaisten asumispalveluasiakkaiden osuus kaikista asumispalveluasiakkaita vuosina 2001–2010, Viisikko / Kuusikko

Kuvio 7. Asumispalvelujen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

Kuvio 8. Autetun asumisen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

Kuvio 9. Ohjatun asumisen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

Kuvio 10. Tuetun asumisen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

Kuvio 11. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen kaikkien asiakkaiden vuosittaisen määrän kehitys 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Kuvio 12. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen käyttöpäivien suhteelliset osuudet käyttöpäivien yhteismäärästä sekä päivien vuosittaisen kokonaismäärän kehitys 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Kuvio 13. Perhehoidon kaikki käyttöpäivät vuosina 2000–2010

Kuvio 14. Työ- ja päivätoiminnan kaikki käyttöpäivät vuosina 2000–2010

Kuvio 15. Laitoshoidon vuoden 2010 arvoon muutettujen nettokustannusten kehitys vuosina 2000–2010

Kuvio 16. Laitoshoidon vuoden 2010 rahan arvoon muutettu käyttöpäivän nettokeskihinta vuosina 2000–2010

Kuvio 17. Asumispalvelujen vuoden 2010 arvoon muutettujen nettokustannusten kehitys vuosina 2000–2010

Kuvio 18. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen kustannusten osuus niiden yhteenlasketuista kustannuksista sekä vuoden 2010 arvoon muutettujen kokonaiskustannusten kehitys Kuusikossa vuosina 2000–2010

Kuvio 19. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen vuoden 2010 arvoon muutetut käyttöpäiväkohtaiset kustannukset vuosina 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Kuvio 20. Pitkäaikaisten laitoshoidoasiakkaiden määrä ikäryhmän ja hoitoisuuden mukaan Kuusikossa 31.12.2010, N = 533

Kuvio 21. Siirtymät pitkäaikaiseen laitoshoidoon ja pois laitoshoidosta asumismuodon mukaan vuonna 2010 Kuusikossa

1 JOHDANTO

Kuusikko muodostuu Suomen kuudesta väkiluvultaan suurimmasta kaupungista. Väestömäärän mukaisessa järjestyksessä Kuusikkoon kuuluvat kaupungit ovat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu. Kuusikko-työryhmissä vertaillaan kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen palveluja. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja edeltävän vuoden asiakasmääristä, suoritteista ja kustannuksista. Keskeisimmät tiedot esitetään raporteissa usean vuoden aikasarjoina.

Kuusikko-työn historia ulottuu vuoteen 1994, jolloin Helsingin, Espoon ja Vantaan sosiaali- ja terveystoimen johtajat päättivät alkaa toteuttaa vertailuja keskeisimmistä sosiaali- ja terveystoimen palveluista sekä niiden kustannuksista. Ensimmäiseksi tarkasteltiin lasten päivähoitoa, toimeentulotukea sekä vanhusten palveluja. Turku ja Tampere tulivat kaikkiin vertailuihin mukaan vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailuraportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuodesta 1999 eteenpäin. Kuusikko syntyi, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Oululta ensimmäiset tiedot saatiin vuodelle 2002. Ajan myötä Kuusikko-vertailuihin on tullut mukaan uusia palvelukokonaisuuksia. Lisäksi raporttien laajuus on kasvanut vertailtavaksi otettujen asioiden lisääntyessä.

Kuusikko-raporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista asiakastietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Raportteihin sisältyy tilastotietojen lisäksi erillisiä selvityksiä esimerkiksi palvelujen organisoinnista tai kuntakohtaisista suunnitelmista palvelurakenteen muutoksen toteuttamiseksi. Kaupunkien asiantuntijat sopivat tiedonkeruulle mahdollisimman yhdenmukaiset määritelmät, toteuttavat tiedonkeruun käytännössä ja analysoivat tuloksia. Kuusikko-työryhmien sihteeri koavat tiedot yhteen ja kirjoittavat ryhmäkohtaiset raportit.

Kuusikon lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveystoimen palveluista tuotetaan usealla taholla. Tärkeimmät valtakunnallisen tiedon kerääjät ovat Tilastokeskus, Terveystoimen ja hyvinvoinnin laitos (THL) sekä Suomen Kuntaliitto. Tilastokeskus julkaisee vuosittain tilastoa Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. THL kokoaa ja tuottaa runsaasti tietoja kuntien sosiaali- ja terveystoimen palveluista. Vuosittain THL julkaisee muun muassa Sosiaali- ja terveystoimen tilastollisen vuosikirjan sekä raportin Sosiaalimenot ja rahoitus. Suomen Kuntaliitto kerää ja raportoi tietoja suurten kaupunkien terveystoimen kustannuksista. Keski suurten kaupunkien kustannustietoja julkaistaan myös sosiaalipalveluiden osalta. Kuntaliitto julkaisee muitakin tietoja kuntien taloudesta.

Kuusikko-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot. Työryhmien tiedonkeruuprosessia ja raportoinnin sisältöä voidaan myös tarvittaessa muokata verrattain joustavasti suhteessa valtakunnallisen tason tiedonkeruuseen ja julkaisuun.

Vuonna 2011 Kuusikko-työryhmiä on seitsemän ja ne tuottavat yhteensä kahdeksan raporttia. Käsillä olevassa raportissa tarkastellaan kehitysvammaisille henkilöille suunnattuja palveluja. Ensimmäinen kehitysvammahuollon ryhmän kokoama raportti ilmestyi vuonna 2001 eli varhaisimmat vertailutiedot ovat peräisin vuodelta 2000. Tuolloin mukana olivat

Viisikon muodostavat kaupungit. Kuusikon tiedot ovat saatavilla vuodesta 2005 eteenpäin, kun Oulu tuli mukaan vertailutyöhön.

Kehitysvammahuollon raportissa tarkastellaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) eli jäljempänä kehitysvammalain, KvL:n, mukaisia palveluja. Turussa osa näistä palveluista toteutetaan sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaisesti, minkä vuoksi Turun tiedoissa on mukana sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja. Lisäksi omaishoidon tuen vapaapäiviin liittyvä lyhytaikaishoito on mukana Helsingin, Espoon ja Turun tiedoissa, sillä sen kustannukset sisältyvät kehitysvammahuollon budjettiin (ks. laki omaishoidon tuesta 937/2005). Kunnat järjestävät kehitysvammaisten erityishuollon palvelut itse tai ostavat niitä erityishuollon kuntayhtymiltä, toisilta kunnilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Raportissa tarkasteltavat keskeiset palvelukokonaisuudet ovat laitoshoido, perhehoito, asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta. Raportissa kootaan tiedot palvelujen asiakasmäärästä, suoritteista eli pääsääntöisesti käyttöpäivistä sekä kustannuksista. Lisäksi tiedoista esitetään aikasarjoja. Pääasiallisesti tarkastellaan kehitystä vuosina 2006–2010. Kustannustietojen ajallista vertailukelpoisuutta on parannettu esittämällä kustannusaikasarjoissa sekä alkuperäiset luvut että vuoden 2010 rahan arvoon korotetut eli deflatoidut kustannukset.

Kehitysvammahuollon palvelujen järjestämiseen ja käyttöön vaikuttavat useat ajankohtaiset hankkeet ja tavoiteohjelmat. Kunta- ja palvelurakennemuutostus- eli Paras-hankkeen myötä kuntien vastuu erityishuollon järjestämisestä on kasvanut. Palvelurakenteen osalta kehitysvammaisten henkilöiden laitoshoidoa pyritään tavoitteellisesti purkamaan (esim. valtioneuvoston periaatepäätös 2010). Lisäksi 1.9.2009 voimaan tulleet muutokset vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) asettivat vammaispalvelulain ensisijaiseksi kehitysvammalakiin nähden. Kehitysvammahuollon Kuusikko-työryhmä on vuoden 2010 osalta keskittynyt tarkastelemaan avopalvelujen ja laitoshoidon asiakkaita, käyttöä ja kustannuksia sekä niissä tapahtuneita muutoksia. Selvitys löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 6. Laitoshoidon ja avopalvelujen tarkastelun lisäksi raporttiin liitetään uutena osana Kuusikon ohjausryhmän tavoitteen mukaisesti kuntien kehitysvammahuollon palveluissa vuonna 2010 toteutetuista tai viimeisimmistä valmistuneista asiakaskyselyistä sekä kuntien alustava suunnitelma yhteisen asiakasmittarin käyttöönotosta.

2 KEHITYSVAMMAHUOLLON ASIAKKAAT, SUORITTEET JA KUSTANNUKSET

Kuusikon kunnissa kehitysvammahuollon asiakkuuden määrittely perustuu ensisijaisesti kehitysvammalakiin. Kehitysvammahuollon asiakkuuden perusteella lasketaan myös kunnissa asuvien kehitysvammaisten henkilöiden määrä. Kehitysvammahuollon palveluja voidaan kuitenkin järjestää myös muille erityisryhmille, esimerkiksi autistisille henkilöille. Toisaalta joitakin palveluja tuotetaan kehitysvammaisille henkilöille muiden ensisijaisten lakien perusteella. Vammaispalvelulain lisäksi esimerkiksi sosiaalihuoltolaki on kehitysvammalakiin nähden ensisijainen laki. Kehitysvammaisten henkilöiden käyttämät ensisijaisten lakien mukaan järjestetyt palvelut eivät kuitenkaan pääsääntöisesti ole mukana raportissa, koska tietoja on vaikeaa erotella palvelujen käyttöä koskevista kokonaistiedoista. Poikkeukset yleisperiaatteesta esitetään edellä olevassa johdantoluvussa.

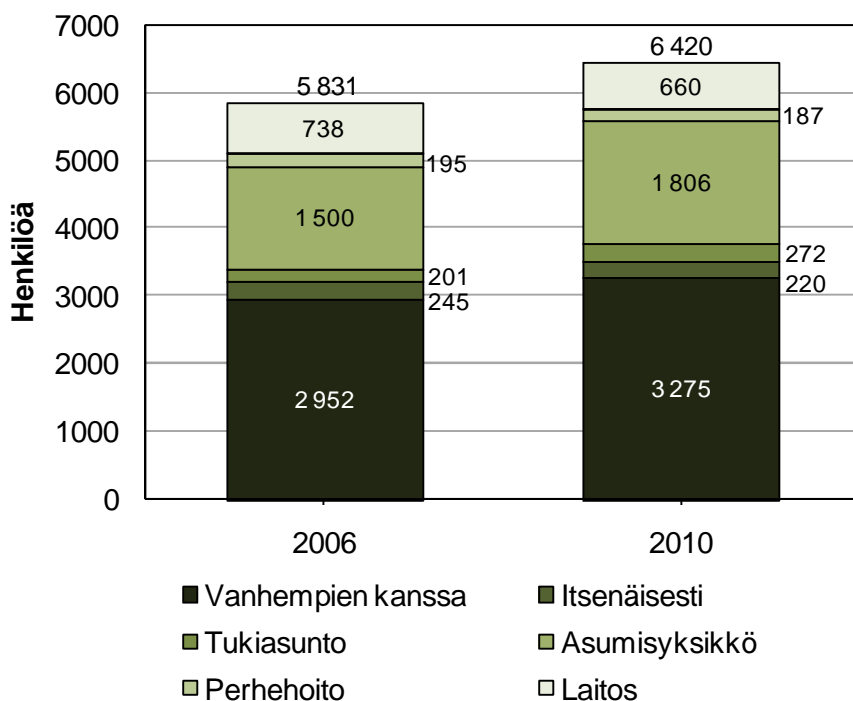
2.1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä sekä asumismuoto 2006 ja 2010

Vuonna 2010 kuntien tiedossa olevia kehitysvammaisia henkilöitä oli yhteensä 6 527. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä on kasvanut 11,1 prosentilla vuosina 2006–2010 ja

1,6 prosentilla vuosina 2009–2010. Vuonna 2010 suurin osa kehitysvammaisista eli 2 064 henkilöä asui Helsingissä. Vantaalla kehitysvammaisten henkilöiden määrä oli Kuusikon kunnista pienin, 763 henkilöä. Lukumäärätiedot eivät kuitenkaan ole kuntien välillä tiedonkeruun eroavaisuuksista johtuen täysin vertailukelpoisia. Kuusikon tasolla kehitysvammaisten henkilöiden osuus kuntien väestöstä oli 0,42 prosenttia. Osuus vaihteli kunnittain Helsingin ja Espoon 0,35 prosentista Oulun 0,63 prosenttiin. Kuusikon tasolla 0–5-vuotiaita lapsia oli alle 300. Kouluikäisiä eli 6–17-vuotiaita oli noin 1 600 henkilöä. Aikuisia oli 4 400 ja ikääntyneitä eli 65 vuotta täyttäneitä hieman yli 300.

Vuoden lopusta 31.12. kerätty poikkileikkaustieto kehitysvammaisten henkilöiden määräs-
tä eri asumismuodoissa on esitetty kuviossa 1. Poikkileikkaustietona koottu kehitysvam-
maisten henkilöiden lukumäärä on hiukan pienempi kuin kaikkien vuonna 2010 tiedossa
olleiden kehitysvammaisten määrä. Suurin osa kehitysvammaisista asui vuonna 2010
vanhempiansa tai muiden omaistensa kanssa. Toiseksi yleisin asumismuoto oli asumisyk-
sikkö. Laitoshoidossa kehitysvammaisia henkilöitä oli kolmanneksi eniten. Muissa asu-
mismuodossa asukkaita oli melko vähän. Kuvion 1 perusteella on myös mahdollista verra-
ta vuoden 2010 tietoja vuoteen 2006. Laitospurun edistyessä laitosisiakkaiden määrä on
vähentynyt 78 henkilöllä. Vuoteen 2006 verrattuna vuonna 2010 asumisyksikössä tai tu-
kiasunnossa asui 377 ja vanhempiansa kanssa 323 henkilöä enemmän kuin vuonna 2006.
Itsenäisesti asuvien määrä väheni 25:llä ja perhehoidossa olevien määrä kahdeksalla
henkilöllä. Pidemmän aikavälin muutosta asumismuotojen jakaumassa on tarkastelu liit-
teen 6 kuviossa 1.

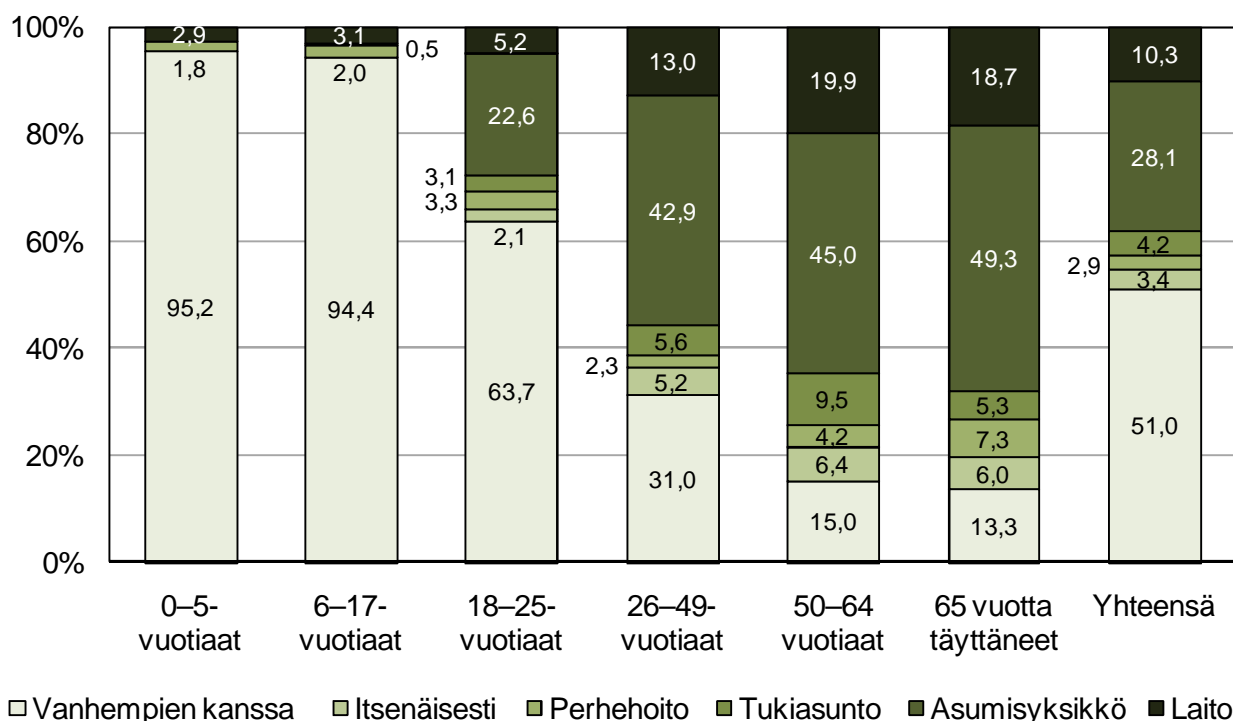
Kuvio 1. Kehitysvammaisten henkilöiden määrä asumismuodon mukaan 31.12.2006 ja 31.12.2010 Kuusikossa

Prosentuaalisesti tarkasteltuna laitoshoidossa olevien osuus on viiden vuoden aikana vä-
hentynyt 12,7 prosentista 10,3 prosenttiin. Asumisyksiköissä tai tukiasunnoissa asuvien
osuus on samaan aikaan kasvanut 29,2 prosentista 32,4 prosenttiin. Muutokset muissa
asumismuodossa olevien osuuksissa eivät ole kovin suuria.

Kuviossa 2 on tarkasteltu kehitysvammaisten henkilöiden asumismuotoa ikäryhmittäin. Lähes kaikki kehitysvammaiset lapset asuivat vanhempiensa kanssa, samoin melkein kaksi kolmasosaa nuorista aikuisista. Itsenäisesti, tukiasunnoissa ja asumisyksiköissä asuvien asiakkaiden osuus on selvästi suurempi 26 vuotta täyttäneiden kohdalla. Myös laitoksessa olevien osuus kasvaa siirryttäessä tähän ikäryhmään. Suurin osa 26–64-vuotiaista asui asumisyksikössä. Ikääntyneistä suurin osa asui asumisyksikössä. Perhehoidossa olevien sekä itsenäisesti tai tukiasunnossa asuvien osuus on kohtalaisen pieni kaikissa ikäryhmissä. Koottujen tietojen perusteella osa 65 vuotta täyttäneistä kehitysvammaisista henkilöistä asui edelleen vanhempiensa tai muiden omaistensa kanssa. Enemmistö heistä, eli 24 henkilöä 40:stä, asui Helsingissä. Helsingissä ei pystytä erottelemaan perheenjäsenten kanssa ja itsenäisesti asuvia toisistaan, mikä todennäköisesti suurentaa perheenjäsentensä kanssa asuvien ikääntyneiden osuutta.

Kuvio 2. Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto Kuusikossa, %-osuus eri asumismuodoissa ikäryhmittäin, 31.12.2010

Lisäksi kuvioista 2 ilmenee, että ikäryhmittäin tarkasteltuna laitoshoidossa olevien osuus oli pienin lapsilla ja nuorilla. Suurimmillaan se puolestaan on ollut 50 vuotta täyttäneillä. Laitoshoidossa vuonna 2010 olleita asiakkaita tarkastellaan lähemmin liitteen 6 luvussa 2.

2.2 Kehitysvammahuollon asiakkaat ja suoritteet vuosina 2006–2010

Taulukossa 1 on tarkasteltu kehitysvammahuollon asiakkaiden määrää palvelumuodon mukaan. Kaikkiaan kehitysvammahuollon palveluja käytti Kuusikossa 5 957 henkilöä vuonna 2010. Kokonaisasiakasmäärä on kasvanut sekä aikavälillä 2006–2010 että 2009–2010. Osa asiakasmäärän muutoksesta liittyy siihen, että Oulussa on vuonna 2010 saatu tieto palvelujen kokonaisasiakasmäärästä suoraan tietojärjestelmästä. Aiemmin lukumäärä on koottu manuaalisesti. Tämän vuoksi Oulussa palvelujen käyttäjien määrä vuonna 2010 on noussut edellisvuodesta selvästi keskimääräistä enemmän eli 23,9 prosenttia. Kuusikon kokonaistasolla asiakasmäärä on viiden vuoden aikana kasvanut 17,1 prosenttia. Asi-

akkaiden määrä on kasvanut 871:llä. Vuoteen 2009 verrattuna nousua on tapahtunut 5,8 prosenttia. Asiakkaita on tullut lisää 324. Palveluittain tarkasteltuna asiakasmäärien nousu selittyi asumispalvelujen sekä työ- ja päivätoiminnan asiakasmäärien kasvulla.

Kuusikon kuntien kokonaisasiakasmäärään asiakkaat sisältyvät kertaalleen, mutta sama asiakas on voinut saada useita eri palveluja. Tämä on todennäköisin selitys sille, että vuosina 2009–2010 kokonaisasiakasmäärän kasvu on ollut suurempi kuin taulukossa 1 eriteltyjen palvelumuotojen asiakasmäärien kasvu. Taulukon 1 ulkopuolelle jäävistä palveluista, joiden asiakasmäärä on eritelty, asiakkaita on Kuusikon tasolla tullut lisää vain kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoon. Vuonna 2010 kyseisen palvelun asiakasmäärä oli 594. Nousua tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna 7,2 prosenttia.

Taulukko 1. Kehitysvammahuollon asiakkaat vuosina 2006, 2009 ja 2010 sekä asiakasmäärien muutos Kuusikossa

	Muutos, %				
	2006	2009	2010	06–10	09–10
Kokonaisasiakasmäärä	5 086	5 633	5 957	17,1	5,8
Laitoshoito yhteensä	1 264	1 303	1 266	0,2	-2,8
Josta lyhytaikaista	458	557	550	20,1	-1,3
Asumispalvelut	2 257	2 655	2 776	23,0	4,6
Josta lyhytaikaista	622	727	728	17,0	0,1
Perhehoito	454	415	402	-11,5	-3,1
Työ- ja päivätoiminta	2 649	2 915	2 968	12,0	1,8

Taulukossa 2 on tarkasteltu käyttöpäivien määrää ja määrien muutoksia vuosina 2006, 2009 ja 2010. Taulukko 2 tarkentaa palvelujen käytössä tapahtuneita muutoksia: laitospäivien määrä on kokonaisuudessaan vähentynyt, mutta lyhytaikaisten päivien määrä on kasvanut melko voimakkaasti. Asumispalvelujen käyttöpäivät puolestaan ovat kokonaisuudessaan lisääntyneet, mutta lyhytaikaisten päivien määrä on vuosina 2009–2010 laskenut. Perhehoidon käyttöpäivät ovat vähentyneet. Työ- ja päivätoiminnan käyttö on sitä vastoin lisääntynyt selkeästi sekä 2006–2010 että 2009–2010.

Taulukko 2. Kehitysvammahuollon eri palvelumuotojen käyttöpäivät vuosina 2006, 2009 ja 2010 sekä käyttöpäivien muutos Kuusikossa

	Muutos, %				
	2006	2009	2010	06–10	09–10
Laitoshoito yhteensä	283 202	267 013	260 288	-8,1	-2,5
Josta lyhytaikaista	18 454	17 244	19 655	6,5	14,0
Asumispalvelut yhteensä	602 028	703 302	739 457	22,8	5,1
Josta lyhytaikaista	22 020	24 429	23 981	8,9	-1,8
Perhehoito	70 164	64 393	64 067	-8,7	-0,5
Työ- ja päivätoiminta	422 579	465 327	490 328	16,0	5,4

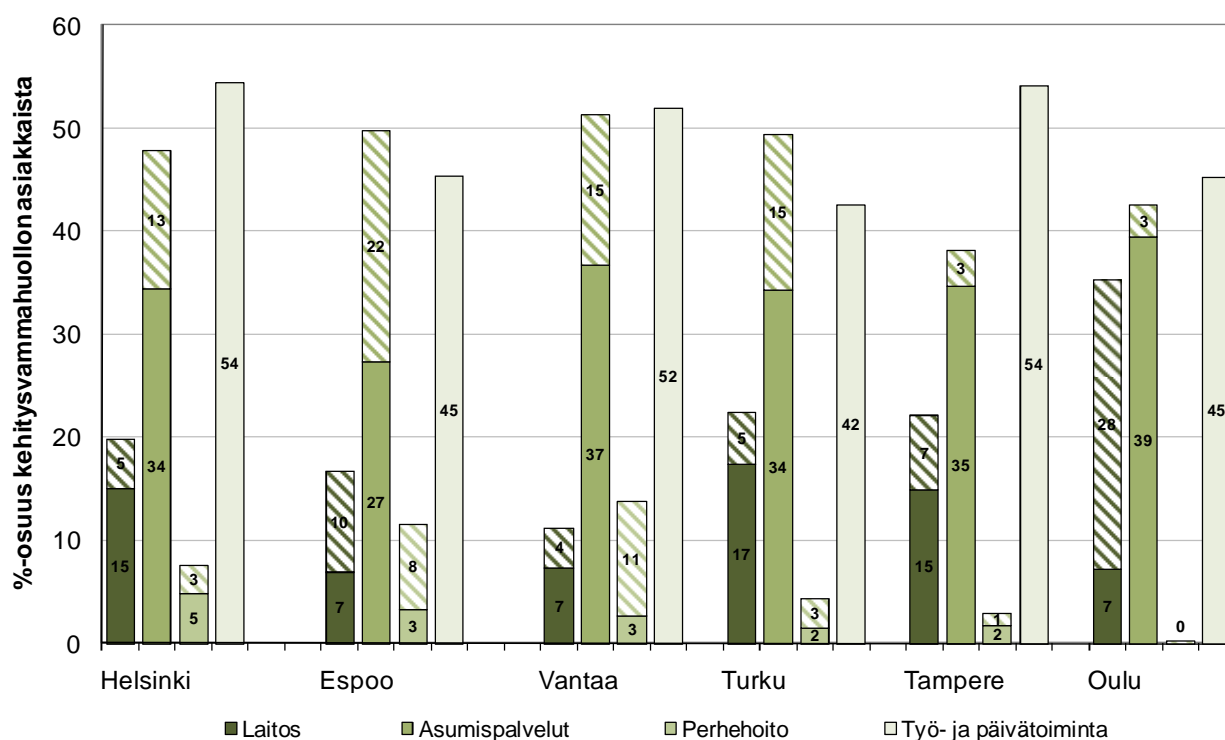
Taulukossa 3 on kuvattu suoritteiden jakautumista sen mukaan, ovatko palvelut kunnallisesti tuotettuja vai ostopalveluja. Mukana olevat palvelut ovat laitoshoito, perhehoito, asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta. Taulukossa tarkastellaan suoritteiden eli käyttöpäivien jakautumista kunnallisesti tuotettuihin ja ostettuihin palveluihin. Ostopalvelupäivien osuus on suurin Tampereella, pienin Oulussa.

Taulukko 3. Kehitysvammahuollon suoritteiden eli käyttöpäivien jakautuminen kunnallisesti tuotettuihin ja ostettuihin palveluihin Kuusikossa

Palvelut, (%)	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kunnan tuott.	54,1	28,6	30,8	33,9	27,1	69,0	43,9
Ostopalvelut	45,9	71,4	69,2	66,1	72,9	31,0	56,1
Suoritteet, (N)	542 727	191 890	174 676	204 537	220 962	219 348	1 554 140

Kuviossa 3 on esitetty kaupungeittain eri palveluja käyttäneiden osuudet kehitysvammahuollon palveluja käyttäneiden asiakkaiden kokonaisasiakasmäärästä vuonna 2010. Koko Kuusikossa pitkäaikaisten asumispalvelujen asiakkaina oli 34 prosenttia kehitysvammahuollon kaikista asiakkaista. Lyhytaikaisesti asumispalveluja käytti 12 prosenttia asiakkaista. Laitoshoidon kaikkien käyttäjien osuus on supistunut noin 21 prosenttiin kaikista asiakkaista. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden osuus on 12 prosenttia. Työ- ja päivätoiminnan palveluja käytti noin 50 prosenttia kehitysvammahuollon asiakkaista.

Kuvio 3. Laitoshoidon, asumispalvelujen, perhehoidon sekä työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon kokonaisasiakasmäärästä vuonna 2010

Huom. Lyhytaikaisen palvelun asiakkaiden osuus on erotettu viivakuviolla.

Laitoshoidon asiakkuuksissa on suuria eroja kuntien välillä. Pitkäaikaisen laitoshoidon piirissä olevien osuus pienin Espoossa, Vantaalla ja Oulussa. Oulussa on suhteellisesti tarkasteltuna erittäin paljon lyhytaikaisia laitosisiakkaita. Vantaalla laitoshoidossa olevien asiakkaiden kokonaisosuus on muihin kuntiin verrattuna selvästi pienempi. Myös perhehoidon asiakkaiden määrässä on suuria eroja: Oulussa asiakkaita on niin vähän, etteivät he näy suhteutuksessa. Vantaalla perhehoidon asiakkaita on sen sijaan 14 prosenttia kaikista asiakkaista. Enemmistö Vantaan asiakkaista sai lyhytaikaista perhehoitoa.

Asumispalvelujen asiakasosuuksissa on eroja erityisesti lyhyt- ja pitkäaikaisten asiakkaiden jakaumassa. Tampereella ja Oulussa lyhytaikaisia asumispalveluasiakkaita on vähän, mutta Espoossa heitä sen sijaan on yli viidennes kaikista asiakkaista. Helsingissä, Vantaalla ja Tampereella oli runsaimmin työ- ja päivätoimintaa käyttäneitä asiakkaita, Turussa vähiten. Turun muita pienempään osuuteen vaikuttaa se, että osaa asiakkaista, joiden päivätoiminta on järjestetty asumispalvelujen yhteydessä, ei ole tilastoitu työ- ja päivätoiminnan asiakkaiksi. Lisäksi osuuteen vaikuttavat nuorten opiskelupaikkojen lisäys sekä se, että ikääntyneet kehitysvammaiset eivät enää osallistu työ- ja päivätoimintaan.

Omaishoidontuen lakisääteisiin vapaisiin liittyvä lyhytaikaishoito järjestetään Kuusikon kunnissa eri tavalla. Omaishoidontuen vapaat eivät ole mukana lyhytaikaishoidon tiedoissa Oulussa ja Vantaalla. Sama koskee myös Tamperetta. Muissa kunnissa omaishoidontuen vapaat ovat mukana tiedoissa, koska kustannukset menevät kehitysvammahuollon budjetista. Erilaiset käytännöt ja niiden muutokset vaikeuttavat lyhytaikaishoidon vertailua Kuusikon tasolla.

2.3 Kehitysvammahuollon kustannukset 2006–2010

Taulukossa 4 on tarkasteltu kehitysvammahuollon kustannuksia sekä kokonaisuudessaan että keskeisimpien palvelujen osalta. Kaikki taulukon 4 ja sitä seuraavien taulukoiden vuotta 2010 edeltävien vuosien kustannukset on deflatoitu vuoden 2010 rahan arvoon. Kaikkiaan kehitysvammaisten henkilöiden palveluihin ja tukitoimiin käytettiin Kuusikon kunnissa 176,4 miljoonaa euroa vuonna 2010. Palvelujen kustannukset nousivat 14,9 prosenttia vuodesta 2006 ja 2,7 prosenttia vuodesta 2009.

Taulukko 4. Kehitysvammahuollon nettokustannukset vuosina 2006, 2009 ja 2010 sekä niiden muutos vuoden 2010 rahan arvossa Kuusikossa

	2006, €	2009, €	2010, €	Muutos, %	
				06–10	09–10
Kokonaiskustannukset	153 576 757	171 718 424	176 433 654	14,9	2,7
Laitoshiito	56 855 232	58 441 054	57 189 033	0,6	-2,1
Asumispalvelut	55 297 394	67 112 390	71 249 253	28,8	6,2
Perhehoito	4 048 087	3 601 602	3 543 751	-12,5	-1,6
Työ- ja päivätoiminta	27 214 848	30 925 277	31 856 258	17,1	3,0
Muut palvelut	10 274 281	11 613 502	12 595 359	22,6	8,5

Eri palvelumuotoja tarkasteltaessa asumispalvelujen kustannukset nousivat suhteellisesti eniten vuodesta 2006 eli yli neljänneksellä. Vuosina 2009–2010 suhteellinen nousu oli suurin muiden palvelujen kustannuksissa. Osasyyn tähän luokkaan lukeutuvien kustannusten kasvulle on se, että vuoden 2010 tiedonkeruussa luokan sisältöä tarkistettiin ja siihen sisällytettiin osassa kunnista aiempaa laajemmin kustannuksia. Luokkaan muut palvelut kuuluu muun muassa henkilöstökustannuksia sekä koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon ja kehitysvammaneuvojan kaltaisia palveluja. Muiden palvelujen sisältö on kuvattu yksityiskohtaisesti liitteen 2 lopussa. Perhehoidon kustannukset laskivat sekä viiden että kahden vuoden aikavälillä. Kahden viimeisimmän tarkasteluvuoden aikana myös laitoshoidon kustannukset ovat laskeneet. Vuonna 2010 suurin osa kustannuksista muodostui asumispalveluista, joihin käytettiin Kuusikossa yli 71 miljoonaa euroa.

Kuntakohtaisia kustannustietoja on esitetty taulukossa 5. Kuusikon tasolla keskimääräinen deflatoitu kustannusnousu on ollut 2,7 prosenttia. Deflatoimaton nousu on ollut hiukan tätä suurempi, 5,4 prosenttia. Deflatoimattomat kustannukset on esitetty liitteessä 3.

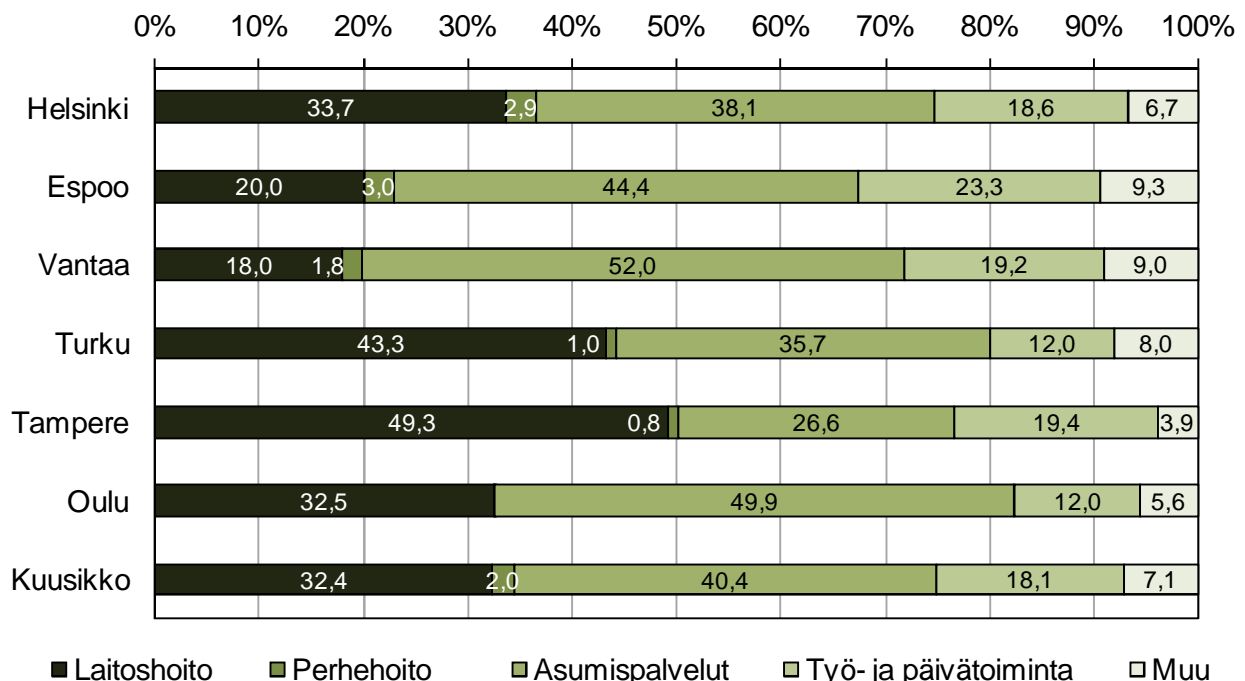
Taulukko 5. Kehitysvammahuollon nettokustannukset vuonna 2010, niiden muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa sekä kunnan tuottamien palvelujen ja ostopalvelujen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista

	Nettokust., €	Muutos 09–10, %	Kunnan tuott. palvelut, %	Ostopalvelut, %
Helsinki	67 799 650	0,8	55,5	44,5
Espoo	26 611 843	7,5	27,2	72,8
Vantaa	23 238 795	5,4	26,3	73,7
Turku	21 659 054	2,4	23,3	76,7
Tampere	20 239 215	5,1	19,0	81,0
Oulu	16 885 098	-1,9	38,6	61,4
Kuusikko	176 433 654	2,7	37,6	62,4

Kustannukset ovat nousseet eniten Espoossa. Espoossa on lisätty omaa asumispalvelua. Lisäksi on jouduttu hankkimaan runsaasti vaativan tason palveluja ostopalveluna. Oulu on ainoa kunta, jossa deflatoidut kustannukset ovat laskeneet. Näin on tapahtunut siitä huolimatta, että Oulussa laskettiin muiden palvelujen kustannuksiin henkilöstö- ja palvelumenoja aiempaa laajemmin. Kustannuksia on hallittu tarkalla taloudenhoidolla ja kilpailuttamalla palveluja. Taulukossa 5 on vielä tarkasteltu kehitysvammahuollon kustannusten muodostumista erottamalla kunnallisesti tuotetuista palveluista ja ostopalveluista aiheutuvien kustannusten osuus. Tampereella ostopalvelukustannusten osuus on suurin, Helsingissä pienin.

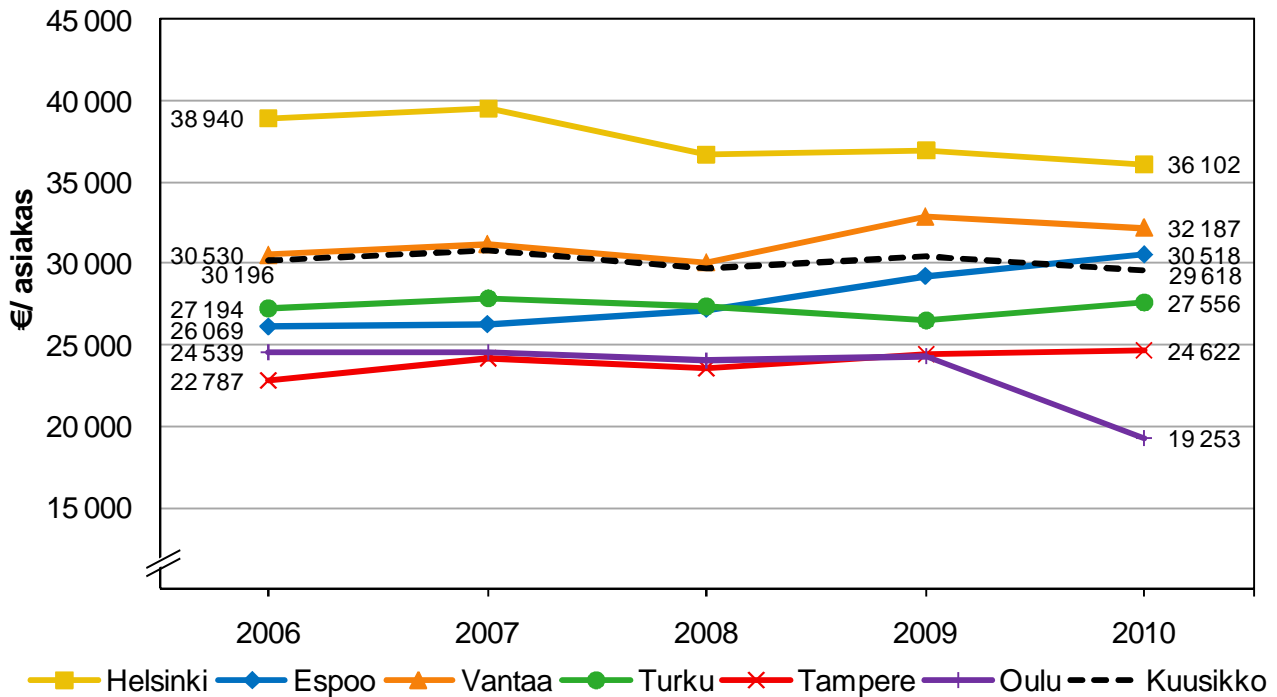
Kuviossa 4 on esitetty kuntien kehitysvammahuollon kustannusten muodostuminen palveluittain. Kuusikon tasolla suurin osa kustannuksista muodostuu asumispalveluista.

Kuvio 4. Kehitysvammahuollon eri palvelujen kustannusten %-osuus kehitysvammaisten palvelujen kokonaisnettokustannuksista vuonna 2010

Kuvio 5 antaa kuvan keskimääräisistä asiakaskohtaisista kustannuksista. Palveluja käyttänyttä asiakasta kohti keskimääräiset kustannukset olivat 29 618 euroa vuonna 2010. Asiakaskohtaisissa kustannuksissa on tapahtunut hieman laskua vuosina 2009–2010. Oulun aikasarjasta erottuva selkeä asiakaskohtaisten kustannusten lasku vuosina 2009–2010 liittyy deflatoitujen kustannusten laskuun, tarkennettuun tiedonkeruuseen ja asiakasmäärin kasvuun.

Kuvio 5. Kehitysvammahuollon asiakaskohtaisten kustannusten kehitys vuosina 2006–2010 vuoden 2010 rahan arvossa Kuusikossa

Taulukossa 6 esitetään palvelujen käyttöpäiväkohtaiset kustannukset. Ne ovat kuntien välillä vertailukelpoisempia kuin asiakaskohtaiset kustannukset, jotka esitettiin kuviossa 5. Laitoshoidon kohdalla erot ovat kuntien välillä suhteessa pienehköt. Suurimmat suhteelliset erot löytyvät tuetun asumisen kustannuksista.

Taulukko 6. Yhteenveto kehitysvammahuollon palvelujen käyttöpäiväkohtaisista nettokustannuksista vuonna 2010 Kuusikossa

	Laitoshoido, €/ päivä	Perhehoito, €/ päivä	Autettu asuminen, €/ päivä	Ohjattu asuminen, €/ päivä	Tuettu asuminen, €/ päivä	Työ- ja päivätoim., €/ päivä
Helsinki	229	58	137	63	40	76
Espoo	226	70	165	78	26	94
Vantaa	220	46	151	64	43	83
Turku	195	42	118	39	15	49
Tampere	211	33	105	37	12	52
Oulu	241	47	99	26	8	27
Kuusikko	220	55	131	53	22	65

3 LAITOSHOITO

Laitoshoidon käytön kehittymisestä on erillinen selvitys liitteessä 6. Siinä on tarkasteltu laitoshoidon sekä avohuollon palveluiden käyttöä ja kustannuksia, laitoshoidossa vuonna 2010 olleita asiakkaita, asiakkaiden siirtymiä sekä kuntien laitospurkusuunnitelmia. Lisäksi on koottu laitospurun uhkia ja mahdollisuuksia. Laitoshoidon käyttöä vuosina 2009 ja 2010 on tarkasteltu taulukossa 7 ja kustannuksia taulukossa 8. Palveluja käytti Kuusikon kunnissa vuoden 2010 aikana 1 266 asiakasta. Asiakkaat ovat vähentyneet. Vähentyminen koskee erityisesti pitkäaikaisia asiakkaita. Lyhytaikaisessa hoidossa olevien asiakkaiden osuus kaikista asiakkaista on kasvanut. Vuonna 2010 laitoshoidon asiakkaista 43,4 prosenttia oli lyhytaikaisasiakkaita. Käyttöpäivistä 7,6 prosenttia oli lyhytaikaishoidon päiviä.

Taulukko 7. Laitoshoidon asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009

	Asiakkaat yhteensä	Pitkäaik. asiakkaat	Pitkäaik., asiakk., muutos 09–10, %	Lyhytaik. asiakkaat	Lyhytaik. asiakkaiden %-osuus kaikista	Käyttöpäivät yhteensä	Käyttöpäivien muutos 09–10, %	Lyhytaik. päivien %-osuus
Helsinki	372	282	-7,2	90	24,2	99 661	-3,3	4,0
Espoo	146	60	1,7	86	58,9	23 563	-4,0	19,0
Vantaa	81	53	1,9	28	34,6	19 011	0,3	6,5
Turku	176	136	2,3	40	22,7	48 173	2,9	5,7
Tampere	182	122	-5,4	60	33,0	47 179	-1,9	9,2
Oulu	309	63	-8,7	246	79,6	22 701	-11,0	12,8
Kuusikko	1 266	716	-4,0	550	43,4	260 288	-2,5	7,6

Laitoshoidon nettokustannukset olivat Kuusikon kunnissa yhteensä 57 miljoonaa euroa. Deflatoitu kustannuslasku oli yli 2 prosenttia edellisestä vuodesta. Laitoshoidon keskimääräinen käyttöpäivähinta vaihteli 195 eurosta 241 euroon vuorokautta kohti. Kuntakohtaisten keskimääräisten käyttöpäivähintojen perusteella on laskettu teoreettiset asiakaskohtaiset vuosikustannukset asiakkaalle, joka saisi koko vuoden ajan keskiarvohintaista laitoshoidoa. Luku on vain suuntaa antava muun muassa siksi, että laitoshoidossa olevien asiakkaiden keskimääräiset vuosittaiset käyttöpäivämäärät alittavat 365 päivää.

Taulukko 8. Laitoshoidon kustannukset vuonna 2010 sekä niiden muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

	Nettokustannukset	Muutos 09–10, %	€/ käyttöpäivä	€/ 365 käyttöpäivää	Halvin laitosvrk, €	Kallein laitosvrk, €
Helsinki	22 852 334	-3,6	229	83 695	171	1 100
Espoo	5 325 222	-5,9	226	82 490	171	945
Vantaa	4 182 252	-5,3	220	80 297	171	945
Turku	9 375 416	-1,1	195	71 036	108	555
Tampere	9 974 213	9,3	211	77 165	148	396
Oulu	5 479 596	-9,4	241	88 104	170	546
Kuusikko	57 189 033	-2,1	220	80 196		

Huom. Kustannukset / 365 käyttöpäivää viittaavat laskennallisiin asiakaskohtaisiin vuosikustannuksiin, jotka muodostuvat, kun käyttöpäivän pyöristämätön hinta kerrotaan 365:lla.

Todellisuudessa laitospäivän laitoshoidon hinta vaihtelee huomattavasti asiakkaan hoidon edellyttämistä resursseista riippuen, mikä ei tule esille keskimääräistä käyttöpäivähintaa tarkasteltaessa. Sisällöltään samantasoisien laitoshoidon kustannusten vertailu on vaikeaa. Laitoshoidon hinnoissa olevia eroja on havainnollistettu esittämällä kuntien maksamat halvimmat ja kalleimmat vuorokausihinnat vuodelta 2010. Hinnat vaihtelivat Turun 108 euros-

ta Helsingin 1100 euroon. Ääriarvot ovat poikkeuksellisia ja kuvaavat asiakkaan erityistarpeita.

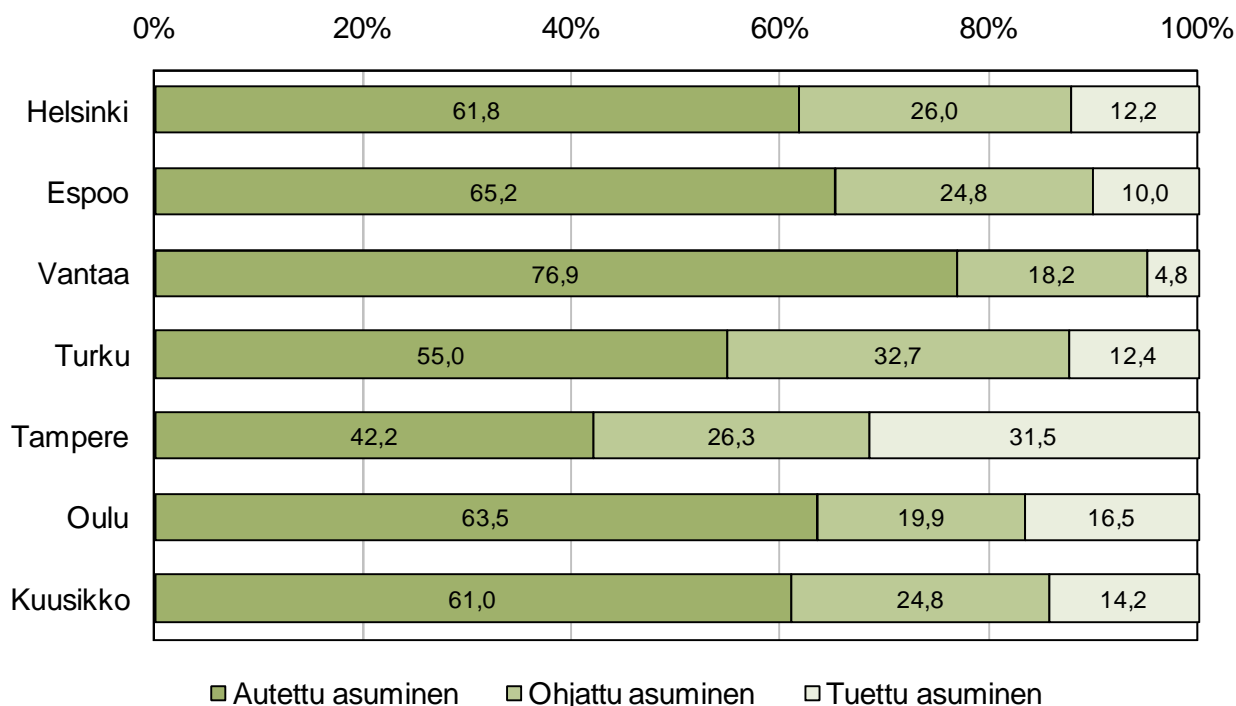
4 ASUMISPALVELUT

Taulukossa 9 on yhteenveto asumispalvelujen käytöstä ja kustannuksista. Kuusikon kunnissa oli vuoden 2010 aikana yhteensä 2 776 asumispalveluasiakasta. Asiakkaiden, käyttöpäivien ja kustannusten määrä on noussut jokaisessa kunnassa. Asumispalvelujen asiakkaista 1 926 henkilöä on vuonna 2010 ollut autetun asumisen, 592 ohjatun asumisen ja 326 tuetun asumisen piirissä. Asumispalvelujen kokonaisnettokustannuksista 83 prosenttia oli autetun asumisen, 14 prosenttia ohjatun asumisen ja kolme prosenttia tuetun asumisen kustannuksia.

Taulukko 9. Asumispalvelujen kaikki asiakkaat, käyttöpäivät ja kokonaisnettokustannukset vuosina vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

	Asiakkaat yhteensä	Muutos 09–10, %	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 09–10, %	Kustannukset yhteensä	Muutos 09–10, %
Helsinki	898	2,3	243 362	1,5	25 826 473	2,9
Espoo	434	8,8	91 140	7,4	11 807 651	16,2
Vantaa	370	6,0	92 994	5,9	12 078 008	10,5
Turku	388	9,3	97 496	5,7	7 730 363	0,5
Tampere	313	1,3	93 114	10,0	5 375 526	8,2
Oulu	373	2,2	121 351	6,4	8 431 232	1,9
Kuusikko	2 776	4,6	739 457	5,1	71 249 253	6,2

Kuvio 6. Asumispalvelujen eri asumismuotojen käyttöpäivien %-osuudet kaikista asumisen käyttöpäivistä Kuusikossa 2010

Käyttöpäivien määrä jakautuu siten, että autetussa asumisessa päivien kokonaismäärä on ollut noin 450 000, ohjatussa asumisessa 180 000 ja tuetussa runsaat 100 000 päivää. Kuviossa 6 on tarkasteltu käyttöpäivien suhteellisia osuuksia asumispalvelumuodon mukaan. Kuntakohtaisen tarkastelun perusteella Turussa ja Tampereella autetun asumisen päivien osuus on pienempi kuin muualla.

4.1 Autettu asuminen

Autetun asumisen asukkaista 678 asui kunnallisissa yksiköissä ja 1 337 ostopalveluyksiköissä. Lyhytaikaishoidon asiakkaita oli kunnallisissa yksiköissä 255 ja ostopalveluyksiköissä 463. Kaikista autetun asumisen käyttöpäivistä viisi prosenttia oli lyhytaikaisen asumisen päiviä. Taulukossa 10 on tarkasteltu autetun asumisen asiakkaita ja käyttöä. Huomiota on kiinnitetty erityisesti pitkäaikaisiin asiakkaisiin. Pitkäaikaisten asiakkaiden määrä on vähentynyt Espoossa, mutta pysynyt ennallaan tai kasvanut muualla.

Taulukko 10. Autetun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009

	Asiakkaat yhteensä	Pitkäaikaiset asiakkaat	Pitkäaik., asiakk., muutos 09–10, %	Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus kaikista	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 09–10, %	Lyhytaikaisten päivien %-osuus kaikista
Helsinki	642	406	4,9	36,8	150 393	5,5	5,2
Espoo	322	138	-5,5	57,1	59 419	11,9	11,4
Vantaa	307	203	9,7	33,9	71 548	6,7	4,2
Turku	261	143	8,3	45,2	53 609	1,7	5,5
Tampere	144	117	0,0	18,8	39 259	13,1	1,5
Oulu	250	223	8,3	10,8	77 108	3,4	1,9
Kuusikko	1 926	1 230	4,9	36,1	451 336	6,3	5,0

Kustannuksia tarkasteltaessa autetun asumisen käyttöpäivän kustannukset vaihtelivat välillä 99–165 euroa (taulukko 11). Oulussa on järjestetty Kuusikon edullisinta asumispalvelua. Käyttöpäivän edullisuus on saavutettu suurehkoilla toimintayksiköillä, joissa henkilökunnan määrää on voitu rationalisoida. Lisäksi asiaan vaikuttaa asukkaiden laaja päivätoiminnan palvelujen käyttö. Käyttöpäiväkohtaiset kustannukset olivat korkeimmat Espoossa. Kustannustasoa nostivat vuoden 2010 kesällä perustetut uudet asumisyksiköt, joista aiheutui kustannuksia jo ennen toiminnan käynnistämistä.

Taulukko 11. Autetun asumisen kustannukset vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

	Netto-kustannukset yhteensä	Muutos 09–10, %	€/käyttöpäivä
Helsinki	20 629 989	5,9	137
Espoo	9 807 707	16,9	165
Vantaa	10 795 099	11,7	151
Turku	6 307 906	2,1	118
Tampere	4 112 606	11,1	105
Oulu	7 642 130	3,4	99
Kuusikko	59 295 437	8,2	131

4.2 Ohjattu asuminen

Ohjatun asumisen asiakkaista 310 asui vuonna 2010 kunnallisissa ja 286 ostopalveluyksiköissä. Lyhytaikaisten asiakkaiden vastaavat määrät ovat 12 ja 30. Kuusikon tasolla pitkäaikaisasiakkaiden määrä on noussut, mutta kaikkien ohjatun asumisen asiakkaiden määrä yhteensä on laskenut 1,8 prosentilla. Asiakkaat siirtyvät joko ympärivuorokautisen asumispalvelun tai kevyemmän tuetun asumispalvelun piiriin.

Taulukko 12. Ohjatun asumisen asiakkaat ja käyttöpäivät 2010 sekä muutos vuodesta 2009

	Asiakkaat yhteensä	Pitkäaikaiset asiakkaat	Pitkäaik., asiakk., muutos 09–10, %	Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus kaikista	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 09–10, %	Lyhytaikaisten päivien %-osuus kaikista
Helsinki	223	198	4,2	11,2	63 262	-3,9	1,4
Espoo	80	66	3,1	17,5	22 624	-2,3	1,9
Vantaa	52	51	8,5	1,9	16 953	-2,3	0,1
Turku	93	92	-1,1	1,1	31 842	4,4	0,2
Tampere	73	72	1,4	1,4	24 504	-0,1	0,0
Oulu	71	71	-9,0	-	24 168	2,7	0,0
Kuusikko	592	550	1,3	7,1	183 353	-0,8	0,8

Taulukko 13. Ohjatun asumisen kustannukset 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

	Netto-kustannukset yhteensä	Muutos 09–10, %	€/käyttöpäivä
Helsinki	4 010 770	5,3	63
Espoo	1 761 157	14,2	78
Vantaa	1 089 615	-6,0	64
Turku	1 243 320	-10,2	39
Tampere	907 244	-5,0	37
Oulu	625 410	-18,8	26
Kuusikko	9 637 516	0,2	53

Ohjatun asumisen nettokustannukset olivat noin 9,6 miljoonaa euroa, mikä käyttöpäivien määrällä jaettuna tuottaa keskimääräiseksi käyttöpäivän hinnaksi 53 euroa (taulukko 13). Myös ohjatussa asumisessa Oulun käyttöpäivähinta oli vertailun edullisin, 26 euroa. Hinta on vuodesta 2009 laskenut. Kustannusten alhaiseen tasoon vaikuttaa se, että keskikokoiset asumisyksiköt tekevät henkilöstön käytössä yhteistyötä. Tämän avulla on saavutettu huomattavia kustannussäästöjä.

4.3 Tuettu asuminen

Tuetun asumisen asukkaista 159 asui kunnallisen asumisen ja 167 ostopalvelujen piirissä. Nettokustannukset tuetusta asumisesta olivat 2,3 miljoonaa euroa, mikä teki keskimäärin 22 euroa käyttöpäivää kohti. Vaikka tuetun asumisen käyttöpäivien määrä kasvoi, kustannukset eivät Kuusikon tasolla kasvaneet. Kustannusmuutoksissa on kuitenkin suuria eroja kuntien välillä. Eroja on myös kuntien päiväkohtaisissa hinnoissa. Oulun käyttöpäivähinta jää noin kahdeksaan euroon päivässä. Vantaalla käyttöpäivän kustannus on yli viisinkertainen Ouluun verrattuna (taulukko 14).

Taulukko 14. Tuetun asumisen asiakkaat, käyttöpäivät ja nettokustannukset vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

	Asiakkaat yhteensä	Muutos 09–10, %	Käyttöpäivät yhteensä	Muutos 09–10, %	Netto-kustannukset yhteensä	Muutos 09–10, %	€/käyttöpäivä
Helsinki	93	2,2	29 707	-5,0	1 185 714	-34,1	40
Espoo	32	33,3	9 097	5,6	238 787	5,1	26
Vantaa	16	33,3	4 493	34,2	193 294	84,9	43
Turku	34	17,2	12 045	32,7	179 137	37,2	15
Tampere	96	17,1	29 351	15,6	355 676	14,0	12
Oulu	55	22,2	20 075	26,0	163 692	46,1	8
Kuusikko	326	15,2	104 768	11,9	2 316 300	-13,7	22

Tuettua asumista järjestetään Oulussa sekä ohjauspalveluna että asumisyksiköiden toimintaan liittyvänä palveluna. Turussa asiakkaiden ja käyttöpäivien määrä on kasvanut, kun tuettua asumista on laajennettu ohjauspalvelulla.

5 TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINTA

Työ- ja päivätoimintaan sisältyvät päivä- ja työtoimintakeskusten toiminta, tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) sekä tuettu työllistyminen (tuettu työ). Työ- ja päivätoiminnan käyttö ja kustannukset sekä niissä tapahtuneet muutokset on tiivistetty taulukkoon 15.

Taulukko 15. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat ja käyttöpäivät vuonna 2010 sekä muutos vuodesta 2009

	Asiakkaat yhteensä	Muutos 09–10, %	Suoritteet eli käyttöpäivät	Muutos 09–10, %
Helsinki	1 022	2,0	166 283	3,4
Espoo	395	5,9	65 950	7,9
Vantaa	375	5,6	53 543	6,4
Turku	334	1,2	53 720	15,0
Tampere	445	-3,7	75 689	1,8
Oulu	397	1,0	75 143	4,4
Kuusikko	2 968	1,8	490 328	5,4

Taulukon 15 mukaan työ- ja päivätoiminnassa oli vuoden 2010 aikana yhteensä 2 968 asiakasta. Asiakasmäärät kasvoivat muualla paitsi Tampereella. Käyttöpäivien määrä ei silti Tampereellakaan laskenut.

Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset nousivat lievästi lähes 31,9 miljoonaan euroon (taulukko 16). Kustannukset nousivat eniten Espoossa. Espoossa ostopalvelut lisääntyivät ja kunta sekä järjestää että kustantaa kuljetuksia myös ostopalveluihin. Kuljetettävien määrä lisääntyi ja lisäksi palvelun piiriin tuli asiakkaita, joilla oli tarvetta lisähenkilöstölle. Tampereella ja Oulussa kustannuksissa tapahtui laskua. Käyttöpäivän hinta laski Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa.

Taulukko 16. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2010 sekä kustannusten muutos vuodesta 2009 vuoden 2010 rahan arvossa

	Netto- kustannukset yhteensä, €	Muutos 09–10, %	€/ käyttöpäivä	Muutos 09–10, %
Helsinki	12 621 152	4,3	76	0,9
Espoo	6 208 334	11,5	94	3,4
Vantaa	4 462 616	4,2	83	-2,1
Turku	2 609 776	8,8	49	-5,4
Tampere	3 932 313	-7,5	52	-9,1
Oulu	2 022 067	-12,8	27	-16,5
Kuusikko	31 856 258	3,0	65	-2,2

Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat osallistuivat palveluun keskimäärin 165 työpäivänä vuodessa. Päivien määrä henkilöä kohti lisääntyi edelliseen vuoteen nähden viidellä. Taulukon 17 perusteella avohuollon piiriin kuuluvista henkilöistä työ- ja päivätoiminnan käyttäjiä oli eniten pääkaupunkiseudulla. Noin neljä viidestä 18 vuotta täyttäneestä osallistui työ- ja päivätoimintaan. Harvimminkin työ- ja päivätoimintaan osallistuttiin Turussa, jossa noin kaksi kolmasosaa avohuollon piiriin kuuluvista oli sen piirissä vuonna 2010. Tosin Turun osalta kaikki ne asiakkaat, joiden päivätoiminta on järjestetty asumispalvelujen yhteydessä, eivät ole mukana työ- ja päivätoiminnan asiakkaissa. On lisäksi huomattava, että käyttäjäosuus on laskennallinen. Jaettavana on ollut työ- ja päivätoiminnan asiakasmäärä. Jakajana on ollut kunnan tiedossa olevien 18–64-vuotiaiden kehitysvammaisten määrä, josta on vähennetty pitkäaikaisessa laitoshoidossa 31.12. olevien 18–64-vuotiaiden henkilöiden määrä.

Taulukko 17. Aikuisten avohuollon piiriin kuuluvien työ- ja päivätoiminnan käyttö 2010

	Asiakkaiden %-osuus avohuollon piiriin kuuluvista	Käyttöpäiviä asiakasta kohti
Helsinki	80,7	163
Espoo	81,4	167
Vantaa	83,0	143
Turku	65,2	161
Tampere	76,5	170
Oulu	74,9	189
Kuusikko	77,6	165

Merkittävä osuus työ- ja päivätoiminnan kustannuksista muodostuu erityishuoltona järjestettävistä asiakaskuljetuksista. Kuljetuskustannuksia suhteessa kunnallisesti tuotetun työ- ja päivätoiminnan kustannuksiin on selvitetty taulukossa 18. Tarkastelu on rajattu kunnan tuottamiin palveluihin siksi, ettei ostopalvelujen kohdalla kuljetuskustannusten erottelu palvelun hinnasta aina onnistu. Kuljetuspalvelukustannusten osuus vaihtelee alle 15 prosentista lähes kahteenkymmeneen prosenttiin.

Taulukko 18. Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset vuonna 2010 sekä kunnallisen tuotannon ja kuljetuspalvelujen kustannukset

	Nettokustannukset	Kunnallisen tuotannon kustannukset	Kunnallisen tuotannon kust., %	Kunnalliset kuljetuskustannukset	Kuljetuskust. kunnallisen tuot. kust., %
Helsinki	12 621 152	6 424 436	50,9	1 123 993	17,5
Espoo	6 208 334	2 995 599	48,3	571 069	19,1
Vantaa	4 462 616	2 722 867	61,0	511 262	18,8
Turku	2 609 776	1 939 061	74,3	259 957	13,4
Tampere	3 932 313	1 542 642	39,2	274 998	17,8
Oulu	2 022 067	1 790 892	88,6	305 187	17,0
Kuusikko	31 856 258	17 415 497	54,7	3 046 466	17,5

6 KEHITYSVAMMAHUOLLON ASIAKASKYSELYT

Kuusikon ohjausryhmä asetti vuoden 2011 toimintasuunnitelmassa Kuusikko-työryhmille tavoitteeksi vertailukelpoisen asiakaskyselytiedon hankkimisen kuntien sosiaali- ja terveyspalveluista. Vertailukelpoisuuden takaamiseksi esiteltiin yhteinen Kuusikon asiakaskyselymittari, joka on tarkoitus liittää osaksi muita kyselyjä. Kunnat eivät pääsääntöisesti ole ehtineet ottaa mittaria käyttöön, minkä vuoksi tässä raportissa ei ole mukana vertailutuloksia asiakaskyselyistä. Sen sijaan tässä tarkastellaan lyhyesti kehitysvammahuollon piirissä valmistuneita asiakaskyselyjä. Kuntien toimittamat tiedot vuonna 2010 valmistuneista asiakaskyselyistä – tai viimeisimmistä asiakaskyselyistä – on esitetty liitteessä 7.

Yhtenäistä, toistuvaa asiakaskyselyä ei yhteenvedon perusteella kunnissa ole. Kuntien edustajat päättivät, että tavoitteeksi otetaan mittarin lisääminen tuleviin kehitysvammahuollon kyselyihin. Näin tietoa alkaa vähitellen kertyä. Lisäksi syksyllä 2011 päivitetään tilanne kyselyjen suhteen sekä pohditaan sitä, mikä palvelu olisi sopivin yhteisen tarkastelun kohde. Palvelun tulee olla sellainen, että omaiset voivat vasta kysymyksiin. Kysely voitaisiin kohdentaa esimerkiksi lyhytaikaishoitoon, työ- ja päivätoimintaan tai mahdollisesti laitoshoidon purkuun.

7 YHTEENVETO

Vuonna 2010 oli kehitysvammaisten palvelujen asiakkaita Kuusikon kunnissa 5 957, mikä oli 0,38 prosenttia Kuusikon väestöstä. Vuodesta 2009 kehitysvammaisten palvelujen asiakasmäärä kasvoi 5,8 prosenttia. Osan noususta selittää Oulun tiedonkeruutavan muutos. Ilman Oulua laskettu nousu on 3,1 prosenttia. Kehitysvammaisten asiakkaiden palvelujen nettokustannukset vuonna 2010 olivat yli 176,4 miljoonaa euroa. Kustannusten nousu vuosina 2009–2010 on vuoden 2010 rahan arvossa ollut 2,7 prosenttia. Nousu johtuu osittain siitä, että kehitysvammahuollon muiden palveluiden joukkoon koottiin aiempaa kattavammin palvelujen ja henkilöstön kustannuksia. Muihin palveluihin sisältyy muun muassa kehitysvammaneuvojan sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan kustannuksia. Muiden palveluiden kustannukset ovat nousseet edellisestä vuodesta palveluista eniten, 8,5 prosenttia. Muihin palveluihin kului noin 12,6 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen osuus kehitysvammahuollon kokonaiskustannuksista nousi edellisvuoteen nähden 0,38 prosenttiyksiköllä 7,1 prosenttiin.

Vuodesta 2006 kehitysvammapalvelujen asiakasmäärä on kasvanut 17,1 prosentilla eli 871 hengellä. Erityishuollon kustannukset ovat vastaavassa ajassa nousseet vuoden 2010 rahan arvossa 14,9 prosenttia eli lähes 22,9 miljoonaa euroa. Asiakasmäärät ovat kasvanneet pääasiassa asumispalveluissa sekä työ- ja päivätoiminnassa. Kaikista vuoden 2010 kehitysvammahuollon asiakkaista puolet oli työ- ja päivätoiminnan asiakkaita. Avohuollon piiriin kuuluvista aikuisista käyttäjien osuus oli 77,6 prosenttia. Kaikista asiakkaista 34,4 prosenttia käytti pitkäaikaista asumispalvelua. Perhehoitoa sai 6,7 prosenttia asiakkaista. Perhehoidon käyttö on vähentynyt sekä 2006–2010 että 2009–2010.

Pitkäaikaisen laitoshoidon piirissä oli 12,0 prosenttia kehitysvammahuollon asiakkaista. Laitoshoidossa vuoden aikana olleiden asiakkaiden kokonaismäärä on laskenut vuosina 2009–2010. Vähentyminen johtuu etupäässä pitkäaikaisten laitosisiakkaiden määrän laskusta. Laitoshoidossa olleiden asiakkaiden määrä on kuitenkin vuonna 2010 ollut hiukan suurempi kuin se oli vuonna 2006. Laitoshoitoon on suhteellisesti tarkasteltuna tullut yhä enemmän lyhytaikaisia asiakkaita. Lyhytaikaisilla palveluilla tuetaan perheitä, jotka huolehtivat kehitysvammaisesta perheenjäsenestä kotona. Laitoshoidon käyttöpäivien kokonaismäärä on vähentynyt useiden vuosien ajan melko tasaisesti.

Kehitysvammaisten laitoshoidon ja avopalvelujen käytön muutos on ollut tänä vuonna ryhmän työskentelyn painopisteenä. Selvitys on kokonaisuudessaan liitteessä 6. Vuoden 2010 lopulla Kuusikko-kunnissa noin 2 300 kehitysvammaisista henkilöä asui itsenäisesti, asumisyksikössä tai tukiasunnossa. Vanhempiansa tai omaistensa luona asui noin 3 300 kehitysvammaista henkilöä, joista 1 700 oli alle 18-vuotiaita. Laitoksissa oli 660 pitkäaikaisasukasta eli 10,3 prosenttia kehitysvammaisista henkilöistä. Kuntien tekemän selvityksen mukaan vuoden 2010 aikana pitkäaikaiseen laitoshoitoon siirtyi 25 henkilöä ja sieltä poistui 62 asiakasta, jolloin laitoshoidossa olevien asiakkaiden määrä vähentyi 37 hengellä. Laitokseen siirtyneet olivat aiemmin useimmiten asuneet vanhempien kanssa. Kuitenkin seuraavaksi yleisimmin laitokseen siirryttiin asumisyksiköstä. Laitosisiakkaiden määrän väheneminen on osittain seurausta siirtymisestä asumispalveluihin, osittain siitä, että laitoksiin sijoitetaan vähemmän asiakkaita. Laitosisiakkaiden määrä väheni useimmiten pitkäaikaisessa laitoshoidossa olleen henkilön kuoleman vuoksi. Kun tarkastellaan vain muihin asumismuotoihin siirtyneitä, lähes kaikki asiakkaat siirtyivät asumisyksikköön.

Laitoshoidon vähentäminen on ollut ja on edelleen kuntien kehitysvammahuollon keskeisin tavoite. Kuusikko-selvityksen perusteella laitoshoidon käyttö on pitkällä aikavälillä selkeästi vähentynyt. Laitoshoidon sijaan autetun ja tuetun asumisen käyttö on lisääntynyt. Avopalveluasiakkaiden määrän nousu näkyy myös työ- ja päivätoiminnan käytön lisääntymisenä. Vaikka laitospurun vaikutukset alkavat olla havaittavissa, on laitoksissa kuitenkin edelleen asiakasryhmiä, joiden siirtyminen avopalvelujen käyttäjiksi on haasteellista. Haasteellisuus näkyy muun muassa siten, että osa asiakkaista siirtyy asumisyksiköstä laitoshoitoon.

Suurimmat laitoshoidossa olevien asiakkaiden ryhmät ovat aikuiset ja ikääntyneet perustason laitoshoidoa saavat. Laitoshoidon vähentäminen edellyttää riittävästi resursseja muun muassa asumispalvelujen kehittämiseen vaativan tason asiakkaiden tarpeisiin sekä ensisijaisten yleisten palvelujen, kuten terveyskeskuspalveluiden, saatavuuden parantamista. Asiakkaiden toimintakyvyn arviointiin pohjautuva tehokas asiakasohjaus on välttämätöntä tavoitteiden toteuttamiseksi. Lisähaasteita tuottaa se, että Tampere ja Oulu ovat siirtäneet tai ovat siirtämässä kuntayhtymien avopalveluja kunnan toiminnaksi. Koska laitospurku on usean vuoden kestävä prosessi, ryhmä jatkaa laitoshoidon vähentämisen tarkastelua myös ensi vuonna. Toisena tulevan vuoden tavoitteena on liittää raporttiin vertailukelpoista asiakaskyselytietoa kehitysvammahuollon palveluista.

8 LÄHTEET

Suomen asetuskokoelma 1972, No. 66. Kansanterveyslaki.

Suomen asetuskokoelma 1973, No 36. Laki lasten päivähoidosta.

Suomen asetuskokoelma 1977, No. 519. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta.

Suomen asetuskokoelma 1982, No. 710. Sosiaalihuoltolaki.

Suomen asetuskokoelma 1987, No. 380. Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista.

Suomen asetuskokoelma 1992, No. 312. Perhehoitajalaki.

Suomen asetuskokoelma 1992, No. 917. Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista.

Suomen asetuskokoelma 2001, No 1457. Laki arvonnisäveron muuttamisesta.

Suomen asetuskokoelma 2005, No. 937. Laki omaishoidon tuesta.

Suomen virallinen tilasto (SVT, a): Julkisten menojen hintaindeksi [verkkajulkaisu].
ISSN = 1798-4505. Helsinki: Tilastokeskus [tiedot haettu: 21.3.2011].
Saantitapa: <http://tilastokeskus.fi/til/jmhi/index.html>.

Suomen virallinen tilasto (SVT, b): Väestörakenne [verkkajulkaisu].
ISSN = 1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 20.6.2011].
Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/vaerak/index.html>.

Valtioneuvosto (2010): Valtioneuvoston periaatepäätös ohjelmasta kehitysvammaisten asumisen ja siihen liittyvien palvelujen järjestämiseksi.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39502&name=DLFE-10827.pdf
Luettu 10.6.2011

LIITTEET

Liite 1: Kehitysvammahuollon tiedonkeruun määritelmät 2010

Tiedonkeruun lähtökohdat

Raportissa kuvataan kuntien kehitysvammahuollon toiminnan kokonaisuutta rajautuen pääpiirteittäin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) eli kehitysvammalain mukaisiin palveluihin ja niiden kustannuksiin. Espoossa, Turussa ja Oulussa kehitysvammaisille tarkoitetun toiminnan kokonaisuudesta käytetään käsitettä kehitysvammapalvelut. Raportissa käytetään kuitenkin yhtenäisyyden vuoksi käsitettä kehitysvammahuolto.

Kehitysvammalaissa säädetään erityishuollon antamisesta henkilöille, joiden kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi ja jotka eivät muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluksia. Kehitysvammaiset voivat saada ensisijaisia palveluja esimerkiksi sosiaalihuoltolain (710/1982), vammaisuuden perusteella järjestettäviä palveluja ja tukitoimia koskevan lain (380/1987), lasten päivähoitolain (36/1973) ja kansanterveyslain (66/1972) perusteella.

Tässä tarkastelussa ei oleoitu ottaa huomioon eri palvelujen käyttäjinä olleiden asiakkaiden avun tarvetta ja hoidettavuutta sekä tästä aiheutuvaa vaihtelua. Hoidettavuus ja avun tarve määrittävät palvelujen tason ja määrän.

1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä

Kunnan kehitysvammaiset henkilöt viittaavat tiedossa oleviin kehitysvammaisiin henkilöihin vuonna 2010. Tiedossa olevilla kehitysvammaisilla henkilöillä tarkoitetaan sellaisia henkilöitä, joilla on voimassa oleva kehitysvammalain mukainen erityishuolto-ohjelma tai jotka ovat käyttäneet kehitysvammahuollon palveluja vuonna 2010. Lukumäärätieto erityishuolto-ohjelman omaavista ilmoitetaan erikseen. Tiedossa olevien kehitysvammaisten henkilöiden määrään lasketaan mukaan edellä mainittujen lisäksi palveluja käyttämättömät kehitysvammaiset henkilöt, jotka olivat vuonna 2010 oikeutettuja käyttämään kehitysvammahuollon palveluja. Tieto tästä perustuu aiempien vuosien palvelujen käyttöön ja voimassa oleviin päätöksiin. Laskutavat kuitenkin eroavat kuntien välillä. Kunnan kehitysvammaisten henkilöiden määrää käytetään Kuusikkovertailuissa ryhmiteltäessä henkilöitä iän mukaan ja suhteutettaessa kehitysvammaisten henkilöiden määrää kuntien väestöön. Väestötiedot saadaan Tilastokeskukselta (SVT 2011b).

Kehitysvammaiset henkilöt ryhmitellään seuraavan ikäjaottelun mukaisesti: 0–5-vuotiaat, 6–17-vuotiaat (ikäryhmä pidennetyssä oppivelvollisuudessa), 18–25-vuotiaat, 26–49-vuotiaat, 50–64-vuotiaat sekä 65 vuotta täyttäneet.

Tieto kehitysvammaisten asumismuodosta kootaan poikkileikkaustietona 31.12.2010 edellä esitetyllä ikäjaottelulla. Tietoja kerätessä huomioidaan pitkäaikainen asumispaikka. Lyhyt- tai pitkäaikaisuus määritellään asiakkaan palvelupäätöksessä. Kehitysvammaiset henkilöt luokitellaan asumismuodon mukaan seuraavasti: 0–17-vuotiaista kehitysvammaisista erotellaan vanhempien kanssa asuvat sekä perhehoidossa, asumisyksikössä ja laitoshoidossa olevat. Tätä vanhemmista eli 18 vuotta täyttäneistä eritellään lisäksi itsenäisesti ja tukiasunnoissa asuvat.

2 Kehitysvammahuollon palveluja käyttäneet asiakkaat

Kuusikko-vertailussa käytetään kehitysvammahuollon asiakasmääränä kehitysvammalain mukaisia palveluja vuoden 2010 aikana käyttäneitä asiakkaita. Palveluittain kunnan tuottamia ja ostopalveluja saaneet asiakkaat ovat mukana kaikissa saamiensa palvelujen asiakaslukumäärissä, mutta eri palveluja saaneet asiakkaat ovat kokonaisasiakasmäärässä mukana vain kertaalleen.

Turussa on erityishuollon palvelujen lisäksi otettu huomioon sellaiset sosiaalihuollon palvelut kuin neuvolatoiminta, asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta, jotka järjestetään nimenomaan kehitysvammaisille aikuisille ja jotka muissa Kuusikon kunnissa toteutetaan kehitysvammalain mukaisina palveluina.

3 Kehitysvammahuollon palvelujen kustannukset

Kustannuksiin lasketaan pääsääntöisesti kehitysvammalain mukaisten palvelujen kustannukset. Mukaan otetaan kaikki pelkästään kehitysvammaisille tuotettavien palvelujen ja toimintojen kustannukset. Kustannukset sisältävät aina henkilöstön ja tilojen kustannukset sekä mahdolliset kuljetuskustannukset, jotka liittyvät kuhunkin toimintoon.

Kustannuksiin ei oteta mukaan kehitysvammaisten käyttämien tavanomaisten sosiaali- ja terveystyöpalvelujen kustannuksia eli esimerkiksi vastaanotto toiminnan, perheneuvolan tai sosiaalityön kustannuksia. Mukaan ei myöskään oteta ylemmän hallinnon vyörytyskustannuksia: vammaispalvelujen hallinto on kehitysvammahuollon kustannuksissa mukana, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon vyörytyksiä yleisemmällä tasolla ei tehdä.

Kustannustiedot kerätään kustakin tarkasteltavasta toiminnosta kolmessa osassa: bruttokustannukset, asiakasmaksutulot eli ylläpitomaksut sekä näiden erotuksena muodostuvat nettokustannukset. Toimintojen bruttokustannukset sisältävät välittömät palvelujen tuottamisesta koituneet kustannukset, mutta ne eivät sisällä jaksotettujen irtaimen omaisuuden kustannuserien osalta tehtyjä vuosittaisia poistoja ja korkoja.

Ostopalveluina kuntayhtymiltä tai yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavista palveluista kootaan ensisijaisesti nettokustannukset. Yksityisten palveluntuottajien kustannukset kootaan siten, että niistä on poistettu viiden prosentin laskennallinen arvonlisäveron palautus (ks. laki arvonlisäveron muuttamisesta 1457/2001). Näistä palveluista ilmoitetaan myös bruttokustannukset ja palveluntuottajien asiakkailta perimät ylläpitomaksut, mikäli ne ovat helposti saatavissa. Ostopalveluissa palveluntuottajan hallinnon vyörytyskustannukset sisältyvät kustannuksiin.

Kustannusten vertailut tehdään nettokustannuksista. Kun kustannuksia verrataan aikaisempiin vuosiin, käytetään vertailussa viimeisen vertailuvuoden arvoon korotettuja kustannuksia. Kustannusten muuntamisessa viimeisen vertailuvuoden arvoon käytetään Tilastokeskuksen (SVT 2011a) tuottamaa julkisten menojen hintaindeksiä sosiaalityölle, 2005=100. Aiempien vuosien tietojen avulla muunnetaan perusvuodeksi 2000=100. Deflatoineissa käytetyt kertoimet löytyvät taulukosta 1. Raportin liitteessä 3 on esitetty aikaisempien vuosien kustannukset muunnettuna vuoden 2010 rahan arvoon.

Taulukko 1. Tilastokeskuksen (SVT 2011a) julkisten menojen hintaindeksi sosiaalitoimelle, kuntatalous

Vuosi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Pisteluku	100,0	103,3	105,6	109,0	112,9	116,9	120,4	124,3	130,4	133,6	137,0
Kerroin	1,3698	1,3260	1,2971	1,2567	1,2133	1,1717	1,1377	1,1020	1,0504	1,0254	1,0000

*Ennakollinen tieto 9.2.2011

4 Kehitysvammaisten laitoshoido

Laitoshoido on kehitysvammalain tarkoittamaa ympärivuorokautista asumista, hoitoa ja huolenpitoa, johon sisältyvät kaikki asiakkaan tarvitsemat palvelut eli esimerkiksi lääkehoito, terapia ja päivätoiminta. Laitoshoido jakautuu lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen, yli kolme kuukautta kestävään hoitoon. Lyhytaikainen laitoshoido voi olla sosiaalisista tai kuntoutuksellisista syistä johtuvaa. Toimintatietoihin kerätään laitoshoidon asiakkaat, joista erotellaan lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaat vuoden aikana. Lisäksi erotellaan kunnallisesti tuotetun ja ostopalveluna hankitun laitoshoidon asiakkaat. Vastaavalla luokitellulla kerätään laitoshoidon käyttöpäivät.

Kustannustiedoissa jakoa pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen hoitoon ei tehdä. Mikäli kunta maksaa kuljetuskustannukset lyhytaikaiseen hoitoon, kustannukset näkyvät kyseisen palvelun kustannuksissa. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkailta peritään maksukyvyyn mukainen ylläpitomaksu, joka on korkeintaan 85 prosenttia tuloista. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (917/1992) mukainen maksu.

5 Kehitysvammaisten perhehoito

Sosiaalihuoltolain mukaan perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa. Perhehoitajalaki (312/1992) tarkentaa perhehoidon järjestämistä. Perhehoito pohjautuu lain mukaiseen toimeksiantosopimukseen. Perhehoito voi olla vakinaisena asumisena annettavaa pitkäaikaista perhehoitoa tai kehitysvammaisen perhetä tukevaa lyhytaikaista perhehoitoa.

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalta peritään maksukyvyyn mukainen ylläpitomaksu, joka perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetukseen. Lyhytaikaisesta perhehoidosta peritään asiakasmaksuasetuksen mukainen vuorokausimaksu. Perhehoidon kustannuksista pääosan muodostavat perhehoitajille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset. Perhehoidon toiminta- ja kustannustiedot kerätään vastaavalla tavalla kuin laitoshoidossa.

6 Kehitysvammaisten asumispalvelut

Kehitysvammaisten asumispalvelut ovat avohuoltona toteutettavia asumispalveluja. Autettu asuminen ja ohjattu asuminen jakaantuvat pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen asumiseen. Tämän raportin tiedoissa asumisharjoittelu sisältyy lyhytaikaisen autetun ja ohjatun asumisen suoritteisiin. Pitkäaikaisissa asumispalveluissa lyhytaikaisia lomien tai sairausjaksojen kaltaisia poissaoloja ei oteta huomioon käyttöpäiviä laskettaessa. Tuetussa asumisessa ei ole olemassa lyhytaikaista asumismuotoa. Tuetussa asumisessa käyttöpäivinä ilmoitetaan kaikki päivät vuokrasuhteen päättymiseen asti.

Kehitysvammaisten asumispalvelujen toiminta- ja kustannustiedot kerätään samalla tavalla kuin laitos- ja perhehoidossa.

Kuusikossa käytetään tilastoinnissa asumispäiviä, ei käyntikertoja. Ruotsinkielisiä palveluja tarjoavan Kårkullan kuntayhtymän tilastojen käyntikertasuoritteet luokitellaan tämän vuoksi pääsääntöisesti uudelleen seuraavasti: *stödboende* tai *boende kategori 1* = tuettu asuminen, *boende 2* = ohjattu asuminen, *boende 3* = autettu asuminen ja *extra krävande* = autettu asuminen.

Autettu asuminen

Autettu asuminen sisältää henkilökunnan tuen ja ohjauksen kaikkina vuorokauden aikoina. Asiaksmaksuna peritään ylläpitomaksu, joka sisältää muun muassa vuokran ja ateriat. Henkilökunnan palvelut annetaan erityishuoltona, ja ne ovat asiakkaalle ilmaisia. Asiakas maksaa itse lääkkeensä ja terapiansa.

Ohjattu asuminen

Ohjattu asuminen sisältää päivittäisen tuen, mutta ei yövalvontaa. Henkilökuntaa on asukkaiden apuna ja tukena yleensä aamulla, illalla ja viikonloppuisin. Asiaksmaksuna peritään vuokra, jos asiakas ei ole suoraan vuokrannut asuntoa. Asiakas maksaa itse jokapäiväiseen elämään liittyvät menonsa, kuten ruoan ja vaatetuksen.

Tuettu asuminen

Tuettuun asumiseen sisältyy yksilöllisen tarpeen mukainen tuki. Tuki voi olla jopa päivittäistä, mutta myös selvästi harvemmin eli esimerkiksi vain kerran viikossa annettavaa. Asumismuoto on tarkoitettu omatoimista suoriutumista tukevaksi.

Yleensä tuetun asumisen asiakkaan tarvitseman tuen tuottaa ohjatun asumisen yksikön henkilökunta tai muu kehitysvammahuollon henkilökunta. Se voidaan myös hankkia ostopalveluna. Asumismuodot tuetussa asumisessa ovat yksin, kaksin tai pienessä ryhmäasunnossa asuminen.

Kotipalveluna tai muuna peruspalveluna toteutetun tuen kustannuksia ei eritellä Kuusikon kunnissa, minkä vuoksi ne eivät ole mukana tässä vertailussa.

7 Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta

Työ- ja päivätoiminnan kokonaisuuteen lasketaan työtoiminta, päivätoiminta, tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ). Toiminnan toteutustavat vaihtelevat kunnittain. Asiakas osallistuu toimintaan kahdesta viiteen päivänä viikossa oman erityishuolto-ohjelmansa mukaisesti.

Työ- ja päivätoimintaa tarkastellaan toisaalta yhtenä kokonaisuutena, toisaalta tarkastellaan erikseen siihen lukeutuvia eri toimintoja. Päivä- ja työtoimintakeskusten toiminta sekä tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ) kootaan omiksi kokonaisuuksikseen. Tiedot kerätään suoritteista eli päivistä sekä asiakkaista vuoden aikana. Tuetun työllistymisen (tuetun työn) osalta kerätään myös tukikäyntien määrät. Kunnallisesti tuotetut ja ostetut palvelut erotellaan toisistaan. Kustannuksia ei eritellä kaikille palvelun muodoille, vaan ne ilmoitetaan ainoastaan kokonaisuudessaan

sekä kunnallisten ja ostopalvelujen osalta. Kustannustiedot sisältävät henkilöstön, tilojen sekä kuljetusten kustannukset. Kuljetuskustannukset eritellään omalle rivilleen.

Päivätoiminta

Päivätoiminta on asiakkaan toimintakyvyn mukaan suunniteltua kuntoutuksellista ja virikkeellistä toimintaa kehitysvammahuollon yksiköissä. Joissakin kunnissa maksetaan päivätoiminnasta työosuusrahaa.

Työtoiminta

Työtoiminta on kehitysvammaisille tarkoitettua työn luonteista toimintaa kehitysvammahuollon yksiköissä. Asiakkaille voidaan maksaa työtoiminnasta työosuusrahaa.

Tuettu työtoiminta (avotyötoiminta)

Tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) on kehitysvammaisille henkilöille tavallisella työpaikalla järjestettyä henkilökohtaisen tuen sisältävää huoltosuhteista työtoimintaa. Kehitysvammaiselle työntekijälle voidaan maksaa tuetusta työtoiminnasta työosuusrahaa.

Tuettu työllistyminen (tuettu työ)

Tuettu työllistyminen (tuettu työ) on kehitysvammaisille henkilöille tavallisella työpaikalla järjestettyä työsopimukseen perustuvaa palkkatyötä. Työhön perehdytyksen ja tuen antaa kehitysvammahuollon työntekijä, joka tukee tarpeen mukaan myös työnantajaa. Työstä maksetaan työntekijän työpanokseen suhteutettua palkkaa. Pääasiallinen tulonlähde myös tuetussa työssä olevalla kehitysvammaisella työntekijällä on eläke.

8 Kehitysvammahuollon muut palvelut

Muita kehitysvammaisten palveluja ovat muun muassa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, leirit, kerhot, kehitysvammaneuvola, varhaiskuntoutus, palveluohjaus, kotihoiton ohjaus ja kuntoutusohjaus. Muut palvelut sisältävät lisäksi kehitysvammahuollon piirissä työskentelevän kehitysvammaisia asiakkaita hoitavan ja ohjaavan henkilöstön, joka ei sisälly yksittäisen palvelun henkilöstöön. Tällaiseen henkilöstöön kuuluu kunnasta riippuen työpanoksensa suhteessa muun muassa sosiaalityöntekijöitä, kehitysvammahuollon johtavia työntekijöitä, toimistohenkilöstöä, lääkäreitä sekä fysioterapeuteja. Kukin kunta ilmoittaa, mitä muihin palveluihin sisältyy.

Muista palveluista kootaan asiakkaat yhteensä vuoden aikana. Asiakas, joka on käyttänyt useampia muita palveluja, lasketaan kertaalleen. Kokonaisuudesta eritellään seuraavat asiakasryhmät ja suoritteet: palveluohjauksen, avohuollon ohjauksen ja varhaiskuntoutuksen asiakkaat; palveluohjauksen, avohuollon ohjauksen ja varhaiskuntoutuksen suoritteet (käyntikerrat); kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon asiakkaat sekä kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon suoritteet (käyttöpäivät). Jos sama henkilö osallistuu hoitoon sekä aamu- että iltapäivällä, muodostuu tästä vain yksi palvelun käyttöpäivä.

Muiden palvelujen kustannuksiin kootaan kohtaan kahdeksan ilmoitettujen toimintojen kustannukset yhteensä, asiakasmaksut sekä nettokustannukset. Jos palveluun liittyviä asiakasmaksutuloja ei ole ollut, kokonaiskustannukset ovat yhtä kuin nettokustannuk-

set. Lisäksi ilmoitetaan kunnallisten ja ostopalveluna hankittujen muiden palvelujen nettokustannukset erikseen.

Osassa kunnista kehitysvammahuollon johdon ja toimistohenkilöstön tehtäviin kuuluu myös muun kuin kehitysvammaisille asiakkaille suunnatun toiminnan johtaminen ja tukeminen. Tällöin muihin kustannuksiin kirjataan se osa kustannuksista, joka kohdistuu tai jonka arvioidaan kohdistuvan kehitysvammahuollon tehtävien hoitoon. Kunnan yleishallintoa eli esimerkiksi palkanlaskentaa, taloushallintoa eli hallinnon vyörytyksinä toiminnon kustannuksiin lisättäviä eriä ei lasketa muiden palvelujen kustannuksiin mukaan.

Kustannuksista eritellään koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan nettokustannukset. Kehitysvammahuollon kehitysvammaisille koululaisille järjestämä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sisältää kuljetuskustannukset. Toiminta voi olla omaa toimintaa ja/tai ostopalveluna hankittua.

Liite 2: Kehitysvammahuollon asiakas- ja kustannustietoja vuodelta 2010

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
Väestötiedot 31.12.2010								Puuttuvien tietojen merkintä - = kunnalla ei käytössä kyseistä palvelua .. = tietoa ei ole saatu tai sitä ei voi eritellä . = muu syy puuttumiselle 0 = ei asiakkaita, kustannuksia tai tuloja tai luvut pyörivät nolnaan
Koko väestö	588 549	247 970	200 055	177 326	213 217	141 671	1 568 788	
0–5-vuotiaat	34 950	21 001	15 802	9 960	12 903	11 113	105 729	
6–17-vuotiaat	61 982	36 981	28 297	18 093	22 564	17 899	185 816	
18–25-vuotiaat	70 313	26 004	20 495	24 882	30 656	20 906	193 256	
26–49-vuotiaat	220 034	89 785	71 665	57 489	72 052	48 141	559 166	
50–64-vuotiaat	113 204	45 763	39 624	34 741	40 382	25 433	299 147	
65-vuotiaat ja vanhemmat	88 066	28 436	24 172	32 161	34 660	18 179	225 674	
Koko väestö, %-osuudet	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
0–5-vuotiaat	5,9	8,5	7,9	5,6	6,1	7,8	6,7	
6–17-vuotiaat	10,5	14,9	14,1	10,2	10,6	12,6	11,8	
18–25-vuotiaat	11,9	10,5	10,2	14,0	14,4	14,8	12,3	
26–49-vuotiaat	37,4	36,2	35,8	32,4	33,8	34,0	35,6	
50–64-vuotiaat	19,2	18,5	19,8	19,6	18,9	18,0	19,1	
65-vuotiaat ja vanhemmat	15,0	11,5	12,1	18,1	16,3	12,8	14,4	
1 ja 2 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä ja kehitysvammahuollon palveluja käyttäneet asiakkaat								
1 Kehitysvammaisten henkilöiden määrä (ks. määritelmät)	2 064	872	763	938	1 001	889	6 527	
- Joista KvL:n mukaisen erityishuolto-ohjelman omaavia asiakkaita	2 064	835	756	345	1 001	760	5 761	
1.1 Kehitysvammaiset henkilöt ikäryhmittäin, yhteensä	2 064	872	763	938	1 001	889	6 527	
0–5-vuotiaat	59	57	44	29	52	30	271	
6–17-vuotiaat	377	273	207	244	218	241	1 560	
18–25-vuotiaat	353	192	157	173	156	124	1 155	
26–49-vuotiaat	677	246	274	308	365	265	2 135	
50–64-vuotiaat	444	94	63	135	167	182	1 085	
65-vuotiaat ja vanhemmat	154	10	18	49	43	47	321	
	%	%	%	%	%	%	%	
1.2 Kehitysvammaisten henkilöiden %-osuus eri ikäryhmissä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
0–5-vuotiaat	2,9	6,5	5,8	3,1	5,2	3,4	4,2	
6–17-vuotiaat	18,3	31,3	27,1	26,0	21,8	27,1	23,9	
18–25-vuotiaat	17,1	22,0	20,6	18,4	15,6	13,9	17,7	
26–49-vuotiaat	32,8	28,2	35,9	32,8	36,5	29,8	32,7	
50–64-vuotiaat	21,5	10,8	8,3	14,4	16,7	20,5	16,6	
65-vuotiaat ja vanhemmat	7,5	1,1	2,4	5,2	4,3	5,3	4,9	
	%	%	%	%	%	%	%	
1.3 Kehitysvammaisten henkilöiden %-osuus väestöstä	0,35	0,35	0,38	0,53	0,47	0,63	0,42	
0–5-vuotiaat	0,17	0,27	0,28	0,29	0,40	0,27	0,26	
6–17-vuotiaat	0,61	0,74	0,73	1,35	0,97	1,35	0,84	
18–25-vuotiaat	0,50	0,74	0,77	0,70	0,51	0,59	0,60	
26–49-vuotiaat	0,31	0,27	0,38	0,54	0,51	0,55	0,38	
50–64-vuotiaat	0,39	0,21	0,16	0,39	0,41	0,72	0,36	
65-vuotiaat ja vanhemmat	0,17	0,04	0,07	0,15	0,12	0,26	0,14	

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
	%	%	%	%	%	%	%	
1.4 Kehitysvammaisten henkilöiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
0–5-vuotiaat	2,9	6,5	5,8	3,1	5,2	3,4	4,2	
6–17-vuotiaat	18,3	31,3	27,1	26,0	21,8	27,1	23,9	
18–25-vuotiaat	17,1	22,0	20,6	18,4	15,6	13,9	17,7	
26–49-vuotiaat	32,8	28,2	35,9	32,8	36,5	29,8	32,7	
50–64-vuotiaat	21,5	10,8	8,3	14,4	16,7	20,5	16,6	
65-vuotiaat ja vanhemmat	7,5	1,1	2,4	5,2	4,3	5,3	4,9	
2 Kehitysvammahuollon palveluja käyttäneet asiakkaat 2010	1 878	872	722	786	822	877	5 957	
%-osuus kunnan kehitysvammaisista henkilöistä	91,0	100,0	94,6	83,8	82,1	98,7	91,3	Oulu: vuoden 2010 asiakasmäärä saatiin suoraan asiakastietojärjestelmästä.
3 Kehitysvammahuollon palvelujen kustannukset								
3.1 Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset (brutto)	74 621 960	27 643 899	24 476 049	22 317 265	20 936 058	18 557 116	188 552 346	
- Perityt asiakasmaksut	6 822 310	1 032 056	1 237 254	658 211	696 843	1 672 018	12 118 692	
3.2 Nettokustannukset (= kokonaiskustannukset – asiakasmaksut)	67 799 650	26 611 843	23 238 795	21 659 054	20 239 215	16 885 098	176 433 654	
- Joista kunnallisen toiminnan osuus	37 636 858	7 230 530	6 110 001	5 042 307	3 853 140	6 524 044	66 396 880	
- Joista ostopalvelujen osuus	30 162 793	19 381 313	17 128 794	16 620 957	16 386 075	10 361 054	110 040 985	
	%	%	%	%	%	%	%	
- Kunnallisen toiminnan %-osuus nettokustannuksista	55,5	27,2	26,3	23,3	19,0	38,6	37,6	
- Ostopalvelujen %-osuus nettokustannuksista	44,5	72,8	73,7	76,7	81,0	61,4	62,4	
Kehitysvammahuollon suoritteet (laitohoito, perhehoito, asumispalvelut sekä työ- ja päivätoiminta)	542 727	191 890	174 676	204 537	220 962	219 348	1 554 140	
- Joista kunnallisen toiminnan suoritteet	293 443	54 816	53 734	69 399	59 924	151 349	682 665	
- Joista ostopalvelujen suoritteet	249 284	137 074	120 942	135 138	161 038	67 999	871 475	
	%	%	%	%	%	%	%	
- Kunnallisen toiminnan suoritteiden %-osuus suoritteista	54,1	28,6	30,8	33,9	27,1	69,0	43,9	
- Ostopalvelujen suoritteiden %-osuus suoritteista	45,9	71,4	69,2	66,1	72,9	31,0	56,1	
Nettokustannukset euroa / suorite	125	139	133	106	92	77	114	
- Joista kunnallinen toiminta euroa / suorite	128	132	114	73	64	43	97	
- Joista ostopalvelut euroa / suorite	121	141	142	123	102	152	126	
4 Kehitysvammaisten laitohoito								
4.1 Laitoshoidon asiakkaat	372	146	81	176	182	309	1 266	
- Joista lyhytaikaisen hoidon asiakkaat	90	86	28	40	60	246	550	
- Kunnallisen hoidon asiakkaiden %-osuus asiakkaista	60,2	-	-	-	-	-	17,7	
- Ostopalveluhoidon asiakkaiden %-osuus asiakkaista	40,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	82,5	
Laitoshoidossa olevien asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	19,8	16,7	11,2	22,4	22,1	35,2	21,3	
4.2 Laitoshoidon käyttöpäivät	99 661	23 563	19 011	48 173	47 179	22 701	260 288	
- Joista lyhytaikaisen hoidon käyttöpäivät	3 993	4 471	1 235	2 724	4 325	2 907	19 655	
- Kunnallisen hoidon %-osuus päivistä	55,3	-	-	-	-	-	21,2	
- Ostopalveluhoidon %-osuus päivistä	44,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	78,8	
4.3 Laitoshoidon kokonaiskustannukset	24 920 039	5 619 834	4 523 259	9 375 416	9 974 213	5 479 596	59 892 356	
- Perityt asiakasmaksut	2 067 705	294 612	341 007	0	0	0	2 703 324	
Asiakasmaksujen %-osuus kokonaiskustannuksista	8,3	5,2	7,5	0,0	0,0	0,0	4,5	

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
Laitoshoidon nettokustannukset	22 852 334	5 325 222	4 182 252	9 375 416	9 974 213	5 479 596	57 189 033	
- Kunnallisen hoidon %-osuus kustannuksista	62,1	-	-	-	-	-	24,8	
- Ostopalveluhoidon %-osuus kustannuksista	37,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	75,2	
Laitoshoidon %-osuus kehitysvammahuollon kokonaisnettokustannuksista	33,7	20,0	18,0	43,3	49,3	32,5	32,4	
4.4 Kunnallinen kehitysvammaisten laitoshoido								
4.4.1 Kunnallisen laitoshoidon asiakkaat	224	-	-	-	-	-	224	
- Joista lyhytaikaisen hoidon asiakkaat	72	-	-	-	-	-	72	
4.4.2 Kunnallisen laitoshoidon käyttöpäivät	55 135	-	-	-	-	-	55 135	
- Joista lyhytaikaisen hoidon käyttöpäivät	3 356	-	-	-	-	-	3 356	
4.4.3 Kunnallisen laitoshoidon kokonaiskustannukset	15 490 950	-	-	-	-	-	15 490 950	
- Perityt asiakasmaksut	1 289 094	-	-	-	-	-	1 289 094	
Kunnallisen laitoshoidon nettokustannukset	14 201 857	-	-	-	-	-	14 201 857	
4.5 Ostopalveluna hankittu kehitysvammaisten laitoshoido								
4.5.1 Ostopalvelulaitoshoidon asiakkaat	151	146	81	176	182	309	1 045	
- Joista lyhytaikaisen hoidon asiakkaat	19	86	28	40	60	246	479	
4.5.2 Ostopalvelulaitoshoidon käyttöpäivät	44 526	23 563	19 011	48 173	47 179	22 701	205 153	
- Joista lyhytaikaisen hoidon käyttöpäivät	637	4 471	1 235	2 724	4 325	2 907	16 299	
4.5.3 Ostopalvelulaitoshoidon kokonaiskustannukset	9 429 088	5 619 834	4 523 259	9 375 416	9 974 213	5 479 596	44 401 406	
- Perityt asiakasmaksut	778 611	294 612	341 007	-	0	-	1 414 230	
Ostopalvelulaitoshoidon nettokustannukset	8 650 477	5 325 222	4 182 252	9 375 416	9 974 213	5 479 596	42 987 176	
5 Kehitysvammaisten perhehoito								
5.1 Perhehoidon asiakkaat	142	101	99	34	24	2	402	
- Joista lyhytaikaisen hoidon asiakkaat	51	72	80	22	10	2	237	
- Kunnallisen hoidon asiakkaiden %-osuus asiakkaista	59,9	49,5	83,8	94,1	100,0	100,0	68,7	
- Ostopalveluhoidon asiakkaiden %-osuus asiakkaista	44,4	50,5	16,2	5,9	-	-	32,8	
Perhehoidon asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	7,6	11,6	13,7	4,3	2,9	0,2	6,7	
5.2 Perhehoidon käyttöpäivät	33 421	11 237	9 128	5 148	4 980	153	64 067	
- Joista lyhytaikaisen hoidon päivät	1 427	1 593	2 547	790	235	153	6 745	
- Kunnallisen hoidon %-osuus päivistä	48,0	10,3	63,7	99,1	100,0	100,0	51,9	
- Ostopalveluhoidon %-osuus päivistä	52,0	89,7	36,3	0,9	-	-	48,1	
5.3 Perhehoidon kokonaiskustannukset	2 559 393	876 284	566 819	278 979	252 057	10 235	4 543 767	
- Perityt asiakasmaksut	616 262	84 532	147 015	63 662	85 562	2 983	1 000 016	
Asiakasmaksujen %-osuus perhehoidon kokonaiskustannuksista	24,1	9,6	25,9	22,8	33,9	29,1	22,0	
Perhehoidon nettokustannukset	1 943 131	791 752	419 804	215 317	166 495	7 252	3 543 751	
- Kunnallisen hoidon kustannusten %-osuus nettokustannuksista	50,3	16,1	68,4	98,6	100,0	100,0	50,2	
- Ostopalveluhoidon kustannusten %-osuus nettokustannuksista	49,7	83,9	31,6	1,4	-	-	49,8	
Perhehoidon kustannusten %-osuus kehitysvammahuollon kokonaisnettokustannuksista	2,9	3,0	1,8	1,0	0,8	0,0	2,0	

Helsinki: sisältää myös muilta kunnilta perityt maksut.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
Perhehoidon nettokustannukset / asiakas	13 684	7 839	4 240	6 333	6 937	3 626	8 815	
Perhehoidon nettokustannukset / käyttöpäivä	58	70	46	42	33	47	55	
5.4 Kunnallinen kehitysvammaisten perhehoito								
5.4.1 Kunnallisen perhehoidon asiakkaat	85	50	83	32	24	2	276	
- Joista lyhytaikaisen hoidon asiakkaat	43	50	73	20	10	2	198	
5.4.2 Kunnallisen perhehoidon käyttöpäivät	16 041	1 152	5 816	5 104	4 980	153	33 246	
- Joista lyhytaikaisen hoidon päivät	1 323	1 152	2 409	746	235	153	6 018	
5.4.3 Kunnallisen perhehoidon kokonaiskustannukset	1 294 322	132 971	355 782	276 003	252 057	10 235	2 321 370	
- Perityt asiakasmaksut	316 188	5 470	68 696	63 662	85 562	2 983	542 561	
Kunnallisen perhehoidon nettokustannukset	978 134	127 501	287 086	212 341	166 495	7 252	1 778 809	
5.5 Ostopalveluna hankittu kehitysvammaisten perhehoito								
5.5.1 Ostopalveluperhehoidon asiakkaat	63	51	16	2	-	-	132	
- Joista lyhytaikaisen hoidon asiakkaat	9	22	7	2	-	-	40	
5.5.2 Ostopalveluperhehoidon käyttöpäivät	17 380	10 085	3 312	44	-	-	30 821	
- Joista lyhytaikaisen hoidon päivät	104	441	138	44	-	-	727	
5.5.3 Ostopalveluperhehoidon kokonaiskustannukset	1 265 071	743 313	211 037	2 976	-	-	2 222 397	
- Perityt asiakasmaksut	300 074	79 062	78 319	-	-	-	457 455	
Ostopalveluperhehoidon nettokustannukset	964 997	664 251	132 718	2 976	-	-	1 764 941	
6 Kehitysvammaisten asumispalvelut								
6.1 Asumispalvelujen asiakkaat	898	434	370	388	313	373	2 776	
Autettu asuminen	642	322	307	261	144	250	1 926	
Ohjattu asuminen	223	80	52	93	73	71	592	
Tuettu asuminen	93	32	16	34	96	55	326	
Asumispalvelujen asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	47,8	49,8	51,2	49,4	38,1	42,5	46,6	
Joista lyhytaikaisten palvelujen asiakkaat	253	196	105	119	28	27	728	
Autettu asuminen	236	184	104	118	27	27	696	
Ohjattu asuminen	25	14	1	1	1	-	42	
Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus asumispalveluasiakkaista	28,2	45,2	28,4	30,7	8,9	7,2	26,2	
Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus autetun asumisen asiakkaista	36,8	57,1	33,9	45,2	18,8	10,8	36,1	
Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus ohjatun asumisen asiakkaista	11,2	17,5	1,9	1,1	1,4	-	7,1	
Eri asumismuotojen asiakkaiden %-osuus asumispalveluasiakkaista								
Autettu asuminen	71,5	74,2	83,0	67,3	46,0	67,0	69,4	
Ohjattu asuminen	24,8	18,4	14,1	24,0	23,3	19,0	21,3	
Tuettu asuminen	10,4	7,4	4,3	8,8	30,7	14,7	11,7	
6.2 Asumispalvelujen käyttöpäivät	243 362	91 140	92 994	97 496	93 114	121 351	739 457	
Autettu asuminen	150 393	59 419	71 548	53 609	39 259	77 108	451 336	
Ohjattu asuminen	63 262	22 624	16 953	31 842	24 504	24 168	183 353	
Tuettu asuminen	29 707	9 097	4 493	12 045	29 351	20 075	104 768	

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
Asumispalvelujen käyttöpäivien %-osuudet asumispalvelun mukaan	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Autettu asuminen	61,8	65,2	76,9	55,0	42,2	63,5	61,0	
Ohjattu asuminen	26,0	24,8	18,2	32,7	26,3	19,9	24,8	
Tuettu asuminen	12,2	10,0	4,8	12,4	31,5	16,5	14,2	
Lyhytaikaisten asumispalvelujen käyttöpäivät	8 733	7 187	3 038	2 991	584	1 448	23 981	
Autettu asuminen	7 867	6 755	3 026	2 923	579	1 448	22 598	
Ohjattu asuminen	866	432	12	68	5	0	1 383	
6.3 Asumispalvelujen kokonaiskustannukset	29 595 406	12 302 570	12 695 675	8 077 833	5 717 104	10 043 326	78 431 914	
Autettu asuminen	23 124 509	10 260 080	11 260 789	6 444 503	4 390 830	8 827 503	64 308 213	
Ohjattu asuminen	5 185 907	1 803 703	1 228 647	1 454 193	966 004	1 051 808	11 690 262	
Tuettu asuminen	1 284 990	238 787	206 239	179 137	360 270	164 015	2 433 438	
- Asumispalveluista perityt asiakasmaksut	3 768 933	494 919	617 667	347 470	341 578	1 612 094	7 182 661	
Asiakasmaksujen %-osuus asumispalvelujen kokonaiskustannuksista	12,7	4,0	4,9	4,3	6,0	16,1	9,2	
Asumispalvelujen nettokustannukset	25 826 473	11 807 651	12 078 008	7 730 363	5 375 526	8 431 232	71 249 253	
Autettu asuminen	20 629 989	9 807 707	10 795 099	6 307 906	4 112 606	7 642 130	59 295 437	
Ohjattu asuminen	4 010 770	1 761 157	1 089 615	1 243 320	907 244	625 410	9 637 516	
Tuettu asuminen	1 185 714	238 787	193 294	179 137	355 676	163 692	2 316 300	
Asumispalvelujen nettokustannusten %-osuudet asumispalvelun mukaan	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Autettu asuminen	79,9	83,1	89,4	81,6	76,5	90,6	83,2	
Ohjattu asuminen	15,5	14,9	9,0	16,1	16,9	7,4	13,5	
Tuettu asuminen	4,6	2,0	1,6	2,3	6,6	1,9	3,3	
Asumispalvelujen kustannusten %-osuus kehitysvammahuollon kokonaisnettokustannuksista	38,1	44,4	52,0	35,7	26,6	49,9	40,4	
6.4 Kunnallinen autettu asuminen								
6.4.1 Kunnallisen autetun asumisen asiakkaat	291	60	19	96	62	150	678	
- Joista lyhytaikaisen autetun asumisen asiakkaat	86	47	5	80	10	27	255	
6.4.2 Kunnallisen autetun asumisen käyttöpäivät	74 106	4 379	5 113	8 836	18 415	37 832	148 681	
- Joista lyhytaikaiset käyttöpäivät	2 278	1 241	85	2 148	360	878	6 990	
6.4.3 Kunnallisen autetun asumisen kokonaiskustannukset	11 296 035	1 283 525	1 090 129	1 288 709	1 990 051	3 959 857	20 908 306	
- Autetusta asumisesta perityt asiakasmaksut	1 419 937	50 027	123 103	126 730	278 224	792 577	2 790 598	
Kunnallisen autetun asumisen nettokustannukset	9 876 098	1 233 498	967 026	1 161 979	1 711 827	3 167 280	18 117 708	
Kunnallisen asumispäivän kustannukset	133	282	189	132	93	84	122	
6.5 Ostopalveluna hankittu autettu asuminen								
6.5.1 Ostopalvelujen autetun asumisen asiakkaat	366	311	288	156	83	133	1 337	
- Joista lyhytaikaisen autetun asumisen asiakkaat	158	149	99	30	17	10	463	
Ostopalveluna hankitun autetun asumisen %-osuus autetun asumisen asiakkaista	57,0	96,6	93,8	59,8	57,6	53,2	69,4	
6.5.2 Ostopalveluna hankitun autetun asumisen käyttöpäivät	76 287	55 040	66 435	44 773	20 844	39 276	302 655	
- Joista lyhytaikaiset käyttöpäivät	5 589	5 514	2 941	775	219	570	15 608	
Ostopalveluna hankitun autetun asumisen %-osuus autetun asumisen käyttöpäivistä	50,7	92,6	92,9	1,4	53,1	50,9	67,1	

Helsinki, Espoo ja Vantaa: Rinnekoti alkoi periä vuokrat 1.3.2010 alkaen.

Turku: sisältää asiakkailta perittävät aterikorvaukset ja vuokrat sekä käyttöpäiväkorvauksia muilta kunnilta.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.	
6.5.3 Ostopalvelujen autetun asumisen kokonaiskustannukset	11 828 474	8 976 555	10 170 660	5 155 794	2 400 779	4 867 646	43 399 908	Turku: palveluntuottajat perivät ateria- ja asumiskorvaukset suoraan asiakkailta. Tässä poikkeuksellisesti muutaman asiakkaan asiakasmaksut.	
- Autetusta asumisesta perityt asiakasmaksut	1 074 582	402 346	342 587	9 867	-	392 796	2 222 179		
Ostopalveluna hankitun autetun asumisen nettokustannukset	10 753 892	8 574 209	9 828 073	5 145 927	2 400 779	4 474 850	41 177 729		
Ostopalveluna hankitun autetun asumisen %-osuus autetun asumisen nettokustannuksista	52,1	87,4	91,0	81,6	58,4	58,6	69,4		
6.6 Kunnallinen ohjattu asuminen									
6.6.1 Kunnallisen ohjatun asumisen asiakkaat	120	54	22	32	11	71	310	Helsinki: sisältää myös muilta kunnilta perittävät maksut; Turku: sisältää asiakkailta perittävät ateriakorvaukset ja vuokrat sekä käyttöpäiväkorvauksia muilta kunnilta.	
- Joista lyhytaikaisen ohjatun asumisen asiakkaat	0	12	0	0	-	-	12		
Kunnallisen ohjatun asumisen %-osuus ohjatun asumisen asiakkaista	53,8	67,5	42,3	34,4	15,1	100,0	52,4		
6.6.2 Kunnallisen ohjatun asumisen käyttöpäivät	38 039	13 243	7 536	11 305	4 007	24 168	98 298		
- Joista lyhytaikaisen ohjatun asumisen käyttöpäivät	0	416	0	0	-	-	416		
Kunnallisen ohjatun asumisen %-osuus ohjatun asumisen käyttöpäivistä	60,1	58,5	44,5	35,5	16,4	100,0	53,6		
6.6.3 Kunnallisen ohjatun asumisen kokonaiskustannukset	2 842 146	589 287	427 124	484 168	221 420	1 051 808	5 615 953		
- Ohjatusta asumisesta perityt asiakasmaksut	922 409	7 405	122 809	210 873	58 760	426 398	1 748 654		
Kunnallisen ohjatun asumisen nettokustannukset	1 919 738	581 882	304 315	273 295	162 660	625 410	3 867 300		
Kunnallisen ohjatun asumisen %-osuus ohjatun asumisen nettokustannuksista	47,9	33,0	27,9	22,0	17,9	100,0	40,1		
6.7 Ostopalveluna hankittu ohjattu asuminen									
6.7.1 Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen asiakkaat	103	29	30	62	62	-	286		Turku: vuonna 2010 tuetun asumisen uusi järjestämistapa, ohjaus- ja tukikäynteistä vastaa kaksi ohjaajaa.
- Joista lyhytaikaisen ohjatun asumisen asiakkaat	25	2	1	1	1	-	30		
Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen asiakkaiden %-osuus ohjatun asumisen asiakkaista	46,2	36,3	57,7	66,7	84,9	-	48,3		
6.7.2 Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen käyttöpäivät	25 223	9 381	9 417	20 537	20 497	-	85 055		
- Joista lyhytaikaisen ohjatun asumisen käyttöpäivät	866	16	12	68	5	-	967		
Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen %-osuus ohjatun asumisen käyttöpäivistä	39,9	41,5	55,5	64,5	83,6	-	46,4		
6.7.3 Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen kokonaiskustannukset	2 343 761	1 214 416	801 523	970 025	744 584	-	6 074 309		
- Ohjatusta asumisesta perityt asiakasmaksut	252 728	35 141	16 223	-	0	-	304 092		
Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen nettokustannukset	2 091 033	1 179 275	785 300	970 025	744 584	-	5 770 217		
Ostopalveluna hankitun ohjatun asumisen kustannusten %-osuus ohjatun asumisen nettokustannuksista	52,1	67,0	72,1	78,0	82,1	-	59,9		
6.8 Tuettu asuminen									
6.8.1 Tuetun asumisen asiakkaat	93	32	16	34	96	55	326	Turku: vuonna 2010 tuetun asumisen uusi järjestämistapa, ohjaus- ja tukikäynteistä vastaa kaksi ohjaajaa.	
Oma toiminta	73	16	3	15	1	51	159		
Ostopalvelut	20	16	13	19	95	4	167		
6.8.2 Tuetun asumisen käyttöpäivät	29 707	9 097	4 493	12 045	29 351	20 075	104 768		
Oma toiminta	22 438	5 628	1 026	5 475	245	18 615	53 427		
Ostopalvelut	7 269	3 469	3 467	6 570	29 106	1 460	51 341		

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
6.8.3 Kokonaiskustannukset oma ja ostopalvelut yhteensä	1 284 990	238 787	206 239	179 137	360 270	164 015	2 433 438	
Kunnallisen toiminnan kustannukset	439 030	44 700	6 495	46 800	5 116	143 018	685 159	
- Perityt asiakasmaksut	67 412	0	6 306	-	4 594	-	78 312	
Ostopalvelujen kustannukset	845 960	194 087	199 744	132 337	355 154	20 997	1 748 279	
- Perityt asiakasmaksut	31 864	-	6 639	-	0	323	38 826	
Tuetun asumisen nettokustannukset yhteensä	1 185 714	238 787	193 294	179 137	355 676	163 692	2 316 300	
7 Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta								
7.1 Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminnan kaikki asiakkaat	1 022	395	375	334	445	397	2 968	
- Suoritteet eli päivät	166 283	65 950	53 543	53 720	75 689	75 143	490 328	
- Päivien määrä asiakasta kohden	163	167	143	161	170	189	165	
Kunnallisen työ- ja päivätoiminnan %-osuus päivistä	52,7	46,1	64,0	72,0	42,6	93,9	59,9	
Ostopalvelujen työ- ja päivätoiminnan %-osuus päivistä	47,3	53,9	36,0	28,0	57,4	6,1	40,1	
Työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	54,4	45,3	51,9	42,5	54,1	45,3	49,8	
7.2 Työ- ja päivätoiminnan kokonaiskustannukset	12 964 322	6 339 406	4 594 181	2 832 506	4 198 796	2 079 008	33 008 219	
- Perityt asiakasmaksut	343 170	131 072	131 565	222 730	266 483	56 941	1 151 961	
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset	12 621 152	6 208 334	4 462 616	2 609 776	3 932 313	2 022 067	31 856 258	
- Joista kuljetuskustannukset	1 669 452	936 384	576 142	259 957	505 935	330 758	4 278 627	
Kuljetuskustannusten %-osuus kokonaisnettokustannuksista	13,2	15,1	12,9	10,0	12,9	16,4	13,4	
Kuljetuskustannukset / työ- ja päivätoiminnan päivä	10,0	14,2	10,8	4,8	6,7	4,4	8,7	
Työ- ja päivätoiminnan kustannusten %-osuus kehitysvammahuollon kokonaisnettokustannuksista	18,6	23,3	19,2	12,0	19,4	12,0	18,1	
7.3 Kunnallisen työ- ja päivätoiminnan kokonaiskustannukset	6 610 812	3 076 208	2 835 971	2 161 791	1 809 125	1 847 833	18 341 740	
- Perityt asiakasmaksut	186 376	80 609	113 104	222 730	266 483	56 941	926 243	
Kunnallisen työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset	6 424 436	2 995 599	2 722 867	1 939 061	1 542 642	1 790 892	17 415 497	
Kunnallisen työ- ja päivätoiminnan %-osuus työ- ja päivätoiminnan nettokustannuksista	50,9	48,3	61,0	74,3	39,2	88,6	54,7	
Kunnallisen työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset / työ- ja päivätoiminnan suorite (päivä)	73	98	80	50	48	25	59	
7.4 Ostopalveluna hankitun työ- ja päivätoiminnan kokonaiskustannukset	6 353 510	3 263 198	1 758 210	670 715	2 389 671	231 175	14 666 479	
- Perityt asiakasmaksut	156 794	50 463	18 461	-	0	-	225 718	
Ostopalveluna hankitun työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset	6 196 716	3 212 735	1 739 749	670 715	2 389 671	231 175	14 440 762	
Ostopalveluna hankitun työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset / työ- ja päivätoiminnan suorite (päivä)	79	90	90	45	55	51	74	
7.5 Päivä- ja työtoimintakeskukset								
Päivä- ja työtoiminnan asiakkaat	913	352	302	280	395	313	2 555	
Suoritteet (päivät)	142 315	57 013	42 568	44 160	65 863	56 703	408 622	
- Päivät asiakasta kohden	156	162	141	158	167	181	160	
7.6 Kunnallinen päivä- ja työtoimintakeskustoiminta								
- Asiakkaat	484	173	197	227	160	288	1 529	
%-osuus päivä- ja työtoimintakeskusten kaikista asiakkaista	53,0	49,1	65,2	81,1	40,5	92,0	59,8	
- Suoritteet (päivät)	66 918	22 625	23 268	29 119	31 823	52 141	225 894	

Turku: sisältää asiakkailta perittävät ateriakorvaukset ja vuokrat sekä käyttöpäiväkorvauksia muilta kunnilta.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
%-osuus kaikista päivä- ja työtoimintakeskusten päivistä	47,0	39,7	54,7	65,9	48,3	92,0	55,3	
Suoritteet (päivät) asiakasta kohden	138	131	118	128	199	181	148	
7.7 Ostopalveluna hankittu päivä- ja työtoimintakeskutoiminta								
- Asiakkaat	486	191	107	70	235	25	1 114	
- Suoritteet (päivät)	75 397	34 388	19 300	15 041	34 040	4 562	182 728	
Suoritteet (päivät) asiakasta kohden	155	180	180	215	145	182	164	
7.8 Tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ)								
- Asiakkaat	220	59	73	54	73	84	563	
- Suoritteet (päivät)	23 968	8 937	10 975	9 560	9 826	18 440	81 706	
Asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	11,7	6,8	10,1	6,9	8,9	9,6	9,5	
Päiviä asiakasta kohti	109	151	150	177	135	220	145	
Suoritteiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan suoritteista	14,4	13,6	20,5	17,8	13,0	24,5	16,7	
7.9 Kunnallinen tuettu työtoiminta (avotyötoiminta)								
- Asiakkaat	117	44	43	53	-	84	341	
- Suoritteet (päivät)	7 549	5 392	6 380	9 360	-	18 440	47 121	
7.10 Ostopalveluna hankittu tuettu työtoiminta (avotyötoiminta)								
- Asiakkaat	25	5	-	-	44	-	74	
- Suoritteet (päivät)	1 778	1 148	-	-	8 407	-	11 333	
7.11 Kunnallinen tuettu työllistyminen (tuettu työ)								
- Asiakkaat	93	15	30	1	19	-	158	
- Suoritteet (päivät)	13 217	2 397	4 595	200	454	-	20 863	
- Suoritteet (käyntikerrat)	..	155	542	11	..	-	708	
7.12 Ostopalveluna hankittu tuettu työllistyminen (tuettu työ)								
- Asiakkaat	12	0	-	-	10	-	22	
- Suoritteet (päivät)	1 424	0	-	-	965	-	2 389	
- Suoritteet (käyntikerrat)	..	0	-	-	..	-	..	
8 Kehitysvammahuollon muut palvelut								
8.1 Muiden palvelujen asiakkaat yhteensä								
8.1.1 Palveluohjauksen, avohuollon ohjauksen ja varhaiskuntoutuksen asiakkaat	..	356	..	42	76	64	538	
8.1.2 Palveluohjauksen, avohuollon ohjauksen ja varhaiskuntoutuksen suoritteet (käyntikerrat)	..	714	..	-	704	1007	2 425	
8.2.1 Kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon asiakkaat	0	188	167	131	-	108	594	
8.2.2 Kehitysvammaisten koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon suoritteet (päivät)	0	23 171	19 292	17 427	-	13 963	73 853	
Muiden palvelujen asiakkaiden %-osuus kehitysvammahuollon asiakkaista	80,5	83,7	25,5	62,2	
8.2 Muiden palvelujen kokonaiskustannukset								
8.2.1 Joista koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan nettokustannukset	0	1 253 720	1 254 936	1 043 560	0	471 132	4 023 348	
Aamu- ja iltapäivätoiminnan %-osuus muiden palvelujen nettokustannuksista	0,0	50,6	59,9	60,4	0,0	49,9	31,9	
- Muista palveluista perityt asiakasmaksut	26 240	26 921	-	24 349	3 220	-	80 730	
8.2.2 Muiden palvelujen nettokustannukset	4 556 560	2 478 884	2 096 115	1 728 182	790 668	944 951	12 595 359	

Espoo: käynneissä myös opiskelijoiden palveluohjausta.

Vantaa: suoritteet omassa 17 030 ja ostoissa 2 262.

Osuus laskettu vain niistä kunnista, joilta tieto asiakasmääristä.

Muiden palvelujen kokonaiskustannuksiin on sisällytetty aiempaa laajemmin palvelujen ja henkilökunnan kustannuksia.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	HUOM.
8.2.2.1 Joista kunnallisen palvelun kustannukset	3 864 978	2 247 350	1 828 518	1 408 831	268 994	790 192	10 408 863	Turun omien ja ostopalvelujen kustannusten summa poikkeaa hiukan kokonaiskustannusten ja asiakasmaksujen erotuksesta. Summa on 1 732 392.
8.2.2.2 Joista ostopalveluna hankitun palvelun kustannukset	691 582	231 534	267 597	323 561	521 674	154 759	2 190 707	
Muiden palvelujen %-osuus kehitysvammahuollon kokonaiskustannuksista	6,7	9,3	9,0	8,0	3,9	5,6	7,1	
Muiden palvelujen ja kustannusten sisältö								
Helsingissä sisältyvät palvelut: vammaisneuvola terveyskeskuksessa 2,0 milj. Ostot: kerhot, leirit ja vammaisneuvola 717 822 eur. Ostetun leiritoiminnan asiakasmaksut 26 240 euroa. Henkilöstö: kehitysvammahuollon johdon, sosiaalityöntekijöiden, muuta asiakastyötä tekevien, sosiaaliohjauksen ja toimistotyöntekijöiden palkat 1,8 milj euroa.								
Espoossa sisältyvät palvelut: varhaiskuntoutuksen menot, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koululaisten lomatoiminta. Henkilöstö: terapeuttien, palveluohjaus ja asiakaspäästösten teko eli neljän palveluohjaajan ja 1,5 sosiaalityöntekijän palkkamenot sekä vammaispalvelujen hallinto (40 %:a yhteisten kustannusten henkilöstömenoista ja 50 %:a vammaispalvelupäällikön palkkamenosta). Hallinnon palkkakustannukset 224 196 euroa.								
Vantaalla sisältyvät palvelut: koululaisten iltapäivätoiminta, 1,3 milj. euroa, jonka sosiaalitoimi maksaa ja sivistystoimi järjestää. Poliklinikka ja kotona tapahtuva hoito 267 597 euroa. Henkilöstö: avohuollon ohjaus, toimistohenkilökunta ja hallintokustannukset, 50 %:a avopalvelujen päälliköistä, 65 %:a asumis- ja päivätoiminnan päälliköistä, 85 %:a neljän avo- ja tuetun työn ohjaajasta, yht. 643 808 euroa. Lisäksi kehitysvammalääkäri 1.9.2010 alkaen, 14 236 euroa.								
Turussa sisältyvät palvelut: mukaan on laskettu tutkimus- ja ohjausasiakkaat (omat sekä ostot), tukihenkilötoiminta, koululaisten iltapäiväkerhotoiminta, koululaisten kesäkerhot, erityisperhetyö, Kärkulan järjestämä sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta, jatko-opetus sekä muut yksilölliset erityispalvelut. Henkilöstö: mukana on osa vammaispalvelujen hallinnon kustannuksista.								
Tampereella sisältyvät palvelut: kuntoutusneuvolan poliklinikka- ja avohoitokäynnit sekä puhelinkonsultaatiot. Lisäksi kuntoutusohjaus (avohuollon ohjaus), leirit, kerhot, vanhempainohjaus ja harrastekurssit. Mukana ovat myös muuttovalmennus- ja arviointikulut, taloudellinen tuki kotihoidon järjestämiseksi sekä perhelomituksen ja Lehtimäen opiston avustajakulut. Henkilöstö: kehitysvammahuollon henkilöstön palkkakustannukset.								
Oulussa sisältyvät palvelut: Lehtopuun aamu- ja iltapäivätoiminta sekä tilakustannuksia. Ostoina kehitysvammaneuvoila ja muuttovalmennus. Henkilöstö: palvelupäällikkö, palveluesimies, kolme avohuollon ohjaajaa, kaksi sosiaalityöntekijää ja kaksi toimistotyöntekijää.								

Liite 3: Kehitysvammahuollon aikasarjat 2006–2010

	Vuosi	HELSENKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Koko väestö 31.12.	2006	564 521	0,6	235 019	1,4	189 711	1,3	175 354	0,9	206 368	1,0	130 178	0,9	1 501 151	0,9
	2007	568 531	0,7	238 047	1,3	192 522	1,5	175 286	0,0	207 866	0,7	131 585	1,1	1 513 837	0,8
	2008	574 564	1,1	241 565	1,5	195 397	1,5	175 582	0,2	209 552	0,8	133 550	1,5	1 530 210	1,1
	2009	583 350	1,5	244 330	1,1	197 636	1,1	176 087	0,3	211 507	0,9	139 133	4,2	1 552 043	1,4
	2010	588 549	0,9	247 970	1,5	200 055	1,2	177 326	0,7	213 217	0,8	141 671	1,8	1 568 788	1,1
Kehitysvammahuollon asiakkaat															
Kunnan kehitysvammaiset henkilöt	2006	1 905	-0,4	783	4,0	675	1,4	854	5,8	910	1,6	749	4,9	5 876	2,2
	2007	1 978	3,8	777	-0,8	679	0,6	867	1,5	929	2,1	767	2,4	5 997	2,1
	2008	2 001	1,2	822	5,8	702	3,4	886	2,2	969	4,3	805	5,0	6 185	3,1
	2009	2 009	0,4	848	3,2	751	7,0	952	7,4	997	2,9	867	7,7	6 424	3,9
	2010	2 064	2,7	872	2,8	763	1,6	938	-1,5	1 001	0,4	889	2,5	6 527	1,6
Muutos 2006–2010, %		8,3		11,4		13,0		9,8		10,0		18,7		11,1	
KvL:n mukaisia palveluja käyttäneet asiakkaat	2006	1 621	0,0	783	4,0	623	-1,9	690	1,8	762	2,1	607	6,9	5 086	1,7
	2007	1 652	1,9	777	-0,8	636	2,1	689	-0,1	748	-1,8	636	4,8	5 138	1,0
	2008	1 772	7,3	822	5,8	676	6,3	718	4,2	797	6,6	674	6,0	5 459	6,2
	2009	1 822	2,8	848	3,2	671	-0,7	797	11,0	787	-1,3	708	5,0	5 633	3,2
	2010	1 878	3,1	872	2,8	722	7,6	786	-1,4	822	4,4	877	23,9	5 957	5,8
Muutos 2006–2010, %		15,9		11,4		15,9		13,9		7,9		44,5		17,1	
Kunnan kehitysvammaisten osuus väestöstä	2006	0,34		0,33		0,36		0,49		0,44		0,58		0,39	
	2007	0,35		0,33		0,35		0,49		0,45		0,58		0,40	
	2008	0,35		0,34		0,36		0,50		0,46		0,60		0,40	
	2009	0,34		0,35		0,38		0,54		0,47		0,62		0,41	
	2010	0,35		0,35		0,38		0,53		0,47		0,63		0,42	
KvL:n mukaisia palveluja käyttäneitä asiakkaiden %-osuus kunnan kehitysvammaisista	2006	85,1		100,0		92,3		80,8		83,7		81,0		86,6	
	2007	83,5		100,0		93,7		79,5		80,5		82,9		85,7	
	2008	88,6		100,0		96,3		81,0		82,2		83,7		88,3	
	2009	90,7		100,0		89,3		83,7		78,9		81,7		87,7	
	2010	91,0		100,0		94,6		83,8		82,1		98,7		91,3	
Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset															
Kokonaiskustannukset (brutto)	2006	59 782 183	7,1	18 702 830	14,2	17 486 479	7,1	16 950 654	10,6	15 262 159	10,9	13 960 747	-1,3	142 145 053	7,9
	2007	63 905 948	6,9	19 263 997	3,0	18 854 588	7,8	17 881 919	5,5	16 410 482	7,5	15 277 292	9,4	151 594 225	6,6
	2008	67 547 187	5,7	22 093 325	14,7	20 415 603	8,3	19 203 181	7,4	17 858 810	8,8	16 520 881	8,1	163 638 987	7,9
	2009	71 628 859	6,0	25 023 749	13,3	22 661 589	11,0	21 223 611	10,5	19 401 317	8,6	18 310 326	10,8	178 249 450	8,9
	2010	74 621 960	4,2	27 643 899	10,5	24 476 049	8,0	22 317 265	5,2	20 936 058	7,9	18 557 116	1,3	188 552 346	5,8
Muutos 2006–2010, %		24,8		47,8		40,0		31,7		32,9		32,9		32,6	
Myönnettyistä palveluista perityt asiakasmaksut	2006	4 299 722	7,8	760 992	15,8	768 041	5,6	457 335	25,1	0		868 245		7 154 335	7,0
	2007	4 598 497	6,9	781 585	2,7	853 916	11,2	459 686	0,5	0		1 128 147		7 821 830	9,3
	2008	5 575 891	21,3	843 446	7,9	1 052 586	23,3	519 686	13,1	0		1 082 290	-4,1	9 073 899	16,0
	2009	6 001 580	7,6	886 260	5,1	1 168 050	11,0	586 033	12,8	623 016		1 518 721	40,3	10 783 660	18,8
	2010	6 822 310	13,7	1 032 056	16,5	1 237 254	5,9	658 211	12,3	696 843	11,8	1 672 018	10,1	12 118 692	12,4
Asiakasmaksujen %-osuus bruttokustannuksista	2006	7,2		4,1		4,4		2,7		0,0		6,2		5,0	
	2007	7,2		4,1		4,5		2,6		0,0		7,4		5,2	
	2008	8,3		3,8		5,2		2,7		0,0		6,6		5,5	
	2009	8,4		3,5		5,2		2,8		3,2		8,3		6,0	
	2010	9,1		3,7		5,1		2,9		3,3		9,0		6,4	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset	2006	55 482 461	7,1	17 941 838	14,2	16 718 438	7,2	16 493 319	10,2	15 262 159	10,9	13 092 502	-0,8	134 990 718	7,9
	2007	59 307 451	6,9	18 482 412	3,0	18 000 672	7,7	17 422 233	5,6	16 410 482	7,5	14 149 145	8,1	143 772 395	6,5
	2008	61 971 297	4,5	21 249 879	15,0	19 363 017	7,6	18 683 495	7,2	17 858 810	8,8	15 438 591	9,1	154 565 088	7,5
	2009	65 627 279	5,9	24 137 488	13,6	21 493 539	11,0	20 637 578	10,5	18 778 301	5,1	16 791 605	8,8	167 465 790	8,3
	2010	67 799 650	3,3	26 611 843	10,3	23 238 795	8,1	21 659 054	4,9	20 239 215	7,8	16 885 098	0,6	176 433 654	5,4
Muutos 2006–2010, %		22,2		48,3		39,0		31,3		32,6		29,0		30,7	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset kunnan asukasta kohti	2006	98		76		88		94		74		101		90	
	2007	104		78		93		99		79		108		95	
	2008	108		88		99		106		85		116		101	
	2009	113		99		109		117		89		121		108	
	2010	115		107		116		122		95		119		112	
Kehitysvammahuollon nettokustannukset asiakasta kohti	2006	34 227	7,1	22 914	9,8	26 835	9,3	23 903	8,3	20 029	8,5	21 569	-7,2	26 542	6,1
	2007	35 900	4,9	23 787	3,8	28 303	5,5	25 286	5,8	21 939	9,5	22 247	3,1	27 982	5,4
	2008	34 973	-2,6	25 851	8,7	28 644	1,2	26 022	2,9	22 408	2,1	22 906	3,0	28 314	1,2
	2009	36 019	3,0	28 464	10,1	32 032	11,8	25 894	-0,5	23 861	6,5	23 717	3,5	29 729	5,0
	2010	36 102	0,2	30 518	7,2	32 187	0,5	27 556	6,4	24 622	3,2	19 253	-18,8	29 618	-0,4
Kehitysvammaisten laitoshoido															
Laitoshoidon asiakkaat	2006	450	-4,5	126	-7,4	90	12,5	171	-1,2	191	-3,5	236	-9,6	1 264	-4,2
	2007	452	0,4	122	-3,2	85	-5,6	176	2,9	182	-4,7	240	1,7	1 257	-0,6
	2008	438	-3,1	135	10,7	79	-7,1	178	1,1	181	-0,5	234	-2,5	1 245	-1,0
	2009	411	-6,2	123	-8,9	80	1,3	177	-0,6	184	1,7	328	40,2	1 303	4,7
	2010	372	-9,5	146	18,7	81	1,3	176	-0,6	182	-1,1	309	-5,8	1 266	-2,8
Muutos 2006–2010, %		-17,3		15,9		-10,0		2,9		-4,7		30,9		0,2	

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Laitoshoidon asiakkaiden %-osuus kaikista kehitysvammahuollon asiakkaista	2006	27,8		16,1		14,4		24,8		25,1		38,9		24,9	
	2007	27,4		15,7		13,4		25,5		24,3		37,7		24,5	
	2008	24,7		16,4		11,7		24,8		22,7		34,7		22,8	
	2009	22,6		14,5		11,9		22,2		23,4		46,3		23,1	
	2010	19,8		16,7		11,2		22,4		22,1		35,2		21,3	
Joista lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaat	2006	128	-14,7	64	-12,3	29	52,6	49	-5,8	61	-11,6	127	-27,8	458	-15,0
	2007	135	5,5	64	0,0	28	-3,4	48	-2,0	55	-9,8	173	36,2	503	9,8
	2008	122	-9,6	76	18,8	27	-3,6	48	0,0	53	-3,6	164	-5,2	490	-2,6
	2009	107	-12,3	64	-15,8	28	3,7	44	-8,3	55	3,8	259	57,9	557	13,7
	2010	90	-15,9	86	34,4	28	0,0	40	-9,1	60	9,1	246	-5,0	550	-1,3
Muutos 2006–2010, %		-29,7		34,4		-3,4		-18,4		-1,6		93,7		20,1	
Joista pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaat	2006	322	0,3	62	-1,6	61	0,0	122	0,8	130	0,8	109	28,2	806	3,3
	2007	317	-1,6	58	-6,5	57	-6,6	128	4,9	127	-2,3	67	-38,5	754	-6,5
	2008	316	-0,3	59	1,7	52	-8,8	130	1,6	128	0,8	70	4,5	755	0,1
	2009	304	-3,8	59	0,0	52	0,0	133	2,3	129	0,8	69	-1,4	746	-1,2
	2010	282	-7,2	60	1,7	53	1,9	136	2,3	122	-5,4	63	-8,7	716	-4,0
Muutos 2006–2010, %		-12,4		-3,2		-13,1		11,5		-6,2		-42,2		-11,2	
Lyhytaikaisen laitoshoidon asiakkaiden %-osuus laitoshoidon asiakkaista	2006	28,4		50,8		32,2		28,7		31,9		53,8		36,2	
	2007	29,9		52,5		32,9		27,3		30,2		72,1		40,0	
	2008	27,9		56,3		34,2		27,0		29,3		70,1		39,4	
	2009	26,0		52,0		35,0		24,9		29,9		79,0		42,7	
	2010	24,2		58,9		34,6		22,7		33,0		79,6		43,4	
Laitoshoidon käyttöpäivät	2006	117 191	-3,1	21 753	-2,1	22 100	7,3	45 575	2,2	46 371	-1,2	30 212	-3,7	283 202	-1,2
	2007	117 390	0,2	21 422	-1,5	19 193	-13,2	47 192	3,5	46 792	0,9	26 769	-11,4	278 758	-1,6
	2008	112 788	-3,9	23 861	11,4	19 332	0,7	47 658	1,0	47 786	2,1	26 693	-0,3	278 118	-0,2
	2009	103 095	-8,6	24 541	2,8	18 954	-2,0	46 797	-1,8	48 110	0,7	25 516	-4,4	267 013	-4,0
	2010	99 661	-3,3	23 563	-4,0	19 011	0,3	48 173	2,9	47 179	-1,9	22 701	-11,0	260 288	-2,5
Muutos 2006–2010, %		-15,0		8,3		-14,0		5,7		1,7		-24,9		-8,1	
Joista lyhytaikaisen laitoshoidon käyttöpäivät	2006	6 050	-8,7	2 956	9,2	1 332	25,8	1 770	-28,8	3 808	-5,1	2 538	45,9	18 454	-0,9
	2007	5 498	-9,1	3 159	6,9	1 567	17,6	1 889	6,7	3 487	-8,4	3 021	19,0	18 621	0,9
	2008	5 433	-1,2	4 495	42,3	1 221	-22,1	2 059	9,0	3 523	1,0	1 883	-37,7	18 614	0,0
	2009	3 975	-26,8	4 204	-6,5	985	-19,3	2 117	2,8	3 497	-0,7	2 466	31,0	17 244	-7,4
	2010	3 993	0,5	4 471	6,4	1 235	25,4	2 724	28,7	4 325	23,7	2 907	17,9	19 655	14,0
Muutos 2006–2010, %		-34,0		51,3		-7,3		53,9		13,6		14,5		6,5	
Lyhytaikaisen laitoshoidon käyttöpäivien %-osuus laitoshoidon käyttöpäivistä	2006	5,2		13,6		6,0		3,9		8,2		8,4		6,5	
	2007	4,7		14,7		8,2		4,0		7,5		11,3		6,7	
	2008	4,8		18,8		6,3		4,3		7,4		7,1		6,7	
	2009	3,9		17,1		5,2		4,5		7,3		9,7		6,5	
	2010	4,0		19,0		6,5		5,7		9,2		12,8		7,6	
Laitoshoidon käyttöpäiviä asiakasta kohti	2006	260	1,4	173	5,7	246	-4,7	267	3,4	243	2,4	128	6,4	224	3,1
	2007	260	-0,3	176	1,7	226	-8,0	268	0,6	257	5,9	112	-12,9	222	-1,0
	2008	258	-0,8	177	0,7	245	8,4	268	-0,1	264	2,7	114	2,3	223	0,7
	2009	251	-2,6	200	12,9	237	-3,2	264	-1,3	261	-1,0	78	-31,8	205	-8,3
	2010	268	6,8	161	-19,1	235	-0,9	274	3,5	259	-0,9	73	-5,6	206	0,3
Lyhytaikaisen laitoshoidon käyttöpäiviä lyhytaikaista asiakasta kohti	2006	47	7,0	46	24,5	46	-17,6	36	-24,4	62	7,4	20	102,1	40	16,6
	2007	41	-13,8	49	6,9	56	21,8	39	8,9	63	1,6	17	-12,6	37	-8,1
	2008	45	9,3	59	19,8	45	-19,2	43	9,0	66	4,8	11	-34,2	38	2,6
	2009	37	-16,6	66	11,1	35	-22,2	48	12,2	64	-4,3	10	-17,1	31	-18,5
	2010	44	19,4	52	-20,9	44	25,4	68	41,5	72	13,4	12	24,1	36	15,4
Laitoshoidon nettokustannukset euroa	2006	22 233 660	5,0	3 860 922	11,6	3 275 072	12,7	7 638 679	13,3	7 673 738	6,9	5 292 475	0,2	49 974 546	6,9
	2007	23 450 704	5,5	3 769 449	-2,4	3 160 314	-3,5	8 128 321	6,4	8 244 741	7,4	5 159 100	-2,5	51 912 629	3,9
	2008	23 593 166	0,6	4 516 156	19,8	3 420 770	8,2	8 554 905	5,2	8 949 878	8,6	5 633 956	9,2	54 668 831	5,3
	2009	23 130 594	-2,0	5 521 152	22,3	4 305 578	25,9	9 243 577	8,1	8 895 526	-0,6	5 897 326	4,7	56 993 752	4,3
	2010	22 852 334	-1,2	5 325 222	-3,5	4 182 252	-2,9	9 375 416	1,4	9 974 213	12,1	5 479 596	-7,1	57 189 033	0,3
Muutos 2006–2010, %		2,8		37,9		27,7		22,7		30,0		3,5		14,4	
Laitoshoidon nettokustannusten %-osuus KvH:n kokonaiskustannuksista	2006	40,1		21,5		19,6		46,3		50,3		40,4		37,0	
	2007	39,5		20,4		17,6		46,7		50,2		36,5		36,1	
	2008	38,1		21,3		17,7		45,8		50,1		36,5		35,4	
	2009	35,2		22,9		20,0		44,8		47,4		35,1		34,0	
	2010	33,7		20,0		18,0		43,3		49,3		32,5		32,4	
Laitoshoidon nettokustannukset asiakasta kohti	2006	49 408	9,9	30 642	20,5	36 390	0,1	44 671	14,6	40 177	10,8	22 426	10,8	39 537	11,5
	2007	51 882	5,0	30 897	0,8	37 180	2,2	46 184	3,4	45 301	12,8	21 496	-4,1	41 299	4,5
	2008	53 866	3,8	33 453	8,3	43 301	16,5	48 061	4,1	49 447	9,2	24 077	12,0	43 911	6,3
	2009	56 279	4,5	44 887	34,2	53 820	24,3	52 224	8,7	48 345	-2,2	17 980	-25,3	43 740	-0,4
	2010	61 431	9,2	36 474	-18,7	51 633	-4,1	53 269	2,0	54 803	13,4	17 733	-1,4	45 173	3,3
Laitoshoidon nettokustannukset käyttöpäivää kohden	2006	190	8,3	177	14,0	148	5,0	168	10,8	165	8,2	175	4,1	176	8,2
	2007	200	5,3	176	-0,9	165	11,1	172	2,8	176	6,5	193	10,0	186	5,5
	2008	209	4,7	189	7,6	177	7,5	180	4,2	187	6,3	211	9,5	197	5,6
	2009	224	7,3	225	18,9	227	28,4	198	10,0	185	-1,3	231	9,5	213	8,6
	2010	229	2,2	226	0,5	220	-3,2	195	-1,5	211	14,3	241	4,4	220	2,9

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Kehitysvammaisten perhehoito															
Perhehoidon asiakkaat	2006	146	-2,0	110	-16,0	118	-9,2	36	12,5	37	2,8	7	-50,0	454	-7,7
	2007	139	-4,8	130	18,2	98	-16,9	26	-27,8	27	-27,0	8	14,3	428	-5,7
	2008	140	0,7	127	-2,3	102	4,1	23	-11,5	34	25,9	9	12,5	435	1,6
	2009	137	-2,1	118	-7,1	108	5,9	24	4,3	24	-29,4	4	-55,6	415	-4,6
	2010	142	3,6	101	-14,4	99	-8,3	34	41,7	24	0,0	2	-50,0	402	-3,1
	Muutos 2006–2010, %		-2,7	-8,2	-16,1	-5,6	-35,1	-71,4	-11,5						
Joista lyhytaikaisen perhehoidon asiakkaat	2006	62	-17,3	74	-24,5	99	-11,6	20	0,0	16	-11,1	2	-33,3	273	-16,3
	2007	53	-14,5	92	24,3	80	-19,2	12	-40,0	8	-50,0	3	50,0	248	-9,2
	2008	48	-9,4	90	-2,2	80	0,0	11	-8,3	9	12,5	5	66,7	243	-2,0
	2009	49	2,1	91	1,1	89	11,3	12	9,1	10	11,1	4	-20,0	255	4,9
	2010	51	4,1	72	-20,9	80	-10,1	22	83,3	10	0,0	2	-50,0	237	-7,1
	Muutos 2006–2010, %		-17,3	-24,5	-11,6	-40,0	-11,1	-50,0	12,5	11,1	-20,0	-50,0			
Perhehoidon asiakkaiden %-osuus kaikista kehitysvammahuollon asiakkaista	2006	9,0		14,0		18,9		5,2		4,9		1,2		8,9	
	2007	8,4		16,7		15,4		3,8		3,6		1,3		8,3	
	2008	7,9		15,5		15,1		3,2		4,3		1,3		8,0	
	2009	7,5		13,9		16,1		3,0		3,0		0,6		7,4	
	2010	7,6		11,6		13,7		4,3		2,9		0,2		6,7	
	Muutos 2006–2010, %		-17,3	-24,5	-11,6	-40,0	-11,1	-50,0	12,5	11,1	-20,0	-50,0			
Lyhytaikaisen perhehoidon asiakkaiden %-osuus perhehoidon asiakkaista	2006	42,5		67,3		83,9		55,6		43,2		28,6		60,1	
	2007	38,1		70,8		81,6		46,2		29,6		37,5		57,9	
	2008	34,3		70,9		78,4		47,8		26,5		55,6		55,9	
	2009	35,8		77,1		82,4		50,0		41,7		100,0		61,4	
	2010	35,9		71,3		80,8		64,7		41,7		100,0		59,0	
	Muutos 2006–2010, %		-17,3	-24,5	-11,6	-40,0	-11,1	-50,0	12,5	11,1	-20,0	-50,0			
Perhehoidon käyttöpäivät	2006	32 950	-1,1	13 280	-1,2	8 779	1,3	5 990	-1,6	7 283	14,7	1 882	-55,7	70 164	-2,7
	2007	32 292	-2,0	14 271	7,5	8 727	-0,6	5 218	-12,9	6 440	-11,6	1 720	-8,6	68 668	-2,1
	2008	33 507	3,8	12 719	-10,9	9 015	3,3	5 115	-2,0	5 107	-20,7	779	-54,7	66 242	-3,5
	2009	33 356	-0,5	11 307	-11,1	9 760	8,3	5 069	-0,9	4 890	-4,2	11	-98,6	64 393	-2,8
	2010	33 421	0,2	11 237	-0,6	9 128	-6,5	5 148	1,6	4 980	1,8	153	1 290,9	64 067	-0,5
	Muutos 2006–2010, %		1,4	-15,4	4,0	-14,1									
Joista lyhytaikaisen perhehoidon käyttöpäivät	2006	1 511	1,8	1 415	-21,9	2 751	-8,8	689	-8,6	344	-2,8	89	17,1	6 799	-9,3
	2007	1 172	-22,4	1 506	6,4	2 690	-2,2	667	-3,2	243	-29,4	71	-20,2	6 349	-6,6
	2008	1 493	27,4	1 400	-7,0	2 513	-6,6	754	13,0	216	-11,1	175	146,5	6 551	3,2
	2009	1 446	-3,1	1 553	10,9	2 831	12,7	777	3,1	258	19,4	11	-93,7	6 876	5,0
	2010	1 427	-1,3	1 593	2,6	2 547	-10,0	790	1,7	235	-8,9	153	1 290,9	6 745	-1,9
	Muutos 2006–2010, %		-17,3	-24,5	-11,6	-40,0	-11,1	-50,0	12,5	11,1	-20,0	-50,0			
Lyhytaikaisen perhehoidon käyttöpäivien %-osuus perhehoidon käyttöpäivistä	2006	4,6		10,7		31,3		11,5		4,7		4,7		9,7	
	2007	3,6		10,6		30,8		12,8		3,8		4,1		9,2	
	2008	4,5		11,0		27,9		14,7		4,2		22,5		9,9	
	2009	4,3		13,7		29,0		15,3		5,3		100,0		10,7	
	2010	4,3		14,2		27,9		15,3		4,7		100,0		10,5	
	Muutos 2006–2010, %		-17,3	-24,5	-11,6	-40,0	-11,1	-50,0	12,5	11,1	-20,0	-50,0			
Perhehoidon käyttöpäiviä asiakasta kohti	2006	226	1,0	121	17,6	74	11,6	166	-12,5	197	11,6	269	-11,5	155	5,5
	2007	232	2,9	110	-9,1	89	19,7	201	20,6	239	21,2	215	-20,0	160	3,8
	2008	239	3,0	100	-8,8	88	-0,8	222	10,8	150	-37,0	87	-59,7	152	-5,1
	2009	243	1,7	96	-4,3	90	2,2	211	-5,0	204	35,6	3	-96,8	155	1,9
	2010	235	-3,3	111	16,1	92	2,0	151	-28,3	208	1,8	77	2 681,8	159	2,7
	Muutos 2006–2010, %		13,0	-5,2	-13,4	3,8	-34,7	-87,0							
Lyhytaikaisen perhehoidon käyttöpäiviä lyhytaikaista asiakasta kohti	2006	24		19		28		34		22		45		25	
	2007	22		16		34		56		30		24		26	
	2008	31		16		31		69		24		35		27	
	2009	30		17		32		65		26		3		27	
	2010	28		22		32		36		24		77		28	
	Muutos 2006–2010, %														
Perhehoidon nettokustannukset	2006	1 719 894	-1,2	835 309	6,5	484 764	9,7	207 378	-8,4	255 025	31,1	55 813	-75,6	3 558 183	-1,6
	2007	1 718 545	-0,1	870 130	4,2	462 451	-4,6	174 445	-15,9	272 667	6,9	61 707	10,6	3 559 945	0,0
	2008	1 748 270	1,7	870 651	0,1	491 126	6,2	157 369	-9,8	226 868	-16,8	36 549	-40,8	3 530 833	-0,8
	2009	1 828 522	4,6	818 664	-6,0	506 260	3,1	190 312	20,9	167 325	-26,2	1 325	-96,4	3 512 408	-0,5
	2010	1 943 131	6,3	791 752	-3,3	419 804	-17,1	215 317	13,1	166 495	-0,5	7 252	447,5	3 543 751	0,9
	Muutos 2006–2010, %		13,0	-5,2	-13,4	3,8	-34,7	-87,0							
Perhehoidon nettokustannusten %-osuus KvH:n nettokustannuksista	2006	3,1		4,7		2,9		1,3		1,7		0,4		2,6	
	2007	2,9		4,7		2,6		1,0		1,7		0,4		2,5	
	2008	2,8		4,1		2,5		0,8		1,3		0,2		2,3	
	2009	2,8		3,4		2,4		0,9		0,9		0,0		2,1	
	2010	2,9		3,0		1,8		1,0		0,8		0,0		2,0	
	Muutos 2006–2010, %														
Perhehoidon nettokustannukset asiakasta kohti	2006	11 780	0,9	7 594	26,8	4 108	20,9	5 761	-18,6	6 893	27,6	7 973	-51,1	7 837	6,6
	2007	12 364	5,0	6 693	-11,9	4 719	14,9	6 709	16,5	10 099	46,5	7 713	-3,3	8 318	6,1
	2008	12 488	1,0	6 856	2,4	4 815	2,0	6 842	2,0	6 673	-33,9	4 061	-47,4	8 117	-2,4
	2009	13 347	6,9	6 938	1,2	4 688	-2,6	7 930	15,9	6 972	4,5	331	-91,8	8 464	4,3
	2010	13 684	2,5	7 839	13,0	4 240	-9,5	6 333	-20,1	6 937	-0,5	3 626	995,0	8 815	4,2
	Muutos 2006–2010, %														
Perhehoidon nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2006	52	-0,1	63	7,8	55	8,3	35	-7,0	35	14,3	30	-44,8	51	1,1
	2007	53	2,0	61	-3,1	53	-4,0	33	-3,4	42	20,9	36	21,0	52	2,2
	2008	52	-2,0	68	12,3	54	2,8	31	-8,0	44	4,9	47	30,8	53	2,8
	2009	55	5,1	72	5,8	52	-4,8	38	22,0	34	-23,0	120	156,7	55	2,3
	2010	58	6,1	70	-2,7	46	-11,3	42	11,4	33	-2,3	47	-60,6	55	1,4
	Muutos 2006–2010, %														

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Asumispalvelujen asiakkaat	2006	717	-0,8	325	-0,6	333	4,4	297	2,4	296	7,2	289	16,5	2 257	3,4
	2007	770	7,4	379	16,6	331	-0,6	311	4,7	288	-2,7	351	21,5	2 430	7,7
	2008	793	3,0	413	9,0	337	1,8	335	7,7	311	8,0	350	-0,3	2 539	4,5
	2009	878	10,7	399	-3,4	349	3,6	355	6,0	309	-0,6	365	4,3	2 655	4,6
	2010	898	2,3	434	8,8	370	6,0	388	9,3	313	1,3	373	2,2	2 776	4,6
Muutos 2006–2010, %		25,2		33,5		11,1		30,6		5,7		29,1		23,0	
Joista lyhytaikaisten asumispalvelujen asiakkaat	2006	159	-20,1	144	11,6	114	1,8	99	11,2	79	19,7	27	-57,8	622	-5,6
	2007	160	0,6	151	4,9	114	0,0	87	-12,1	70	-11,4	66	144,4	648	4,2
	2008	188	17,5	187	23,8	109	-4,4	100	14,9	70	0,0	27	-59,1	681	5,1
	2009	245	30,3	166	-11,2	107	-1,8	114	14,0	47	-32,9	48	77,8	727	6,8
	2010	253	3,3	196	18,1	105	-1,9	119	4,4	28	-40,4	27	-43,8	728	0,1
Asumispalvelujen asiakkaiden %-osuus kaikista KvH:n asiakkaista	2006	44,2		41,5		53,5		43,0		38,8		47,6		44,4	
	2007	46,6		48,8		52,0		45,1		38,5		55,2		47,3	
	2008	44,8		50,2		49,9		46,7		39,0		51,9		46,5	
	2009	48,2		47,1		52,0		44,5		39,3		51,6		47,1	
	2010	47,8		49,8		51,2		49,4		38,1		42,5		46,6	
Lyhytaikaisten asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2006	22,2		44,3		34,2		33,3		26,7		9,3		27,6	
	2007	20,8		39,8		34,4		28,0		24,3		18,8		26,7	
	2008	23,7		45,3		32,3		29,9		22,5		7,7		26,8	
	2009	27,9		41,6		30,7		32,1		15,2		13,2		27,4	
	2010	28,2		45,2		28,4		30,7		8,9		7,2		26,2	
Asumispalvelujen käyttöpäivät	2006	211 796	3,7	69 480	-8,1	73 679	1,5	77 688	0,5	75 531	4,1	93 854	11,8	602 028	2,7
	2007	223 172	5,4	80 359	15,7	78 836	7,0	81 224	4,6	78 100	3,4	101 987	8,7	643 678	6,9
	2008	226 152	1,3	82 189	2,3	80 734	2,4	84 161	3,6	83 254	6,6	101 946	0,0	658 436	2,3
	2009	239 696	6,0	84 863	3,3	87 772	8,7	92 267	9,6	84 653	1,7	114 051	11,9	703 302	6,8
	2010	243 362	1,5	91 140	7,4	92 994	5,9	97 496	5,7	93 114	10,0	121 351	6,4	739 457	5,1
Muutos 2006–2010, %		14,9		31,2		26,2		25,5		23,3		29,3		22,8	
Joista lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät	2006	8 141	-4,5	3 756	-1,8	4 442	7,8	2 828	-1,5	1 208	-7,1	1 645	21,4	22 020	0,1
	2007	6 693	-17,8	4 103	9,2	5 022	13,1	2 706	-4,3	1 157	-4,2	1 637	-0,5	21 318	-3,2
	2008	6 612	-1,2	4 203	2,4	3 788	-24,6	3 043	12,5	1 459	26,1	1 368	-16,4	20 473	-4,0
	2009	9 000	36,1	5 480	30,4	4 425	16,8	3 274	7,6	772	-47,1	1 478	8,0	24 429	19,3
	2010	8 733	-3,0	7 187	31,1	3 038	-31,3	2 991	-8,6	584	-24,4	1 448	-2,0	23 981	-1,8
Lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2006	3,8		5,4		6,0		3,6		1,6		1,8		3,7	
	2007	3,0		5,1		6,4		3,3		1,5		1,6		3,3	
	2008	2,9		5,1		4,7		3,6		1,8		1,3		3,1	
	2009	3,8		6,5		5,0		3,5		0,9		1,3		3,5	
	2010	3,6		7,9		3,3		3,1		0,6		1,2		3,2	
Asumispalvelujen käyttöpäivät asiakasta kohti	2006	295	4,6	214	-7,6	221	-2,7	262	-1,9	255	-3,0	325	-4,1	267	-0,7
	2007	290	-1,9	212	-0,8	238	7,6	261	-0,2	271	6,3	291	-10,5	265	-0,7
	2008	285	-1,6	199	-6,1	240	0,6	251	-3,8	268	-1,3	291	0,2	259	-2,1
	2009	273	-4,3	213	6,9	251	5,0	260	3,5	274	2,3	312	7,3	265	2,1
	2010	271	-0,7	210	-1,3	251	-0,1	251	-3,3	297	8,6	325	4,1	266	0,6
Asumispalvelujen käyttöpäivät lyhytaikaista asiakasta kohti	2006	51		26		39		29		15		61		35	
	2007	42		27		44		31		17		25		33	
	2008	35		22		35		30		21		51		30	
	2009	37		33		41		29		16		31		34	
	2010	35		37		29		25		21		54		33	
Asumispalvelujen nettokustannukset	2006	18 565 864	8,5	7 346 231	14,9	7 646 376	11,8	5 960 037	11,3	3 711 365	17,8	5 375 365	5,7	48 605 238	10,6
	2007	19 489 501	5,0	7 786 385	6,0	8 594 789	12,4	6 354 677	6,6	3 974 565	7,1	6 439 344	19,8	52 639 261	8,3
	2008	21 629 235	11,0	8 613 765	10,6	9 421 051	9,6	7 142 000	12,4	4 486 232	12,9	7 199 951	11,8	58 492 234	11,1
	2009	24 466 316	13,1	9 907 255	15,0	10 657 664	13,1	7 504 398	5,1	4 846 188	8,0	8 068 521	12,1	65 450 341	11,9
	2010	25 826 473	5,6	11 807 651	19,2	12 078 008	13,3	7 730 363	3,0	5 375 526	10,9	8 431 232	4,5	71 249 253	8,9
Muutos 2006–2010, %		39,1		60,7		58,0		29,7		44,8		56,8		46,6	
Asumispalvelujen nettokustannusten %-osuus KvH:n kustannuksista	2006	33,5		40,9		45,7		36,1		24,3		41,1		36,0	
	2007	32,9		42,1		47,7		36,5		24,2		45,5		36,6	
	2008	34,9		40,5		48,7		38,2		25,1		46,6		37,8	
	2009	37,3		41,0		49,6		36,4		25,8		48,1		39,1	
	2010	38,1		44,4		52,0		35,7		26,6		49,9		40,4	
Asumispalvelujen nettokustannukset asiakasta kohti	2006	25 894	9,4	22 604	15,6	22 962	7,1	20 067	8,7	12 538	9,8	18 600	-9,3	21 535	7,0
	2007	25 311	-2,3	20 545	-9,1	25 966	13,1	20 433	1,8	13 801	10,1	18 346	-1,4	21 662	0,6
	2008	27 275	7,8	20 857	1,5	27 956	7,7	21 319	4,3	14 425	4,5	20 571	12,1	23 038	6,3
	2009	27 866	2,2	24 830	19,1	30 538	9,2	21 139	-0,8	15 683	8,7	22 106	7,5	24 652	7,0
	2010	28 760	3,2	27 207	9,6	32 643	6,9	19 924	-5,8	17 174	9,5	22 604	2,3	25 666	4,1
Asumispalvelujen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2006	88	4,7	106	25,1	104	10,1	77	10,8	49	13,2	57	-5,5	81	7,7
	2007	87	-0,4	97	-8,4	109	5,1	78	2,0	51	3,6	63	10,2	82	1,3
	2008	96	9,5	105	8,2	117	7,0	85	8,5	54	5,9	71	11,9	89	8,6
	2009	102	6,7	117	11,4	121	4,1	81	-4,2	57	6,2	71	0,2	93	4,8
	2010	106	4,0	130	11,0	130	7,0	79	-2,5	58	0,8	69	-1,8	96	3,5

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Autettu asuminen															
Autetun asumisen asiakkaat	2006	457	-3,2	244	11,9	278	3,0	182	-1,6	164	14,7	189	29,5	1 514	5,6
	2007	496	8,5	268	9,8	290	4,3	211	15,9	155	-5,5	223	18,0	1 643	8,5
	2008	513	3,4	313	16,8	278	-4,1	233	10,4	163	5,2	242	8,5	1 742	6,0
	2009	606	18,1	298	-4,8	289	4,0	243	4,3	161	-1,2	243	0,4	1 840	5,6
	2010	642	5,9	322	8,1	307	6,2	261	7,4	144	-10,6	250	2,9	1 926	4,7
Muutos 2006–2010, %		40,5		32,0		10,4		43,4		-12,2		32,3		27,2	
Joista lyhytaikaiset autetun asumisen asiakkaat	2006	138		130		112		98		71		26		575	
	2007	137	-0,7	138	6,2	125	11,6	87	-11,2	62	-12,7	56	115,4	605	5,2
	2008	170	24,1	179	29,7	108	-13,6	100	14,9	66	6,5	20	-64,3	643	6,3
	2009	219	28,8	152	-15,1	104	-3,7	111	11,0	44	-33,3	37	85,0	667	3,7
	2010	236	7,8	184	21,1	104	0,0	118	6,3	27	-38,6	27	-27,0	696	4,3
Autetun asumisen asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2006	63,7		75,1		83,5		61,3		55,4		65,4		67,1	
	2007	64,4		70,7		87,6		67,8		53,8		63,5		67,6	
	2008	64,7		75,8		82,5		69,6		52,4		69,1		68,6	
	2009	69,0		74,7		82,8		68,5		52,1		66,6		69,3	
	2010	71,5		74,2		83,0		67,3		46,0		67,0		69,4	
Autetun asumisen käyttöpäivät	2006	120 416	4,2	39 435	3,6	56 487	0,9	41 733	-0,4	31 662	9,8	54 893	12,7	344 626	4,7
	2007	127 687	6,0	47 491	20,4	60 869	7,8	45 021	7,9	32 941	4,0	61 246	11,6	375 255	8,9
	2008	129 077	1,1	49 700	4,7	63 236	3,9	47 725	6,0	34 770	5,6	61 631	0,6	386 139	2,9
	2009	142 594	10,5	53 083	6,8	67 067	6,1	52 706	10,4	34 726	-0,1	74 577	21,0	424 753	10,0
	2010	150 393	5,5	59 419	11,9	71 548	6,7	53 609	1,7	39 259	13,1	77 108	3,4	451 336	6,3
Joista lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät	2006	7 198	-6,6	3 263	1,9	4 370	6,0	2 783	-2,5	1 094	-10,6	1 574	19,9	20 282	-0,7
	2007	5 478	-23,9	3 413	4,6	4 994	14,3	2 706	-2,8	1 038	-5,1	1 398	-11,2	19 027	-6,2
	2008	5 873	7,2	3 904	14,4	4 880	-2,3	3 043	12,5	1 290	24,3	1 175	-16,0	20 165	6,0
	2009	7 891	34,4	4 967	27,2	4 281	-12,3	3 093	1,6	745	-42,2	1 441	22,6	22 418	11,2
	2010	7 867	-0,3	6 755	36,0	3 026	-29,3	2 923	-5,5	579	-22,3	1 448	0,5	22 598	0,8
Autetun asumisen käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2006	56,9		56,8		76,7		53,7		41,9		58,5		57,2	
	2007	57,2		59,1		77,2		55,4		42,2		60,1		58,3	
	2008	57,1		60,5		78,3		56,7		41,8		60,5		58,6	
	2009	59,5		62,6		76,4		57,1		41,0		65,4		60,4	
	2010	61,8		65,2		76,9		55,0		42,2		63,5		61,0	
Lyhytaikaisen autetun asumisen käyttöpäivien %-osuus autetun asumisen käyttöpäivistä	2006	6,0		8,3		7,7		6,7		3,5		2,9		5,9	
	2007	4,3		7,2		8,2		6,0		3,2		2,3		5,1	
	2008	4,5		7,9		7,7		6,4		3,7		1,9		5,2	
	2009	5,5		9,4		6,4		5,9		2,1		1,9		5,3	
	2010	5,2		11,4		4,2		5,5		1,5		1,9		5,0	
Autetun asumisen käyttöpäivät asiakasta kohti	2006	263	7,6	162	-7,4	203	-2,0	229	1,3	193	-4,3	290	-12,9	228	-0,8
	2007	257	-2,3	177	9,6	210	3,3	213	-6,9	213	10,1	275	-5,4	228	0,3
	2008	252	-2,3	159	-10,4	227	8,4	205	-4,0	213	0,4	255	-7,3	222	-2,9
	2009	235	-6,5	178	12,2	232	2,0	217	5,9	216	1,1	307	20,5	231	4,1
	2010	234	-0,4	185	3,6	233	0,4	205	-5,3	273	26,4	308	0,5	234	1,5
Autetun asumisen nettokustannukset	2006	13 947 571	7,1	5 840 681	15,3	6 668 815	9,9	4 727 934	14,0	2 682 991	20,1	4 767 288	9,3	38 635 281	10,7
	2007	15 004 757	7,6	5 969 739	2,2	7 601 609	14,0	5 185 684	9,7	2 919 511	8,8	5 643 602	18,4	42 324 901	9,5
	2008	16 143 530	7,6	6 937 471	16,2	8 360 954	10,0	5 679 114	9,5	3 340 488	14,4	6 364 451	12,8	46 826 007	10,6
	2009	18 997 574	17,7	8 182 216	17,9	9 425 583	12,7	6 026 547	6,1	3 610 295	8,1	7 207 987	13,3	53 450 202	14,1
	2010	20 629 989	8,6	9 807 707	19,9	10 795 099	14,5	6 307 906	4,7	4 112 606	13,9	7 642 130	6,0	59 295 437	10,9
Muutos 2006–2010, %		47,9		67,9		61,9		33,4		53,3		60,3		53,5	
Autetun asumisen nettokustannusten %-osuus asumispalvelujen nettokustannuksista	2006	75,1		79,5		87,2		79,3		72,3		88,7		79,5	
	2007	77,0		76,7		88,4		81,6		73,5		87,6		80,4	
	2008	74,6		80,5		88,7		79,5		74,5		88,4		80,1	
	2009	77,6		82,6		88,4		80,3		74,5		89,3		81,7	
	2010	79,9		83,1		89,4		81,6		76,5		90,6		83,2	
Autetun asumisen nettokustannusten %-osuus KvH:n nettokustannuksista	2006	25,1		32,6		39,9		28,7		17,6		36,4		28,6	
	2007	25,3		32,3		42,2		29,8		17,8		39,9		29,4	
	2008	26,1		32,6		43,2		30,4		18,7		41,2		30,3	
	2009	28,9		33,9		43,9		29,2		19,2		42,9		31,9	
	2010	30,4		36,9		46,5		29,1		20,3		45,3		33,6	
Autetun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti	2006	30 520	10,6	23 937	3,0	23 989	6,7	25 978	15,9	16 360	4,7	25 224	-15,6	25 519	4,8
	2007	30 252	-0,9	22 275	-6,9	26 212	9,3	24 577	-5,4	18 836	15,1	25 308	0,3	25 761	0,9
	2008	31 469	4,0	22 164	-0,5	30 075	14,7	24 374	-0,8	20 494	8,8	26 299	3,9	26 881	4,3
	2009	31 349	-0,4	27 457	23,9	32 614	8,4	24 801	1,8	22 424	9,4	29 662	12,8	29 049	8,1
	2010	32 134	2,5	30 459	10,9	35 163	7,8	24 168	-2,5	28 560	27,4	30 569	3,1	30 787	6,0
Autetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2006	116	2,7	148	11,3	118	8,9	113	14,5	85	9,4	87	-3,0	112	5,7
	2007	118	1,5	126	-15,1	125	5,8	115	1,7	89	4,6	92	6,1	113	0,6
	2008	125	6,4	140	11,0	132	5,9	119	3,3	96	8,4	103	12,1	121	7,5
	2009	133	6,5	154	10,4	141	6,3	114	-3,9	104	8,2	97	-6,4	126	3,8
	2010	137	3,0	165	7,1	151	7,4	118	2,9	105	0,8	99	2,5	131	4,4

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Ohjattu asuminen															
Ohjatus asuminen asiakkaat	2006	206	4,6	55	-22,5	45	4,7	91	0,0	78	0,0	54	-6,9	529	-1,7
	2007	218	5,8	81	47,3	44	-2,2	87	-4,4	74	-5,1	73	35,2	577	9,1
	2008	211	-3,2	70	-13,6	49	11,4	88	1,1	76	2,7	71	-2,7	565	-2,1
	2009	216	2,4	78	11,4	50	2,0	96	9,1	74	-2,6	89	25,4	603	6,7
	2010	223	3,2	80	2,6	52	4,0	93	-3,1	73	-1,4	71	-20,2	592	-1,8
Ohjatus asuminen asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2006	28,7		16,9		13,5		30,6		26,4		18,7		23,4	
	2007	28,3		21,4		13,3		28,0		25,7		20,8		23,7	
	2008	26,6		16,9		14,5		26,3		24,4		20,3		22,3	
	2009	24,6		19,5		14,3		27,0		23,9		24,4		22,7	
	2010	24,8		18,4		14,1		24,0		23,3		19,0		21,3	
Ohjatus asuminen käyttöpäivät	2006	63 495	1,9	19 348	6,4	13 596	-5,7	29 772	1,9	25 374	0,9	21 865	12,3	173 450	2,8
	2007	65 275	2,8	22 224	14,9	14 682	8,0	30 317	1,8	24 718	-2,6	21 973	0,5	179 189	3,3
	2008	66 521	1,9	21 690	-2,4	15 075	2,7	31 626	4,3	24 989	1,1	23 200	5,6	183 101	2,2
	2009	65 817	-1,1	23 167	6,8	17 358	15,1	30 486	-3,6	24 540	-1,8	23 542	1,5	184 910	1,0
	2010	63 262	-3,9	22 624	-2,3	16 953	-2,3	31 842	4,4	24 504	-0,1	24 168	2,7	183 353	-0,8
Joista lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät	2006	943	15,3	493	-20,7	72		45		114	50,0	71	69,0	1 738	10,3
	2007	1 215	28,8	690	40,0	28	-61,1	0		119	4,4	239	236,6	2 291	31,8
	2008	739	-39,2	299	-56,7	11	-60,7	0		169	42,0	193	-19,2	1 411	-38,4
	2009	1 109	50,1	513	71,6	144	1 209,1	181		27	-84,0	37	-80,8	2 011	42,5
	2010	866	-21,9	432	-15,8	12	-91,7	68	-62,4	5	-81,5	0	-100,0	1 383	-31,2
Ohjatus asuminen käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2006	30,0		27,8		18,5		38,3		33,6		23,3		28,8	
	2007	29,2		27,7		18,6		37,3		31,6		21,5		27,8	
	2008	29,4		26,4		18,7		37,6		30,0		22,8		27,8	
	2009	27,5		27,3		19,8		33,0		29,0		20,6		26,3	
	2010	26,0		24,8		18,2		32,7		26,3		19,9		24,8	
Lyhytaikaisen ohjatus asuminen käyttöpäivien %-osuus ohjatus asuminen käyttöpäivistä	2006	1,5		2,5		0,5		0,2		0,4		0,3		1,0	
	2007	1,9		3,1		0,2		0,0		0,5		1,1		1,3	
	2008	1,1		1,4		0,1		0,0		0,7		0,8		0,8	
	2009	1,7		2,2		0,8		0,6		0,1		0,2		1,1	
	2010	1,4		1,9		0,1		0,2		0,0		0,0		0,8	
Ohjatus asuminen käyttöpäivät asiakasta kohti	2006	308	-2,6	352	37,3	302	-9,9	327	1,9	325	0,9	405	20,6	328	4,5
	2007	299	-2,9	274	-22,0	334	10,4	348	6,5	334	2,7	301	-25,7	311	-5,3
	2008	315	5,3	310	12,9	308	-7,8	359	3,1	329	-1,6	327	8,6	324	4,4
	2009	305	-3,3	297	-4,1	347	12,8	318	-11,6	332	0,9	265	-19,0	307	-5,4
	2010	284	-6,9	283	-4,8	326	-6,1	342	7,8	336	1,2	340	28,7	310	1,0
Ohjatus asuminen nettokustannukset	2006	4 029 084	9,2	1 181 010	7,0	757 672	4,5	1 117 043	4,1	824 153	11,1	495 392	-22,5	8 404 354	5,4
	2007	3 867 554	-4,0	1 646 626	39,4	880 809	16,3	1 078 255	-3,5	832 134	1,0	686 742	38,6	8 992 119	7,0
	2008	4 050 537	4,7	1 435 170	-12,8	948 470	7,7	1 366 714	26,8	882 918	6,1	745 472	8,6	9 429 281	4,9
	2009	3 715 233	-8,3	1 503 481	4,8	1 130 125	19,2	1 350 512	-1,2	931 675	5,5	751 257	0,8	9 382 284	-0,5
	2010	4 010 770	8,0	1 761 157	17,1	1 089 615	-3,6	1 243 320	-7,9	907 244	-2,6	625 410	-16,8	9 637 516	2,7
Ohjatus asuminen nettokustannusten %-osuus asumispalvelujen nettokustannuksista	2006	21,7		16,1		9,9		18,7		22,2		9,2		17,3	
	2007	19,8		21,1		10,2		17,0		20,9		10,7		17,1	
	2008	18,7		16,7		10,1		19,1		19,7		10,4		16,1	
	2009	15,2		15,2		10,6		18,0		19,2		9,3		14,3	
	2010	15,5		14,9		9,0		16,1		16,9		7,4		13,5	
Ohjatus asuminen nettokustannusten %-osuus KvH:n nettokustannuksista	2006	7,3		6,6		4,5		6,8		5,4		3,8		6,2	
	2007	6,5		8,9		4,9		6,2		5,1		4,9		6,3	
	2008	6,5		6,8		4,9		7,3		4,9		4,8		6,1	
	2009	5,7		6,2		5,3		6,5		5,0		4,5		5,6	
	2010	5,9		6,6		4,7		5,7		4,5		3,7		5,5	
Ohjatus asuminen nettokustannukset asiakasta kohti	2006	19 559	4,4	21 473	38,1	16 837	-0,1	12 275	4,1	10 566	11,1	9 174	-16,7	15 887	7,2
	2007	17 741	-9,3	20 329	-5,3	20 018	18,9	12 394	1,0	11 245	6,4	9 407	2,5	15 584	-1,9
	2008	19 197	8,2	20 502	0,9	19 357	-3,3	15 531	25,3	11 617	3,3	10 500	11,6	16 689	7,1
	2009	17 200	-10,4	19 275	-6,0	22 603	16,8	14 068	-9,4	12 590	8,4	8 441	-19,6	15 559	-6,8
	2010	17 986	4,6	22 014	14,2	20 954	-7,3	13 369	-5,0	12 428	-1,3	8 809	4,4	16 280	4,6
Ohjatus asuminen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2006	63	7,2	61	0,6	56	10,8	38	2,1	32	10,1	23	-31,0	48	2,6
	2007	59	-6,6	74	21,4	60	7,7	36	-5,2	34	3,6	31	37,9	50	3,6
	2008	61	2,8	66	-10,7	63	4,9	43	21,5	35	5,0	32	2,8	51	2,6
	2009	56	-7,3	65	-1,9	65	3,5	44	2,5	38	7,5	32	-0,7	51	-1,5
	2010	63	12,3	78	20,0	64	-1,3	39	-11,9	37	-2,5	26	-18,9	53	3,6
Tuettu asuminen															
Tuetun asuminen asiakkaat	2006	85	11,8	35	-7,9	10	66,7	17	0,0	54	-8,5	46	4,5	247	2,9
	2007	88	3,5	30	-14,3	9	-10,0	17	0,0	59	9,3	55	19,6	258	4,5
	2008	90	2,3	30	0,0	10	11,1	14	-17,6	72	22,0	47	-14,5	263	1,9
	2009	91	1,1	24	-20,0	12	20,0	29	107,1	82	13,9	45	-4,3	283	7,6
	2010	93	2,2	32	33,3	16	33,3	34	17,2	96	17,1	55	22,2	326	15,2
Tuetun asuminen asiakkaiden %-osuus asumispalvelujen asiakkaista	2006	11,9		10,8		3,0		5,7		18,2		15,9		10,9	
	2007	11,4		7,9		2,7		5,5		20,5		15,7		10,6	
	2008	11,3		7,3		3,0		4,2		23,2		13,4		10,4	
	2009	10,4		6,0		3,4		8,2		26,5		12,3		10,7	
	2010	10,4		7,4		4,3		8,8		30,7		14,7		11,7	

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Tuetun asumisen käyttöpäivät	2006	27 885	5,7	10 697	-44,8	3 596	64,2	6 183	-0,4	18 495	-0,5	17 096	8,3	83 952	-5,2
	2007	30 210	8,3	10 644	-0,5	3 285	-8,6	5 886	-4,8	20 441	10,5	18 768	9,8	89 234	6,3
	2008	30 554	1,1	10 799	1,5	3 496	6,4	4 810	-18,3	23 495	14,9	17 115	-8,8	90 269	1,2
	2009	31 285	2,4	8 613	-20,2	3 347	-4,3	9 075	88,7	25 387	8,1	15 932	-6,9	93 639	3,7
	2010	29 707	-5,0	9 097	5,6	4 493	34,2	12 045	32,7	29 351	15,6	20 075	26,0	104 768	11,9
Tuetun asumisen käyttöpäivien %-osuus asumispalvelujen käyttöpäivistä	2006	13,2		15,4		4,9		8,0		24,5		18,2		13,9	
	2007	13,5		13,2		4,2		7,2		26,2		18,4		13,9	
	2008	13,5		13,1		4,3		5,7		28,2		16,8		13,7	
	2009	13,1		10,1		3,8		9,8		30,0		14,0		13,3	
	2010	12,2		10,0		4,8		12,4		31,5		16,5		14,2	
Tuetun asumisen käyttöpäivät asiakasta kohden	2006	328	-5,5	306	-40,1	360	-1,5	364	-0,4	343	8,7	372	3,6	340	-7,9
	2007	343	4,6	355	16,1	365	1,5	346	-4,8	346	1,2	341	-8,2	346	1,8
	2008	339	-1,1	360	1,5	350	-4,2	344	-0,8	326	-5,8	364	6,7	343	-0,8
	2009	344	1,3	359	-0,3	279	-20,2	313	-8,9	310	-5,1	354	-2,8	331	-3,6
	2010	319	-7,1	284	-20,8	281	0,7	354	13,2	306	-1,2	365	3,1	321	-2,9
Tuetun asumisen nettokustannukset	2006	589 208	50,1	324 540	43,9	120 669	146,0	115 060	-13,6	204 221	16,7	112 685	30,6	1 466 383	38,2
	2007	617 191	4,7	170 020	-47,6	112 380	-6,9	90 738	-21,1	222 920	9,2	109 000	-3,3	1 322 249	-9,8
	2008	1 435 169	132,5	241 124	41,8	111 627	-0,7	96 172	6,0	262 826	17,9	90 028	-17,4	2 236 946	69,2
	2009	1 753 509	22,2	221 557	-8,1	101 956	-8,7	127 339	32,4	304 217	15,7	109 277	21,4	2 617 855	17,0
	2010	1 185 714	-32,4	238 787	7,8	193 294	89,6	179 137	40,7	355 676	16,9	163 692	49,8	2 316 300	-11,5
Tuetun asumisen nettokustannusten %-osuus asumispalvelujen nettokustannuksista	2006	3,2		4,4		1,6		1,9		5,5		2,1		3,0	
	2007	3,2		2,2		1,3		1,4		5,6		1,7		2,5	
	2008	6,6		2,8		1,2		1,3		5,9		1,3		3,8	
	2009	7,2		2,2		1,0		1,7		6,3		1,4		4,0	
	2010	4,6		2,0		1,6		2,3		6,6		1,9		3,3	
Tuetun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti	2006	6 932	34,3	9 273	56,2	12 067	47,6	6 768	-13,6	3 782	27,5	2 450	25,0	5 937	34,2
	2007	7 014	1,2	5 667	-38,9	12 487	3,5	5 338	-21,1	3 778	-0,1	1 982	-19,1	5 125	-13,7
	2008	15 946	127,4	8 037	41,8	11 163	-10,6	6 869	28,7	3 650	-3,4	1 915	-3,3	8 505	66,0
	2009	19 269	20,8	9 232	14,9	8 496	-23,9	4 391	-36,1	3 710	1,6	2 428	26,8	9 250	8,8
	2010	12 750	-33,8	7 462	-19,2	12 081	42,2	5 269	20,0	3 705	-0,1	2 976	22,6	7 105	-23,2
Tuetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti	2006	21	42,1	30	160,8	34	49,8	19	-13,3	11	17,3	7	20,6	17	45,7
	2007	20	-3,3	16	-47,4	34	1,9	15	-17,2	11	-1,2	6	-11,9	15	-15,2
	2008	47	129,9	22	39,8	32	-6,7	20	29,7	11	2,6	5	-9,4	25	67,2
	2009	56	19,3	26	15,2	30	-4,6	14	-29,8	12	7,1	7	30,4	28	12,8
	2010	40	-28,8	26	2,0	43	41,2	15	6,0	12	1,1	8	18,9	22	-20,9
Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminnan kokonaisuus															
Työ- ja päivätoiminnan kaikki asiakkaat	2006	923	-0,4	327	-3,8	360	3,4	303	4,5	415	0,0	321	1,3	2 649	0,5
	2007	944	2,3	341	4,3	338	-6,1	307	1,3	424	2,2	352	9,7	2 706	2,2
	2008	983	4,1	348	2,1	348	3,0	315	2,6	461	8,7	363	3,1	2 818	4,1
	2009	1 002	1,9	373	7,2	355	2,0	330	4,8	462	0,2	393	8,3	2 915	3,4
	2010	1 022	2,0	395	5,9	375	5,6	334	1,2	445	-3,7	397	1,0	2 968	1,8
Muutos 2006–2010, %		10,7		20,8		4,2		10,2		7,2		23,7		12,0	
Työ- ja päivätoiminnan asiakkaiden %-osuus kaikista KvH:n asiakkaista	2006	56,9		41,8		57,8		43,9		54,5		52,9		52,1	
	2007	57,1		43,9		53,1		44,6		56,7		55,3		52,7	
	2008	55,5		42,3		51,5		43,9		57,8		53,9		51,6	
	2009	55,0		44,0		52,9		41,4		58,7		55,5		51,7	
	2010	54,4		45,3		51,9		42,5		54,1		45,3		49,8	
Työ- ja päivätoiminnan suoritteet (päivät)	2006	155 702	2,3	52 331	-5,9	44 696	3,0	45 599	-1,6	65 809	1,9	58 442	24,4	422 579	3,3
	2007	157 765	1,3	54 178	3,5	45 793	2,5	47 576	4,3	68 297	3,8	59 823	2,4	433 432	2,6
	2008	159 180	0,9	57 664	6,4	47 716	4,2	47 701	0,3	70 490	3,2	66 932	11,9	449 683	3,7
	2009	160 864	1,1	61 127	6,0	50 332	5,5	46 705	-2,1	74 346	5,5	71 953	7,5	465 327	3,5
	2010	166 283	3,4	65 950	7,9	53 543	6,4	53 720	15,0	75 689	1,8	75 143	4,4	490 328	5,4
Muutos 2006–2010, %		6,8		26,0		19,8		17,8		15,0		28,6		16,0	
Työ- ja päivätoiminnan suoritteet asiakasta kohti	2006	169	2,7	160	-2,1	124	-0,4	150	-5,9	159	1,9	182	22,9	160	2,8
	2007	167	-0,9	159	-0,7	135	9,1	155	3,0	161	1,6	170	-6,7	160	0,4
	2008	162	-3,1	166	4,3	137	1,2	151	-2,3	153	-5,1	184	8,5	160	-0,4
	2009	161	-0,9	164	-1,1	142	3,4	142	-6,5	161	5,2	183	-0,7	160	0,0
	2010	163	1,3	167	1,9	143	0,7	161	13,6	170	5,7	189	3,4	165	3,5
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset	2006	9 372 568	10,0	3 672 694	-0,1	3 679 310	2,3	2 152 935	-1,1	3 099 938	14,6	1 943 830	-8,1	23 921 276	5,0
	2007	10 093 960	7,7	4 066 155	10,7	4 030 029	9,5	2 028 454	-5,8	3 356 184	8,3	1 943 473	0,0	25 518 255	6,7
	2008	11 127 716	10,2	4 853 123	19,4	4 221 536	4,8	2 266 006	11,7	3 531 885	5,2	2 051 543	5,6	28 051 809	9,9
	2009	11 806 187	6,1	5 429 100	11,9	4 177 754	-1,0	2 339 744	3,3	4 144 772	17,4	2 261 850	10,3	30 159 407	7,5
	2010	12 621 152	6,9	6 208 334	14,4	4 462 616	6,8	2 609 776	11,5	3 932 313	-5,1	2 022 067	-10,6	31 856 258	5,6
Muutos 2006–2010, %		34,7		69,0		21,3		21,2		26,9		4,0		33,2	
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannuksien %- osuus KvH:n kustannuksista	2006	16,9		20,5		22,0		13,1		20,3		14,8		17,7	
	2007	17,0		22,0		22,4		11,6		20,5		13,7		17,7	
	2008	18,0		22,8		21,8		12,1		19,8		13,3		18,1	
	2009	18,0		22,5		19,4		11,3		22,1		13,5		18,0	
	2010	18,6		23,3		19,2		12,0		19,4		12,0		18,1	
Nettokustannukset asiakasta kohti	2006	10 154	10,5	11 231	3,8	10 220	-1,1	7 105	-5,3	7 470	14,6	6 056	-9,3	9 030	4,5
	2007	10 693	5,3	11 924	6,2	11 923	16,7	6 607	-7,0	7 916	6,0	5 521	-8,8	9 430	4,4
	2008	11 320	5,9	13 946	17,0	12 131	1,7	7 194	8,9	7 661	-3,2	5 652	2,4	9 955	5,6
	2009	11 783	4,1	14 555	4,4	11 768	-3,0	7 090	-1,4	8 971	17,1	5 755	1,8	10 346	3,9
	2010	12 349	4,8	15 717	8,0	11 900	1,1	7 814	10,2	8 837	-1,5	5 093	-11,5	10 733	3,7

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Nettokustannukset suoritetta kohti	2006	60	7,5	70	6,1	82	-0,7	47	0,6	47	12,5	33	-26,1	57	1,6
	2007	64	6,3	75	6,9	88	6,9	43	-9,7	49	4,3	32	-2,3	59	4,0
	2008	70	9,3	84	12,1	88	0,5	48	11,4	50	2,0	31	-5,7	62	6,0
	2009	73	5,0	89	5,5	83	-6,2	50	5,5	56	11,3	31	2,6	65	3,9
	2010	76	3,4	94	6,0	83	0,4	49	-3,0	52	-6,8	27	-14,4	65	0,2
Päivä- ja työtoimintakeskukset															
Päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaiden	2006	816	-1,2	274	-3,9	318	5,3	274	5,0	379	-5,3	260	17,6	2 321	1,1
	2007	848	3,9	289	5,5	287	-9,7	284	3,6	371	-2,1	266	2,3	2 345	1,0
	2008	888	4,7	293	1,4	297	3,5	212	-25,4	404	8,9	265	-0,4	2 359	0,6
	2009	988	11,3	336	14,7	317	6,7	267	25,9	406	0,5	315	18,9	2 629	11,4
	2010	913	-7,6	352	4,8	302	-4,7	280	4,9	395	-2,7	313	-0,6	2 555	-2,8
Päivä- ja työtoimintakeskusten asiakkaiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan asiakkaista	2006	88,4		83,8		88,3		90,4		91,3		81,0		87,6	
	2007	89,8		84,8		84,9		92,5		87,5		75,6		86,7	
	2008	90,3		84,2		85,3		67,3		87,6		73,0		83,7	
	2009	98,6		90,1		89,3		80,9		87,9		80,2		90,2	
	2010	89,3		89,1		80,5		83,8		88,8		78,8		86,1	
Päivä- ja työtoimintakeskusten suoritteet (päivät)	2006	130 562	3,5	44 896	-7,1	37 304	1,2	39 691	-2,8	55 480	-1,0	39 921	30,3	347 854	2,7
	2007	135 125	3,5	46 804	4,2	38 569	3,4	40 269	1,5	57 861	4,3	41 670	4,4	360 298	3,6
	2008	135 691	0,4	49 824	6,5	39 689	2,9	39 832	-1,1	60 211	4,1	45 372	8,9	370 619	2,9
	2009	140 163	3,3	53 166	6,7	43 277	9,0	38 181	-4,1	64 425	7,0	54 693	20,5	393 905	6,3
	2010	142 315	1,5	57 013	7,2	42 568	-1,6	44 160	15,7	65 863	2,2	56 703	3,7	408 622	3,7
Muutos 2006–2010, %	9,0		27,0		14,1		11,3		18,7		42,0		17,5		
Päivä- ja työtoimintakeskusten suoritteiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan suoritteista	2006	83,9		85,8		83,5		87,0		84,3		68,3		82,3	
	2007	85,6		86,4		84,2		84,6		84,7		69,7		83,1	
	2008	85,2		86,4		83,2		83,5		85,4		67,8		82,4	
	2009	87,1		87,0		86,0		81,7		86,7		76,0		84,7	
	2010	85,6		86,4		79,5		82,2		87,0		75,5		83,3	
Päivä- ja työtoimintakeskusten suoritteet asiakasta kohti	2006	160	4,8	164	-3,4	117	-3,9	145	-7,4	146	4,5	154	10,8	150	1,5
	2007	159	-0,4	162	-1,2	134	14,6	142	-2,1	156	6,5	157	2,0	154	2,5
	2008	153	-4,1	170	5,0	134	-0,6	188	32,5	149	-4,4	171	9,3	157	2,3
	2009	142	-7,2	158	-6,9	137	2,2	143	-23,9	159	6,5	174	1,4	150	-4,6
	2010	156	9,9	162	2,4	141	3,2	158	10,3	167	5,1	181	4,3	160	6,7
Tuettu työtoiminta (avotyötoiminta) ja tuettu työllistyminen (tuettu työ)															
Tuetun työtoiminnan (avotyötoiminnan) ja tuetun työllistymisen (tuetun työn) asiakkaat	2006	183	-8,5	53	-3,6	50	25,0	41	41,4	72	9,1	85	-11,5	484	-0,4
	2007	171	-6,6	52	-1,9	51	2,0	45	9,8	80	11,1	86	1,2	485	0,2
	2008	215	25,7	58	11,5	51	0,0	48	6,7	78	-2,5	98	14,0	548	13,0
	2009	241	12,1	60	3,4	57	11,8	54	12,5	76	-2,6	78	-20,4	566	3,3
	2010	220	-8,7	59	-1,7	73	28,1	54	0,0	73	-3,9	84	7,7	563	-0,5
Asiakkaiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan kaikista asiakkaista	2006	19,8		16,2		13,9		13,5		17,3		26,5		18,3	
	2007	18,1		15,2		15,1		14,7		18,9		24,4		17,9	
	2008	21,9		16,7		14,7		15,2		16,9		27,0		19,4	
	2009	24,1		16,1		16,1		16,4		16,5		19,8		19,4	
	2010	21,5		14,9		19,5		16,2		16,4		21,2		19,0	
Tuetun työtoiminnan (avotyötoiminnan) ja tuetun työllistymisen (tuetun työn) suoritteet (päivät)	2006	25 140	-3,6	7 435	2,6	7 392	13,3	5 908	6,6	10 329	20,6	18 521	13,3	74 725	6,3
	2007	22 640	-9,9	7 374	-0,8	7 224	-2,3	7 307	23,7	10 436	1,0	18 154	-2,0	73 135	-2,1
	2008	23 489	3,8	7 840	6,3	8 027	11,1	7 869	7,7	10 279	-1,5	21 560	18,8	79 064	8,1
	2009	20 701	-11,9	7 961	1,5	7 055	-12,1	8 524	8,3	9 921	-3,5	17 260	-19,9	71 422	-9,7
	2010	23 968	15,8	8 937	12,3	10 975	55,6	9 560	12,2	9 826	-1,0	18 440	6,8	81 706	14,4
Muutos 2006–2010, %	-4,7		20,2		48,5		61,8		-4,9		-0,4		9,3		
Suoritteiden %-osuus työ- ja päivätoiminnan kaikista suoritteista	2006	16,1		14,2		16,5		13,0		15,7		31,7		17,7	
	2007	14,4		13,6		15,8		15,4		15,3		30,3		16,9	
	2008	14,8		13,6		16,8		16,5		14,6		32,2		17,6	
	2009	12,9		13,0		14,0		18,3		13,3		24,0		15,3	
	2010	14,4		13,6		20,5		17,8		13,0		24,5		16,7	
Suoritteet asiakasta kohti	2006	137	5,4	140	6,5	148	-9,3	144	-24,6	143	10,6	218	28,0	154	6,7
	2007	132	-3,6	142	1,1	142	-4,2	162	12,7	130	-9,1	211	-3,1	151	-2,3
	2008	109	-17,5	135	-4,7	157	11,1	164	1,0	132	1,0	220	4,2	144	-4,3
	2009	86	-21,4	133	-1,8	124	-21,4	158	-3,7	131	-0,9	221	0,6	126	-12,5
	2010	109	26,8	151	14,2	150	21,5	177	12,2	135	3,1	220	-0,8	145	15,0
Kehitysvammanhuollon muut palvelut															
Muiden palvelujen nettokustannukset	2006	3 590 475	9,9	2 226 682	47,4	1 732 316	-4,1	534 290	15,7	522 093	-2,6	425 019	-12,7	9 030 875	11,9
	2007	4 554 741	26,9	1 990 293	-10,6	1 753 080	1,2	478 035	-10,5	562 325	7,7	545 521	28,4	9 883 995	9,4
	2008	3 872 909	-15,0	2 630 917	32,2	1 808 534	3,2	563 212	17,8	663 947	18,1	516 592	-5,3	10 056 111	1,7
	2009	4 395 659	13,5	2 461 318	-6,4	1 846 283	2,1	1 335 557	137,1	724 490	9,1	562 585	8,9	11 325 892	12,6
	2010	4 556 560	3,7	2 478 884	0,7	2 096 115	13,5	1 728 182	29,4	790 668	9,1	944 951	68,0	12 595 359	11,2
Muiden palvelujen nettokustannusten %-osuus KvH:n kustannuksista	2006	6,5		12,4		10,4		3,2		3,4		3,2		6,7	
	2007	7,7		10,8		9,7		2,7		3,4		3,9		6,9	
	2008	6,2		12,4		9,3		3,0		3,7		3,3		6,5	
	2009	6,7		10,2		8,6		6,5		3,9		3,4		6,8	
	2010	6,7		9,3		9,0		8,0		3,9		5,6		7,1	

Liite 4: Kehitysvammahuollon deflatoidut kustannukset 2006–2010

	Vuosi	HELSENKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Kehitysvammahuollon kokonaiskustannukset															
Kehitysvammahuollon nettokustannukset DEFL vuoden 2010 arvoon	2006	63 121 499	4,0	20 412 139	10,8	19 020 297	4,1	18 764 182	7,0	17 363 511	7,6	14 895 128	-3,7	153 576 757	4,8
	2007	65 356 111	3,5	20 367 400	-0,2	19 836 528	4,3	19 199 095	2,3	18 084 157	4,2	15 592 191	4,7	158 435 482	3,2
	2008	65 097 013	-0,4	22 321 683	9,6	20 339 651	2,5	19 625 856	2,2	18 759 575	3,7	16 217 284	4,0	162 361 063	2,5
	2009	67 293 821	3,4	24 750 437	10,9	22 039 347	8,4	21 161 650	7,8	19 255 158	2,6	17 218 012	6,2	171 718 424	5,8
	2010	67 799 650	0,8	26 611 843	7,5	23 238 795	5,4	21 659 054	2,4	20 239 215	5,1	16 885 098	-1,9	176 433 654	2,7
	Muutos 2006–2010, %		7,4		30,4		22,2		15,4		16,6		13,4		14,9
Kehitysvammahuollon nettokustannukset kunnan asukasta kohti DEFL	2006	112	3,3	87	9,3	100	2,8	107	6,1	84	6,6	114	-4,6	102	3,8
	2007	115	2,8	86	-1,5	103	2,8	110	2,4	87	3,4	118	3,6	105	2,3
	2008	113	-1,4	92	8,0	104	1,0	112	2,1	90	2,9	121	2,5	106	1,4
	2009	115	1,8	101	9,6	112	7,1	120	7,5	91	1,7	124	1,9	111	4,3
	2010	115	-0,1	107	5,9	116	4,2	122	1,6	95	4,3	119	-3,7	112	1,6
	Muutos 2006–2010, %		3,0		23,6		15,9		14,1		12,8		4,2		9,9
Kehitysvammahuollon nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2006	38 940	4,0	26 069	6,6	30 530	6,1	27 194	5,2	22 787	5,4	24 539	-9,9	30 196	3,1
	2007	39 562	1,6	26 213	0,6	31 190	2,2	27 865	2,5	24 177	6,1	24 516	-0,1	30 836	2,1
	2008	36 736	-7,1	27 155	3,6	30 088	-3,5	27 334	-1,9	23 538	-2,6	24 061	-1,9	29 742	-3,5
	2009	36 934	0,5	29 187	7,5	32 846	9,2	26 552	-2,9	24 467	3,9	24 319	1,1	30 484	2,5
	2010	36 102	-2,3	30 518	4,6	32 187	-2,0	27 556	3,8	24 622	0,6	19 253	-20,8	29 618	-2,8
	Muutos 2006–2010, %		-7,3		17,1		5,4		1,3		8,1		-21,5		-1,9
Kehitysvammaisten laitoshoido															
Laitoshoidon nettokustannukset DEFL	2006	25 294 875	1,9	4 392 509	8,4	3 725 996	9,4	8 690 402	10,0	8 730 288	3,8	6 021 163	-2,7	56 855 232	3,8
	2007	25 842 399	2,2	4 153 889	-5,4	3 482 629	-6,5	8 957 314	3,1	9 085 607	4,1	5 685 267	-5,6	57 207 105	0,6
	2008	24 783 161	-4,1	4 743 942	14,2	3 593 307	3,2	8 986 398	0,3	9 401 293	3,5	5 918 122	4,1	57 426 225	0,4
	2009	23 717 973	-4,3	5 661 356	19,3	4 414 914	22,9	9 478 309	5,5	9 121 419	-3,0	6 047 082	2,2	58 441 054	1,8
	2010	22 852 334	-3,6	5 325 222	-5,9	4 182 252	-5,3	9 375 416	-1,1	9 974 213	9,3	5 479 596	-9,4	57 189 033	-2,1
	Muutos 2006–2010, %		-9,7		21,2		12,2		7,9		14,2		-9,0		0,6
Laitoshoidon nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2006	56 211	6,7	34 861	17,0	41 400	-2,8	50 821	11,3	45 708	7,6	25 513	7,6	44 980	8,3
	2007	57 173	1,7	34 048	-2,3	40 972	-1,0	50 894	0,1	49 921	9,2	23 689	-7,2	45 511	1,2
	2008	56 583	-1,0	35 140	3,2	45 485	11,0	50 485	-0,8	51 941	4,0	25 291	6,8	46 125	1,4
	2009	57 708	2,0	46 027	31,0	55 186	21,3	53 550	6,1	49 573	-4,6	18 436	-27,1	44 851	-2,8
	2010	61 431	6,5	36 474	-20,8	51 633	-6,4	53 269	-0,5	54 803	10,6	17 733	-3,8	45 173	0,7
	Muutos 2006–2010, %		9,3		4,6		24,7		4,8		19,9		-30,5		0,4
Laitoshoidon nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2006	216	5,2	202	10,7	169	2,0	191	7,6	188	5,0	199	1,1	201	5,1
	2007	220	2,0	194	-4,0	181	7,6	190	-0,5	194	3,1	212	6,6	205	2,2
	2008	220	-0,2	199	2,5	186	2,4	189	-0,7	197	1,3	222	4,4	206	0,6
	2009	230	4,7	231	16,0	233	25,3	203	7,4	190	-3,6	237	6,9	219	6,0
	2010	229	-0,3	226	-2,0	220	-5,6	195	-3,9	211	11,5	241	1,9	220	0,4
	Muutos 2006–2010, %		6,2		11,9		30,5		2,1		12,3		21,1		9,4
Kehitysvammaisten perhehoito															
Perhehoidon nettokustannukset DEFL	2006	1 956 695	-4,0	950 318	3,4	551 508	6,5	235 931	-11,1	290 138	27,3	63 498	-76,3	4 048 087	-4,5
	2007	1 893 816	-3,2	958 873	0,9	509 616	-7,6	192 236	-18,5	300 476	3,6	68 000	7,1	3 923 017	-3,1
	2008	1 836 449	-3,0	914 565	-4,6	515 897	1,2	165 306	-14,0	238 311	-20,7	38 392	-43,5	3 708 922	-5,5
	2009	1 874 956	2,1	839 453	-8,2	519 116	0,6	195 145	18,1	171 574	-28,0	1 358	-96,5	3 601 602	-2,9
	2010	1 943 131	3,6	791 752	-5,7	419 804	-19,1	215 317	10,3	166 495	-3,0	7 252	433,9	3 543 751	-1,6
	Muutos 2006–2010, %		-0,7		-16,7		-23,9		-8,7		-42,6		-88,6		-12,5
Perhehoidon nettokustannukset DEFL asiakasta kohti	2006	13 402	-2,1	8 639	23,1	4 674	17,4	6 554	-21,0	7 842	23,8	9 071	-52,6	8 916	3,5
	2007	13 625	1,7	7 376	-14,6	5 200	11,3	7 394	12,8	11 129	41,9	8 500	-6,3	9 166	2,8
	2008	13 117	-3,7	7 201	-2,4	5 058	-2,7	7 187	-2,8	7 009	-37,0	4 266	-49,8	8 526	-7,0
	2009	13 686	4,3	7 114	-1,2	4 807	-5,0	8 131	13,1	7 149	2,0	340	-92,0	8 679	1,8
	2010	13 684	0,0	7 839	10,2	4 240	-11,8	6 333	-22,1	6 937	-3,0	3 626	967,8	8 815	1,6
	Muutos 2006–2010, %		2,1		-9,3		-9,3		-3,4		-11,5		-60,0		-1,1
Perhehoidon nettokustannukset DEFL käyttöpäivää kohden	2006	59	-3,0	72	4,6	63	5,2	39	-9,7	40	11,0	34	-46,4	58	-1,8
	2007	59	-1,2	67	-6,1	58	-7,0	37	-6,5	47	17,1	40	17,2	57	-1,0
	2008	55	-6,5	72	7,0	57	-2,0	32	-12,3	47	0,0	49	24,7	56	-2,0
	2009	56	2,6	74	3,2	53	-7,1	38	19,1	35	-24,8	123	150,5	56	-0,1
	2010	58	3,4	70	-5,1	46	-13,5	42	8,6	33	-4,7	47	-61,6	55	-1,1
	Muutos 2006–2010, %		-2,1		-1,5		-26,8		6,2		-16,1		40,5		-4,1
Kehitysvammaisten asumispalvelut															
Asumispalvelujen nettokustannukset DEFL	2006	21 122 083	5,4	8 357 688	11,5	8 699 158	8,5	6 780 638	8,1	4 222 360	14,3	6 115 466	2,6	55 297 394	7,4
	2007	21 477 200	1,7	8 580 504	2,7	9 471 356	8,9	7 002 779	3,3	4 379 924	3,7	7 096 081	16,0	58 007 844	4,9
	2008	22 720 174	5,8	9 048 227	5,5	9 896 231	4,5	7 502 229	7,1	4 712 509	7,6	7 563 103	6,6	61 442 473	5,9
	2009	25 087 615	10,4	10 158 840	12,3	10 928 305	10,4	7 694 965	2,6	4 969 252	5,4	8 273 413	9,4	67 112 390	9,2
	2010	25 826 473	2,9	11 807 651	16,2	12 078 008	10,5	7 730 363	0,5	5 375 526	8,2	8 431 232	1,9	71 249 253	6,2
	Muutos 2006–2010, %		22,3		41,3		38,8		14,0		27,3		37,9		28,8
Asumispalvelujen nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2006	29 459	6,3	25 716	12,2	26 124	3,9	22 830	5,6	14 265	6,6	21 161	-12,0	24 500	3,9
	2007	27 892	-5,3	22 640	-12,0	28 614	9,5	22 517	-1,4	15 208	6,6	20 217	-4,5	23 872	-2,6
	2008	28 651	2,7	21 909	-3,2	29 366	2,6	22 395	-0,5	15 153	-0,4	21 609	6,9	24 199	1,4
	2009	28 574	-0,3	25 461	16,2	31 313	6,6	21 676	-3,2	16 082	6,1	22 667	4,9	25 278	4,5
	2010	28 760	0,7	27 207	6,9	32 643	4,2	19 924	-8,1	17 174	6,8	22 604	-0,3	25 666	1,5
	Muutos 2006–2010, %		-2,4		5,8		25,0		-12,7		20,4		6,8		4,8

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Asumispalvelujen nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2006	100	1,6	120	21,4	118	6,9	87	7,6	56	9,9	65	-8,2	92	4,6
	2007	96	-3,5	107	-11,2	120	1,8	86	-1,2	56	0,3	70	6,8	90	-1,9
	2008	100	4,4	110	3,1	123	2,0	89	3,4	57	0,9	74	6,6	93	3,5
	2009	105	4,2	120	8,7	125	1,6	83	-6,4	59	3,7	73	-2,2	95	2,3
	2010	106	1,4	130	8,2	130	4,3	79	-4,9	58	-1,7	69	-4,2	96	1,0
Autettu asuminen															
Autetun asumisen nettokustannukset DEFL	2006	15 867 926	4,0	6 644 848	12,0	7 587 003	6,7	5 378 894	10,7	3 052 395	16,6	5 423 667	6,1	43 954 734	7,5
	2007	16 535 065	4,2	6 578 582	-1,0	8 376 883	10,4	5 714 563	6,2	3 217 267	5,4	6 219 182	14,7	46 641 542	6,1
	2008	16 957 779	2,6	7 287 384	10,8	8 782 665	4,8	5 965 558	4,4	3 508 976	9,1	6 685 462	7,5	49 187 824	5,5
	2009	19 479 999	14,9	8 389 995	15,1	9 664 937	10,0	6 179 585	3,6	3 701 975	5,5	7 391 027	10,6	54 807 519	11,4
	2010	20 629 989	5,9	9 807 707	16,9	10 795 099	11,7	6 307 906	2,1	4 112 606	11,1	7 642 130	3,4	59 295 437	8,2
Muutos 2006–2010, %		30,0		47,6		42,3		17,3		34,7		40,9		34,9	
Autetun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2006	34 722	7,4	27 233	0,0	27 291	3,6	29 554	12,5	18 612	1,6	28 697	-18,0	29 032	1,8
	2007	33 337	-4,0	24 547	-9,9	28 886	5,8	27 083	-8,4	20 757	11,5	27 889	-2,8	28 388	-2,2
	2008	33 056	-0,8	23 282	-5,2	31 592	9,4	25 603	-5,5	21 527	3,7	27 626	-0,9	28 236	-0,5
	2009	32 145	-2,8	28 154	20,9	33 443	5,9	25 430	-0,7	22 994	6,8	30 416	10,1	29 787	5,5
	2010	32 134	0,0	30 459	8,2	35 163	5,1	24 168	-5,0	28 560	24,2	30 569	0,5	30 787	3,4
Muutos 2006–2010, %		-7,5		11,8		28,8		-18,2		53,4		6,5		6,0	
Autetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2006	132	-0,2	169	8,0	134	5,7	129	11,1	96	6,2	99	-5,9	128	2,6
	2007	129	-1,7	139	-17,8	138	2,5	127	-1,5	98	1,3	102	2,8	124	-2,5
	2008	131	1,5	147	5,9	139	0,9	125	-1,5	101	3,3	108	6,8	127	2,5
	2009	137	4,0	158	7,8	144	3,8	117	-6,2	107	5,6	99	-8,6	129	1,3
	2010	137	0,4	165	4,4	151	4,7	118	0,4	105	-1,7	99	0,0	131	1,8
Muutos 2006–2010, %		4,1		-2,0		12,3		-8,7		8,7		0,3		3,0	
Ohjattu asuminen															
Ohjatun asumisen nettokustannukset DEFL	2006	4 583 824	6,0	1 343 616	3,9	861 991	1,5	1 270 842	1,0	937 626	7,9	563 599	-24,7	9 561 498	2,4
	2007	4 261 998	-7,0	1 814 562	35,1	970 641	12,6	1 188 224	-6,5	917 002	-2,2	756 782	34,3	9 909 209	3,6
	2008	4 254 838	-0,2	1 507 557	-16,9	996 309	2,6	1 435 649	20,8	927 451	1,1	783 072	3,5	9 904 876	0,0
	2009	3 809 578	-10,5	1 541 661	2,3	1 158 823	16,3	1 384 807	-3,5	955 334	3,0	770 334	-1,6	9 620 538	-2,9
	2010	4 010 770	5,3	1 761 157	14,2	1 089 615	-6,0	1 243 320	-10,2	907 244	-5,0	625 410	-18,8	9 637 516	0,2
Muutos 2006–2010, %		-12,5		31,1		26,4		-2,2		-3,2		11,0		0,8	
Ohjatun asumisen nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2006	22 252	1,4	24 429	34,1	19 155	-3,0	13 965	1,0	12 021	7,9	10 437	-19,1	18 075	4,1
	2007	19 550	-12,1	22 402	-8,3	22 060	15,2	13 658	-2,2	12 392	3,1	10 367	-0,7	17 174	-5,0
	2008	20 165	3,1	21 537	-3,9	20 333	-7,8	16 314	19,5	12 203	-1,5	11 029	6,4	17 531	2,1
	2009	17 637	-12,5	19 765	-8,2	23 176	14,0	14 425	-11,6	12 910	5,8	8 655	-21,5	15 954	-9,0
	2010	17 986	2,0	22 014	11,4	20 954	-9,6	13 369	-7,3	12 428	-3,7	8 809	1,8	16 280	2,0
Muutos 2006–2010, %		-19,2		-9,9		9,4		-4,3		3,4		-15,6		-9,9	
Ohjatun asumisen nettokustannukset DEFL käyttöpäivää kohti	2006	72	4,1	69	-2,3	63	7,6	43	-0,9	37	6,9	26	-33,0	55	-0,4
	2007	65	-9,6	82	17,6	66	4,3	39	-8,2	37	0,4	34	33,6	55	0,3
	2008	64	-2,0	70	-14,9	66	0,0	45	15,8	37	0,0	34	-2,0	54	-2,2
	2009	58	-9,5	67	-4,3	67	1,0	45	0,1	39	4,9	33	-3,1	52	-3,8
	2010	63	9,5	78	17,0	64	-3,7	39	-14,0	37	-4,9	26	-20,9	53	1,0
Tuettu asuminen															
Tuetun asumisen nettokustannukset DEFL	2006	670 333	45,8	369 224	39,7	137 283	138,8	130 902	-16,1	232 339	13,3	128 200	26,8	1 668 280	34,1
	2007	680 137	1,5	187 360	-49,3	123 841	-9,8	99 992	-23,6	245 655	5,7	120 117	-6,3	1 457 103	-12,7
	2008	1 507 556	121,7	253 286	35,2	117 257	-5,3	101 023	1,0	276 082	12,4	94 569	-21,3	2 349 773	61,3
	2009	1 798 038	19,3	227 184	-10,3	104 545	-10,8	130 573	29,3	311 942	13,0	112 052	18,5	2 684 333	14,2
	2010	1 185 714	-34,1	238 787	5,1	193 294	84,9	179 137	37,2	355 676	14,0	163 692	46,1	2 316 300	-13,7
Muutos 2006–2010, %		76,9		-35,3		40,8		36,8		53,1		27,7		38,8	
Tuetun asumisen DEFL nettokustannukset asiakasta kohti	2006	7 886	30,3	10 549	51,7	13 728	43,3	7 700	-16,1	4 303	23,8	2 787	21,3	6 754	30,3
	2007	7 729	-2,0	6 245	-40,8	13 760	0,2	5 882	-23,6	4 164	-3,2	2 184	-21,6	5 648	-16,4
	2008	16 751	116,7	8 443	35,2	11 726	-14,8	7 216	22,7	3 834	-7,9	2 012	-7,9	8 934	58,2
	2009	19 759	18,0	9 466	12,1	8 712	-25,7	4 503	-37,6	3 804	-0,8	2 490	23,8	9 485	6,2
	2010	12 750	-35,5	7 462	-21,2	12 081	38,7	5 269	17,0	3 705	-2,6	2 976	19,5	7 105	-25,1
Tuetun asumisen nettokustannukset käyttöpäivää kohti DEFL	2006	24	38,0	35	153,2	38	45,4	21	-15,8	13	13,9	7	17,1	20	41,5
	2007	23	-6,3	18	-49,0	38	-1,3	17	-19,8	12	-4,3	6	-14,7	16	-17,8
	2008	49	119,2	23	33,2	34	-11,0	21	23,6	12	-2,2	6	-13,7	26	59,4
	2009	57	16,5	26	12,5	31	-6,9	14	-31,5	12	4,6	7	27,3	29	10,1
	2010	40	-30,6	26	-0,5	43	37,7	15	3,4	12	-1,4	8	15,9	22	-22,9
Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminta															
Työ- ja päivätoiminnan nettokustannukset DEFL	2006	10 663 020	6,8	4 178 365	-3,0	4 185 891	-0,7	2 449 359	-4,0	3 526 749	11,3	2 211 464	-10,8	27 214 848	1,9
	2007	11 123 425	4,3	4 480 855	7,2	4 441 044	6,1	2 235 332	-8,7	3 698 475	4,9	2 141 685	-3,2	28 120 816	3,3
	2008	11 688 977	5,1	5 097 905	13,8	4 434 462	-0,1	2 380 299	6,5	3 710 027	0,3	2 155 019	0,6	29 466 690	4,8
	2009	12 105 994	3,6	5 566 967	9,2	4 283 844	-3,4	2 399 160	0,8	4 250 025	14,6	2 319 287	7,6	30 925 277	4,9
	2010	12 621 152	4,3	6 208 334	11,5	4 462 616	4,2	2 609 776	8,8	3 932 313	-7,5	2 022 067	-12,8	31 856 258	3,0
Muutos 2006–2010, %		18,4		48,6		6,6		6,5		11,5		-8,6		17,1	
Nettokustannukset asiakasta kohti DEFL	2006	11 553	7,3	12 778	0,8	11 627	-4,0	8 084	-8,1	8 498	11,3	6 889	-11,9	10 274	1,4
	2007	11 783	2,0	13 140	2,8	13 139	13,0	7 281	-9,9	8 723	2,6	6 084	-11,7	10 392	1,2
	2008	11 891	0,9	14 649	11,5	12 743	-3,0	7 557	3,8	8 048	-7,7	5 937	-2,4	10 457	0,6
	2009	12 082	1,6	14 925	1,9	12 067	-5,3	7 270	-3,8	9 199	14,3	5 901	-0,6	10 609	1,5
	2010	12 349	2,2	15 717	5,3	11 900	-1,4	7 814	7,5	8 837	-3,9	5 093	-13,7	10 733	1,2
Muutos 2006–2010, %		6,9		23,0		2,3		-3,3		4,0		-26,1		4,5	

	Vuosi	HELSINKI	Muutos, %	ESPOO	Muutos, %	VANTAA	Muutos, %	TURKU	Muutos, %	TAMPERE	Muutos, %	OULU	Muutos, %	KUUSIKKO	Muutos, %
Nettokustannukset suoritetta kohti DEFL	2006	68	4,4	80	3,0	94	-3,6	54	-2,4	54	9,2	38	-28,3	64	-1,3
	2007	71	3,0	83	3,6	97	3,6	47	-12,5	54	1,0	36	-5,4	65	0,7
	2008	73	4,2	88	6,9	93	-4,2	50	6,2	53	-2,8	32	-10,1	66	1,0
	2009	75	2,5	91	3,0	85	-8,4	51	2,9	57	8,6	32	0,1	66	1,4
	2010	76	0,9	94	3,4	83	-2,1	49	-5,4	52	-9,1	27	-16,5	65	-2,2
Kehitysvammahuollon muut palvelut															
Muiden palvelujen nettokustannukset DEFL	2006	4 084 826	6,7	2 533 260	43,1	1 970 828	-6,9	607 853	12,3	593 977	-5,4	483 537	-15,2	10 274 281	8,7
	2007	5 019 271	22,9	2 193 279	-13,4	1 931 873	-2,0	526 789	-13,3	619 676	4,3	601 158	24,3	10 892 046	6,0
	2008	4 068 252	-18,9	2 763 616	26,0	1 899 753	-1,7	591 619	12,3	697 435	12,5	542 647	-9,7	10 563 322	-3,0
	2009	4 507 283	10,8	2 523 821	-8,7	1 893 168	-0,3	1 369 472	131,5	742 888	6,5	576 871	6,3	11 613 502	9,9
	2010	4 556 560	1,1	2 478 884	-1,8	2 096 115	10,7	1 728 182	26,2	790 668	6,4	944 951	63,8	12 595 359	8,5
Muutos 2006–2010, %		11,5		-2,1		6,4		184,3		33,1		95,4		22,6	

Liite 5: Kehitysvammahuollon asiakkaiden pääasiallinen asumismuoto 31.12.2010

Helsinki, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti*	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	52			3	0	3	58
6-17-vuotiaat	343			4	1	20	368
18-25-vuotiaat	255	..	6	19	45	19	344
26-49-vuotiaat	260	..	14	28	267	100	669
50-64-vuotiaat	97	..	51	21	177	89	435
65 vuotta täyttäneet	24	..	6	15	77	29	151
Yhteensä	1 031	0	77	90	567	260	2 025

*) ryhmä sisältyy Helsingissä vanhempien kanssa asuviin

Helsinki, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti*	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
89,7			5,2	0,0	5,2	100,0
93,2			1,1	0,3	5,4	100,0
74,1	..	1,7	5,5	13,1	15,5	100,0
38,9	..	2,1	4,2	39,9	5,9	100,0
22,3	..	11,7	4,8	40,7	20,5	100,0
15,9	..	4,0	9,9	51,0	19,2	100,0
50,9	0,0	3,8	4,4	28,0	12,8	100,0

Espoo, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	52			0	0	2	54
6-17-vuotiaat	257			6	0	3	266
18-25-vuotiaat	95	0	1	5	48	6	155
26-49-vuotiaat	95	0	13	6	131	26	271
50-64-vuotiaat	13	1	2	11	54	15	96
65 vuotta täyttäneet	4	0	0	2	4	1	11
Yhteensä	516	1	16	30	237	53	853

Espoo, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
96,3			0,0	0,0	3,7	100,0
96,6			2,3	0,0	1,1	100,0
61,3	0,0	0,6	3,2	31,0	3,9	100,0
35,1	0,0	4,8	2,2	48,3	9,6	100,0
13,5	1,0	2,1	11,5	56,3	15,6	100,0
36,4	0,0	0,0	18,2	36,4	9,1	100,0
60,5	0,1	1,9	3,5	27,8	6,2	100,0

Vantaa, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	43			0	0	1	44
6-17-vuotiaat	198			2	4	3	207
18-25-vuotiaat	90	3	5	3	50	6	157
26-49-vuotiaat	59	20	7	5	153	30	274
50-64-vuotiaat	6	12	1	5	33	6	63
65 vuotta täyttäneet	6	2	0	3	6	1	18
Yhteensä	402	37	13	18	246	47	763

Vantaa, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
97,7			0,0	0,0	2,3	100,0
95,7			1,0	1,9	1,4	100,0
57,3	1,9	3,2	1,9	31,8	3,8	100,0
21,5	7,3	2,6	1,8	55,8	10,9	100,0
9,5	19,0	1,6	7,9	52,4	9,5	100,0
33,3	11,1	0,0	16,7	33,3	5,6	100,0
52,7	4,8	1,7	2,4	32,2	6,2	100,0

Turku, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	36			0	0	0	36
6-17-vuotiaat	249			0	0	7	256
18-25-vuotiaat	110	4	3	4	33	13	167
26-49-vuotiaat	70	17	21	3	140	48	299
50-64-vuotiaat	16	3	9	3	60	43	134
65 vuotta täyttäneet	3	2	1	2	15	14	37
Yhteensä	484	26	34	12	248	125	929

Turku, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
100,0			0,0	0,0	0,0	100,0
97,3			0,0	0,0	2,7	100,0
65,9	2,4	1,8	2,4	19,8	7,8	100,0
23,4	5,7	7,0	1,0	46,8	16,1	100,0
11,9	2,2	6,7	2,2	44,8	32,1	100,0
8,1	5,4	2,7	5,4	40,5	37,8	100,0
52,1	2,8	3,7	1,3	26,7	13,5	100,0

Tampere, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	50			0	0	1	51
6-17-vuotiaat	176			6	2	6	190
18-25-vuotiaat	106	2	17	5	31	10	171
26-49-vuotiaat	124	27	46	6	90	55	348
50-64-vuotiaat	19	23	23	5	54	41	165
65 vuotta täyttäneet	2	4	3	0	20	7	36
Yhteensä	477	56	89	22	197	120	961

Tampere, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
98,0			0,0	0,0	2,0	100,0
92,6			3,2	1,1	3,2	100,0
62,0	1,2	9,9	2,9	18,1	5,8	100,0
35,6	7,8	13,2	1,7	25,9	15,8	100,0
11,5	13,9	13,9	3,0	32,7	24,8	100,0
5,6	11,1	8,3	0,0	55,6	19,4	100,0
49,6	5,8	9,3	2,3	20,5	12,5	100,0

Oulu, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	27			2	0	1	30
6-17-vuotiaat	219			12	1	9	241
18-25-vuotiaat	56	14	3	1	46	4	124
26-49-vuotiaat	52	46	18	0	132	17	265
50-64-vuotiaat	10	30	16	0	106	20	182
65 vuotta täyttäneet	1	10	6	0	26	4	47
Yhteensä	365	100	43	15	311	55	889

Oulu, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
90,0			6,7	0,0	3,3	100,0
90,9			5,0	0,4	3,7	100,0
45,2	11,3	2,4	0,8	37,1	3,2	100,0
19,6	17,4	6,8	0,0	49,8	6,4	100,0
5,5	16,5	8,8	0,0	58,2	11,0	100,0
2,1	21,3	12,8	0,0	55,3	8,5	100,0
41,1	11,2	4,8	1,7	35,0	6,2	100,0

Kuusikko, asiakkaat eri asumismuodoissa

Ikä / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti*	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
0-5-vuotiaat	260			5	0	8	273
6-17-vuotiaat	1 442			30	8	48	1 528
Alle 18-vuotiaat yht.	1 702	0	0	35	8	56	1 801
18-25-vuotiaat	712	23	35	37	253	58	1 118
26-49-vuotiaat	660	110	119	48	913	276	2 126
50-64-vuotiaat	161	69	102	45	484	214	1 075
65 vuotta täyttäneet	40	18	16	22	148	56	300
Yhteensä	3 275	220	272	187	1 806	660	6 420

*) ryhmä sisältyy Helsingissä vanhempien kanssa asuviin

Kuusikko, asumismuotojen %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti*	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
95,2			1,8	0,0	2,9	100,0
94,4			2,0	0,5	3,1	100,0
94,5	0,0	0,0	1,9	0,4	3,1	100,0
63,7	2,1	3,1	3,3	22,6	5,2	100,0
31,0	5,2	5,6	2,3	42,9	13,0	100,0
15,0	6,4	9,5	4,2	45,0	19,9	100,0
13,3	6,0	5,3	7,3	49,3	18,7	100,0
51,0	3,4	4,2	2,9	28,1	10,3	100,0

Yli 18-vuotiaiden asumismuodot vuonna 2010

Kunta / asumismuoto 31.12.2010	Vanhempien kanssa	Itsenäisesti*	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
Helsinki	636	0	77	83	566	237	1 599
Espoo	207	1	16	24	237	48	533
Vantaa	161	37	13	16	242	43	512
Turku	199	26	34	12	248	118	637
Tampere	251	56	89	16	195	113	720
Oulu	119	100	43	1	310	45	618
Kuusikko	1 573	220	272	152	1 798	604	4 619

*) ryhmä sisältyy Helsingissä vanhempien kanssa asuviin

Yli 18-vuotiaiden asumismuodot vuonna 2010, %-osuudet

Vanhempien kanssa	Itsenäisesti*	Tuki-asunto	Perhehoito	Asumisyksikkö	Laitos	Yhteensä
39,8	0,0	4,8	5,2	35,4	14,8	100,0
38,8	0,2	3,0	4,5	44,5	9,0	100,0
31,4	7,2	2,5	3,1	47,3	8,4	100,0
31,2	4,1	5,3	1,9	38,9	18,5	100,0
34,9	7,8	12,4	2,2	27,1	15,7	100,0
19,3	16,2	7,0	0,2	50,2	7,3	100,0
34,1	4,8	5,9	3,3	38,9	13,1	100,0

Liite 6: Kehitysvammahuollon avopalvelujen ja laitoshoidon Kuusikko-tarkastelu

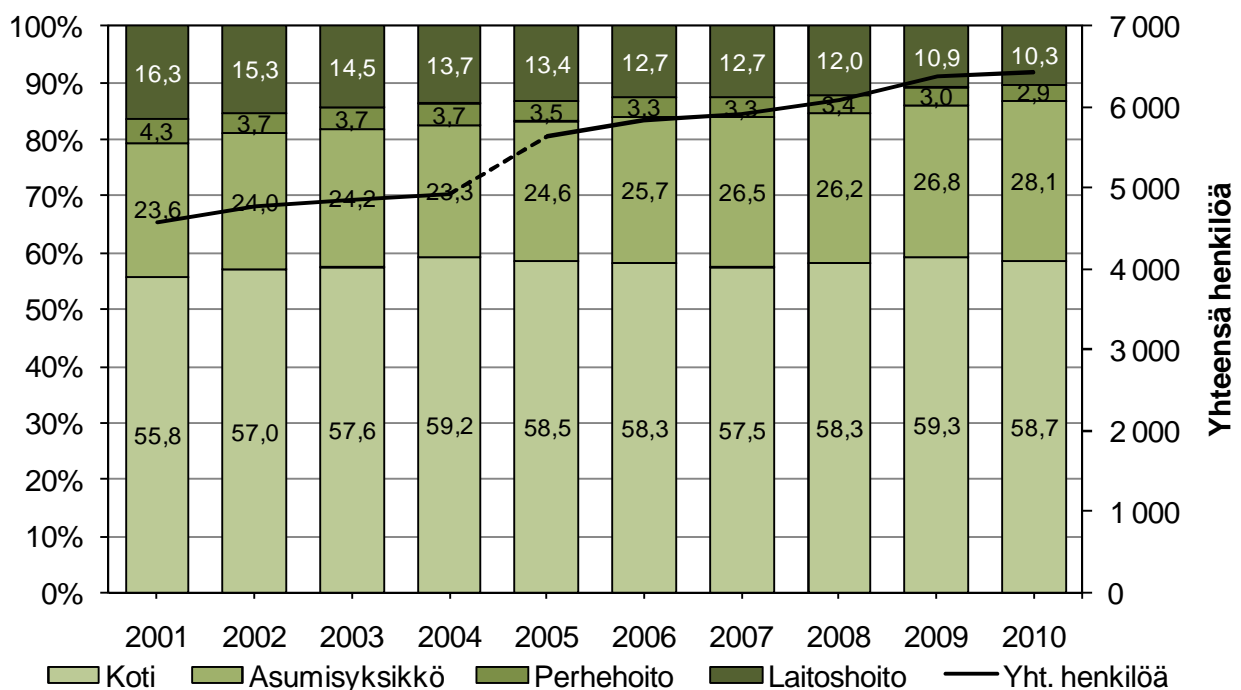
Kehitysvammahuollossa tavoitellaan valtakunnallisesti laitoshoidon purkamista. Laitospaikkoja on tarkoitus vähentää siten, että pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleville asiakkaille järjestetään riittävästi avopalveluja (esim. valtioneuvoston periaatepäätös 2010). Kehitysvammahuollon Kuusikko-työryhmä kuvaa tässä selvityksessä sekä tapahtunutta kehitystä että kuntien nykytilannetta. Painopisteenä ovat laitoshoidon sekä asumispalvelujen pitkän aikavälin asiakasmäärät, käyttöpäivät ja kustannukset. Selvityksessä tarkastellaan myös laitoksissa olevia asiakasryhmiä sekä asiakkaiden siirtymiä laitokseen tai laitoksesta pois. Kunnat kuvaavat lisäksi laitospurun uhkia ja mahdollisuuksia sekä omia laitospurkusuunnitelmiaan.

1 Vertailutietoa avopalveluista ja laitoshoidosta 2000-luvulla

Kehitysvammaisten henkilöiden asumismuoto

Kehitysvammahuollon Kuusikossa on vuosittain kerätty poikkileikkaustieto kehitysvammaisten henkilöiden määrästä 31.12. heidän asumismuotonsa mukaan. Kuviossa 1 on esitetty mustalla viivalla kehitysvammaisten kokonaismäärän kehitys vuosina 2001–2010. Pylväät esittävät eri asumismuodoissa olevien kehitysvammaisten henkilöiden osuuden kokonaismäärästä. Kotona eli vanhempien luona, itsenäisesti tai tukiasunnossa asuvien määrä on tarkastellulla aikavälillä kasvanut, samoin asumisyksikössä asuvien määrä. Laitos- ja perhehoidossa olevien osuus on sitä vastoin pienentynyt.

Kuvio 1. Kehitysvammaisten henkilöiden osuudet asumismuodon mukaan vuosina 2001–2010 sekä kehitysvammaisten henkilöiden kokonaismäärä, kaikki ikäryhmät, Viisikko / Kuusikko

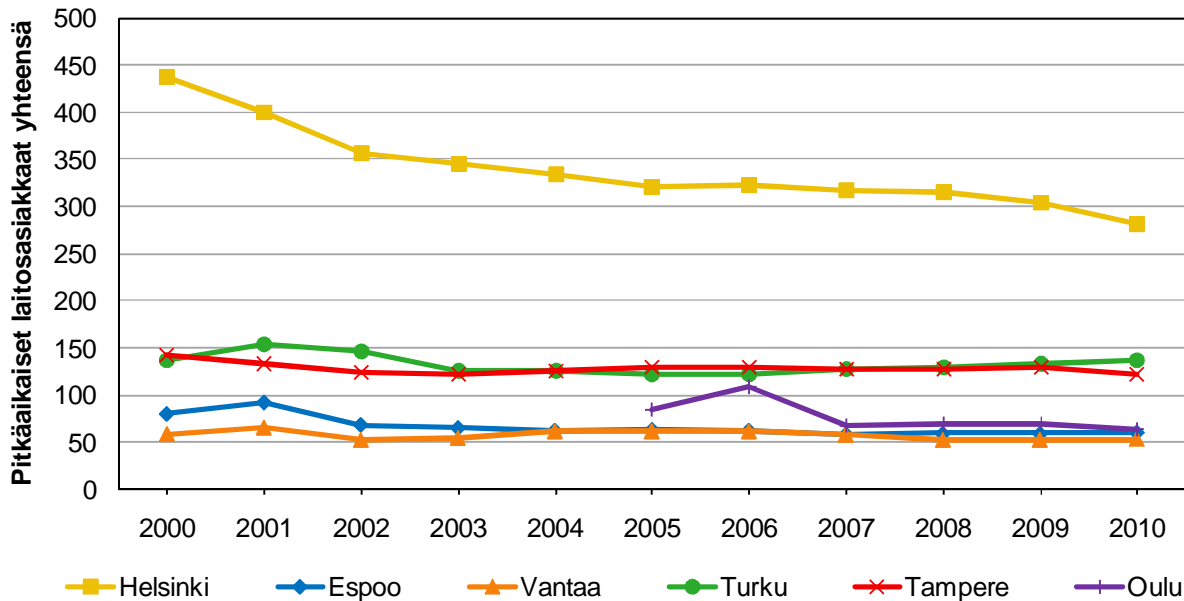
Huom. 1. Kotona asuva tarkoittaa vanhempien luona, itsenäisesti tai tukiasunnossa asuvaa.

Huom. 2. Viisikko vuosina 2001–2004, Kuusikko 2005–2010. Katkoviiva tarkoittaa sitä, ettei kehitysvammaisten henkilöiden yhteenlaskettu lukumäärä ole Oulun mukaantulon vuoksi vertailukelpoinen vuosien 2004–2005 välillä.

Kehitysvammahuollon asiakkaat ja käyttöpäivät

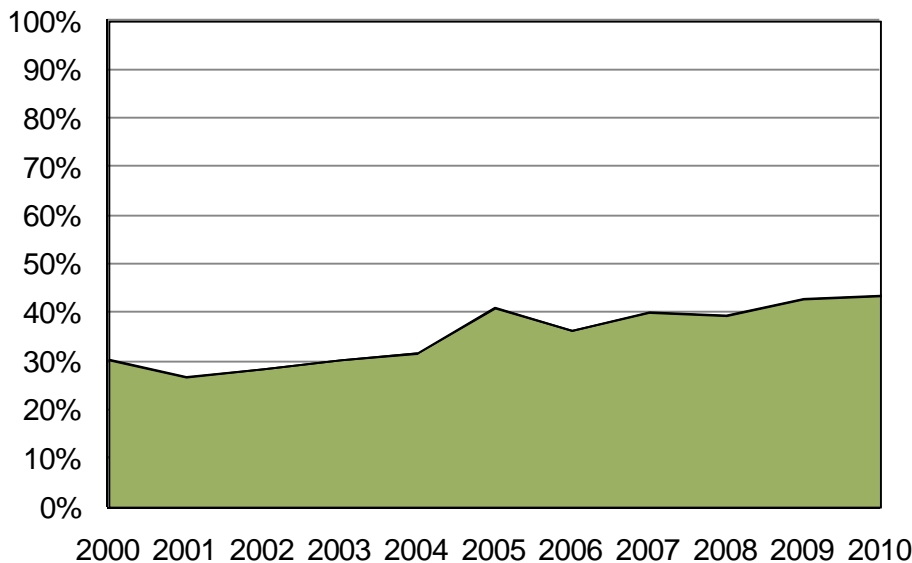
Poikkileikkaustietojen lisäksi voidaan esittää kehitysvammahuollon eri palveluja saaneiden vuosittainen kokonaismäärä. Kuviossa 2 on esitetty pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien määrä kunnittain vuosina 2000–2010. Lasku asiakkaiden määrässä on ollut suurinta Helsingissä. Muissa kunnissa muutos on ollut melko vähäinen.

Kuvio 2. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden määrä vuosina 2000–2010

Kuviossa 3 tarkastellaan lyhytaikaisten laitoshoidon asiakkaiden osuutta kaikista laitosi asiakkaista. Lyhytaikaisten asiakkaiden osuus on kasvanut 30 prosentista yli 40 prosenttiin.

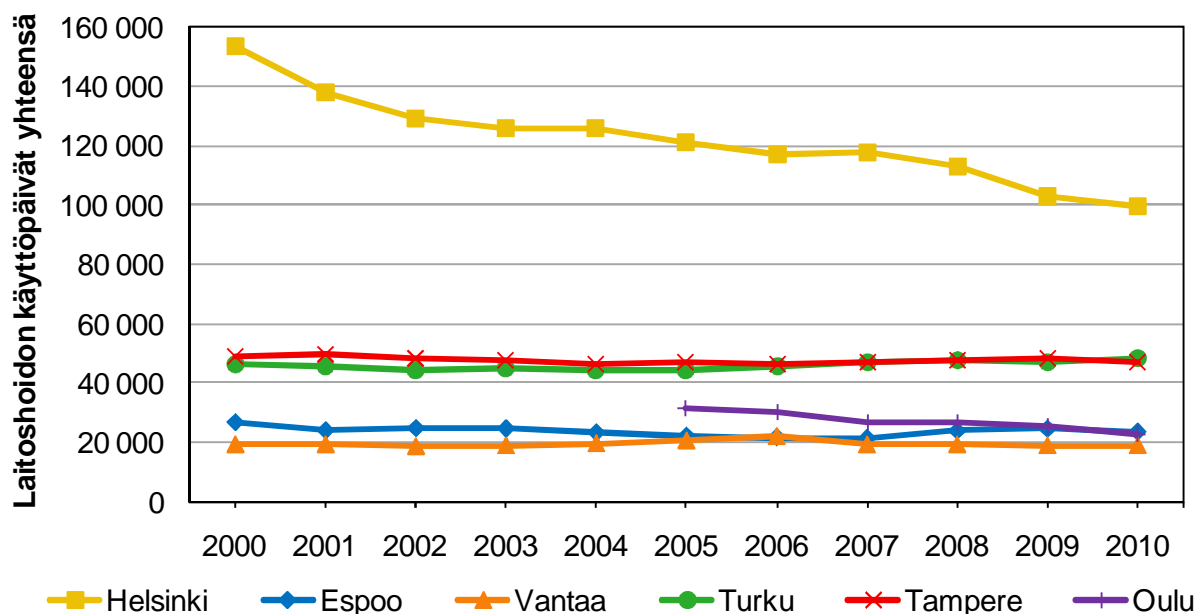
Kuvio 3. Lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevien asiakkaiden osuus kaikista laitoshoidossa olevista asiakkaista vuosina 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Lyhytaikaisten asiakkaiden osuus laitosasiakkaista on suuri. Kuitenkin lyhytaikaisten asiakkaiden käyttöpäivien osuus kaikista laitospäivistä on ollut vuonna 2010 selvästi pienempi, 7,6 prosenttia. Osuus on toisaalta noussut vuodesta 2000, jolloin lyhytaikaisia hoitopäiviä kaikista laitoshoitopäivistä oli 5,0 prosenttia.

Kuvio 4 kuvaa laitoshoidon kokonaiskäytön kehittymistä vuosina 2000–2010, kun sekä lyhytaikainen että pitkäaikainen hoito on huomioitu. Laitoshoidon käyttöpäivien määrä on asiakasmäärän tavoin laskenut Helsingissä voimakkaasti. Laskua on tapahtunut silti muuallakin. Kuitenkin vuosina 2000–2010 käyttöpäivien määrä on laskenut Helsingissä myös suhteellisesti eniten, 34,9 prosenttia. Päivien määrä on sitä vastoin noussut Turussa, 3,3 prosenttia. Puolet lyhyempää aikaväliä eli vuosia 2006–2010 tarkasteltaessa käyttöpäivät ovat vähentyneet eniten Oulussa, 24,9 prosenttia. Niiden määrä on lisääntynyt eniten Espoossa, 8,3 prosenttia.

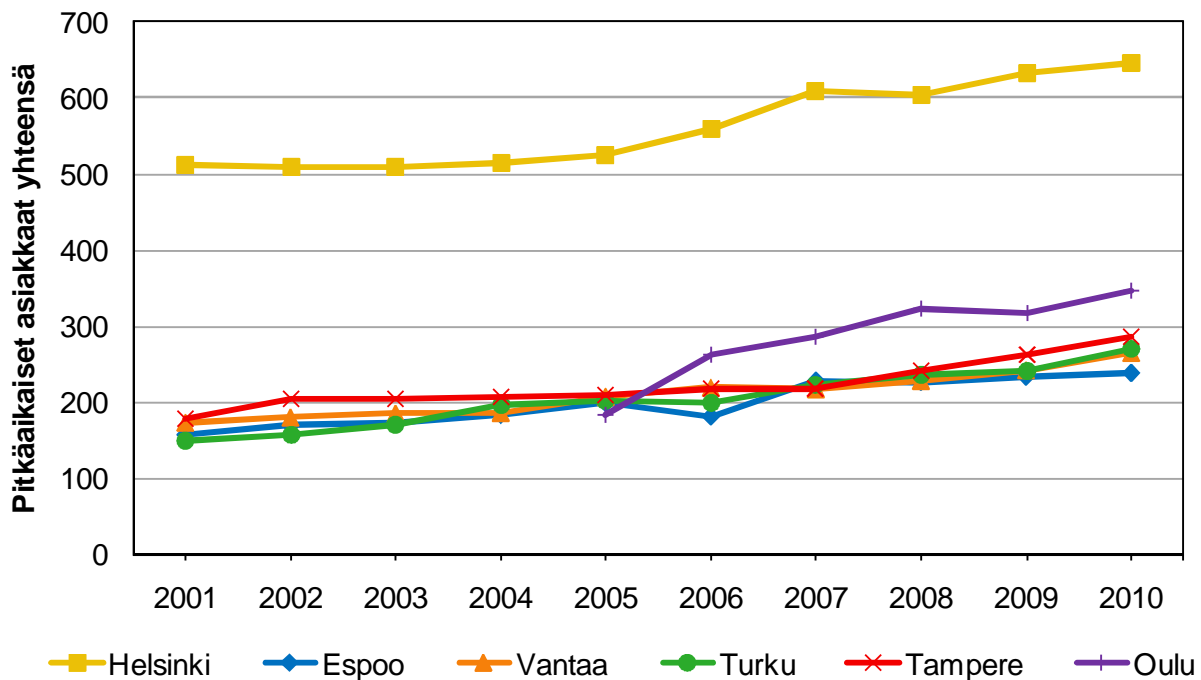
Kuvio 4. Laitoshoidon kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

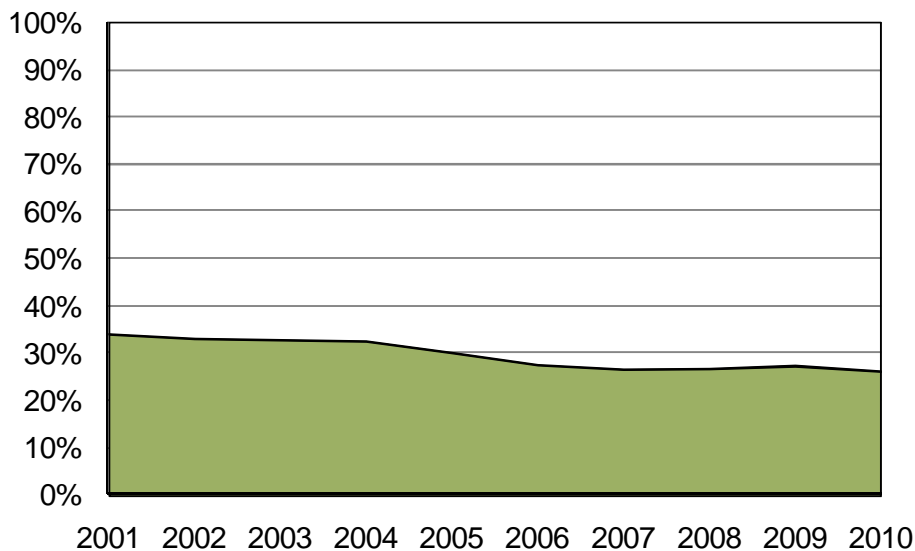
Seuraavaksi voidaan tarkastella tilannetta pitkäaikaisten asumispalveluasiakkaiden osalta, sillä pitkäaikaiset asumispalvelut toimivat usein ensisijaisena vaihtoehtona laitoshoidolle. Kuviossa 5 on esitetty pitkäaikaisten asumispalveluasiakkaiden määrän kehitys vuosina 2001–2010. Vertailuun ei saatu asumispalveluasiakkaiden jaottelua lyhyt- ja pitkäaikaisiin asiakkaisiin vuodelta 2000. Kuviosta 5 nähdään, että pitkäaikaisten asumispalveluasiakkaiden määrä on lisääntynyt kaikissa kunnissa selvästi. Kasvu on ollut nopeaa erityisesti vuoden 2005 jälkeen.

Kuvion 6 perusteella asumispalveluiden käytön rakennetta tarkasteltaessa kehityssuunta on ollut päinvastainen kuin laitospalveluiden kohdalla. Lyhytaikaisten asiakkaiden osuus kaikista asumispalveluasiakkaista on hitaasti vähentynyt alle 30 prosentin. Tämä voi kertoa siirtymistä pitkäaikaisesta laitoshoidosta pitkäaikaisten asumispalveluiden piiriin.

Kuvio 5. Pitkäaikaisten asumispalveluasiakkaiden määrä vuosina 2001–2010

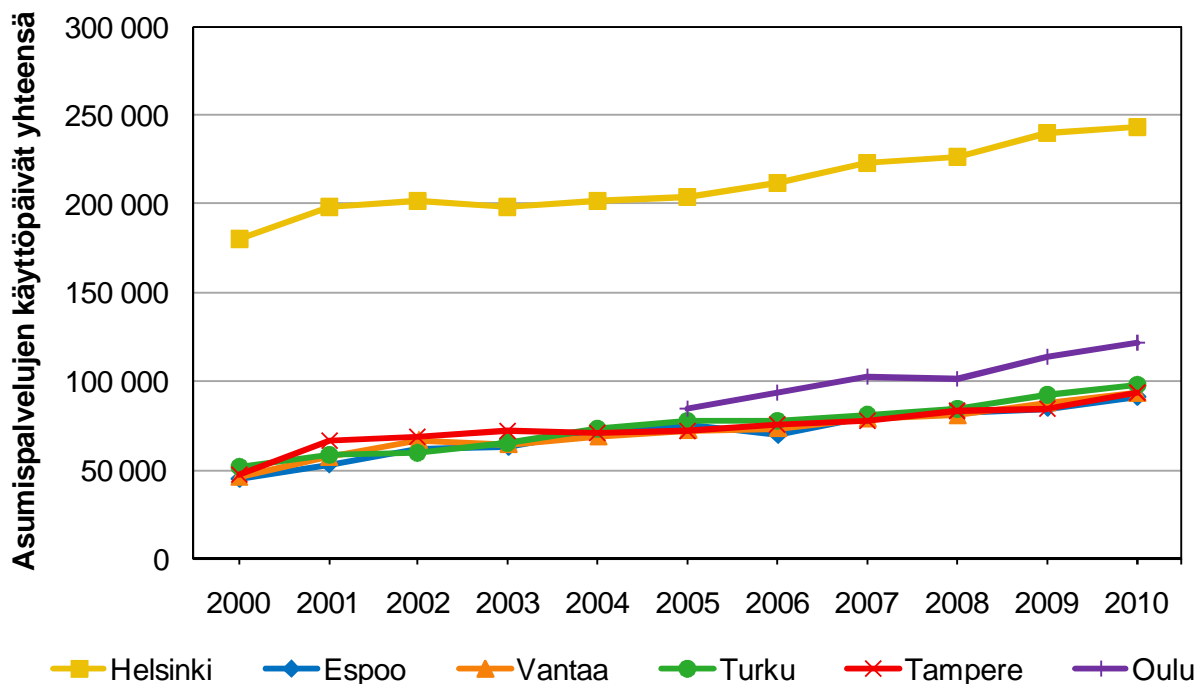

Kuvio 6. Lyhytaikaisten asumispalveluasiakkaiden osuus kaikista asumispalveluasiakkaisista vuosina 2001–2010, Viisikko / Kuusikko

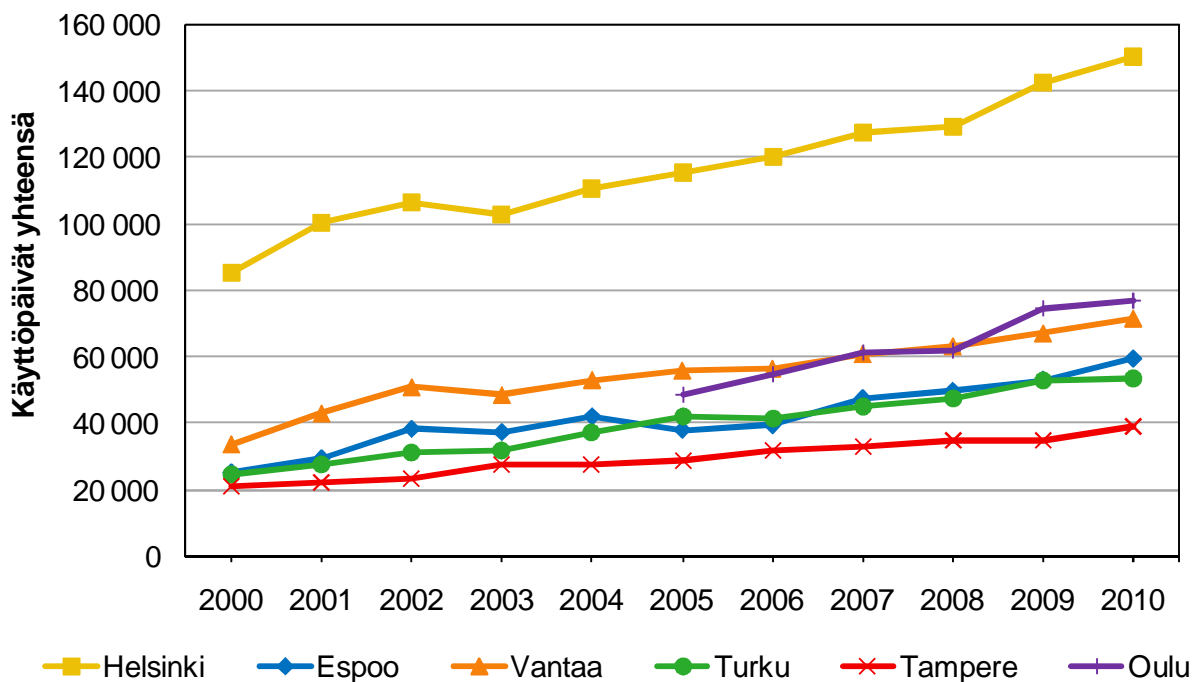
Kuviossa 7 on tarkasteltu asumispalvelujen käyttöpäiviä yhteensä vuosina 2000–2010. Kuvioissa 7–10 ovat mukana sekä lyhyt- että pitkäaikaisten asiakkaiden käyttöpäivät. Käyttöpäivien määrä on ollut kasvussa. Lukumäärällisesti päivien määrä on lisääntynyt eniten Helsingissä. Suhteellinen lisäys vuosina 2000–2010 vaihtelee Helsingin 34,8:n ja Espoon 104,1 prosentin välillä. Kuusikon tasolla asumispäivien määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Vuosien 2006 ja 2010 välillä käyttöpäivien määrä on lisääntynyt Helsingissä suhteellisesti vähiten, 14,9 prosenttia ja Espoossa eniten, 31,2 prosenttia. Kuusikon tasolla nousu on ollut 22,8 prosenttia.

Kuvio 7. Asumispalvelujen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

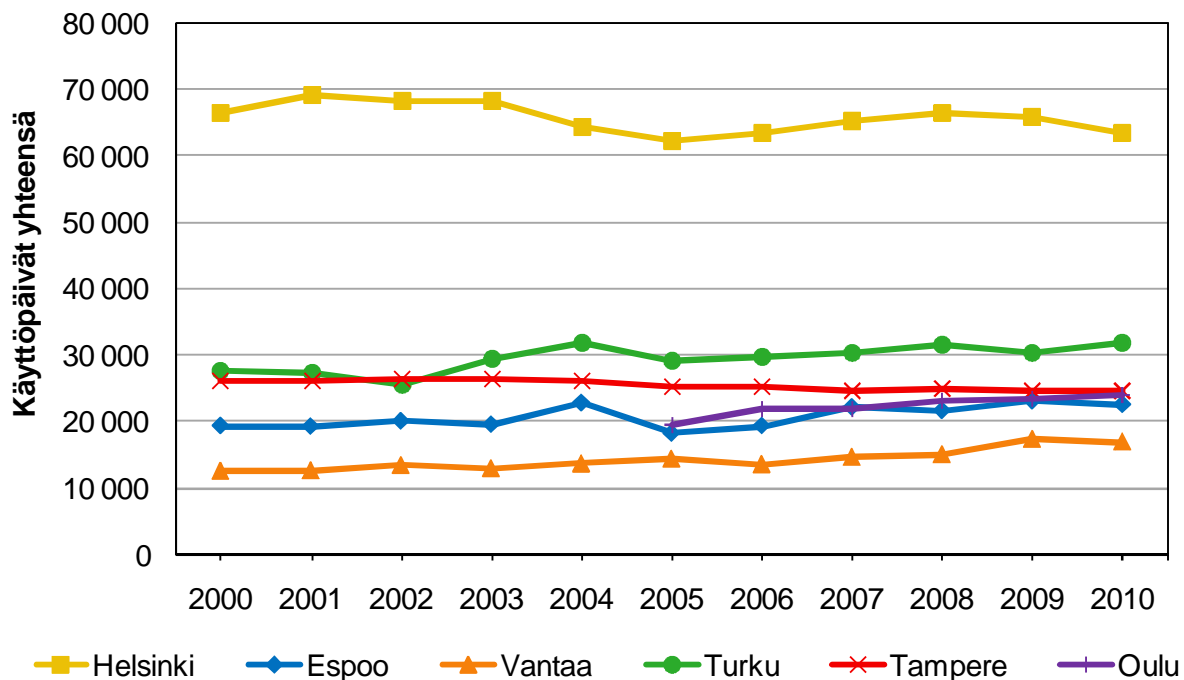

Kuvioissa 8–10 tarkastellaan eri asumispalvelumuotojen käyttöpäivien määrän kehitystä. Eniten käyttöpäiviä on ollut autetussa asumisessa (kuvio 8). Autetun asumisen päivien määrä on myös noussut eniten. Kuviossa 9 esitetyn ohjatun asumisen käyttöpäivissä nousua ei ole juuri tapahtunut. Tuetun asumisen päivien määrä on pääosin noussut, erityisesti vuoden 2007 jälkeen (kuvio 10).

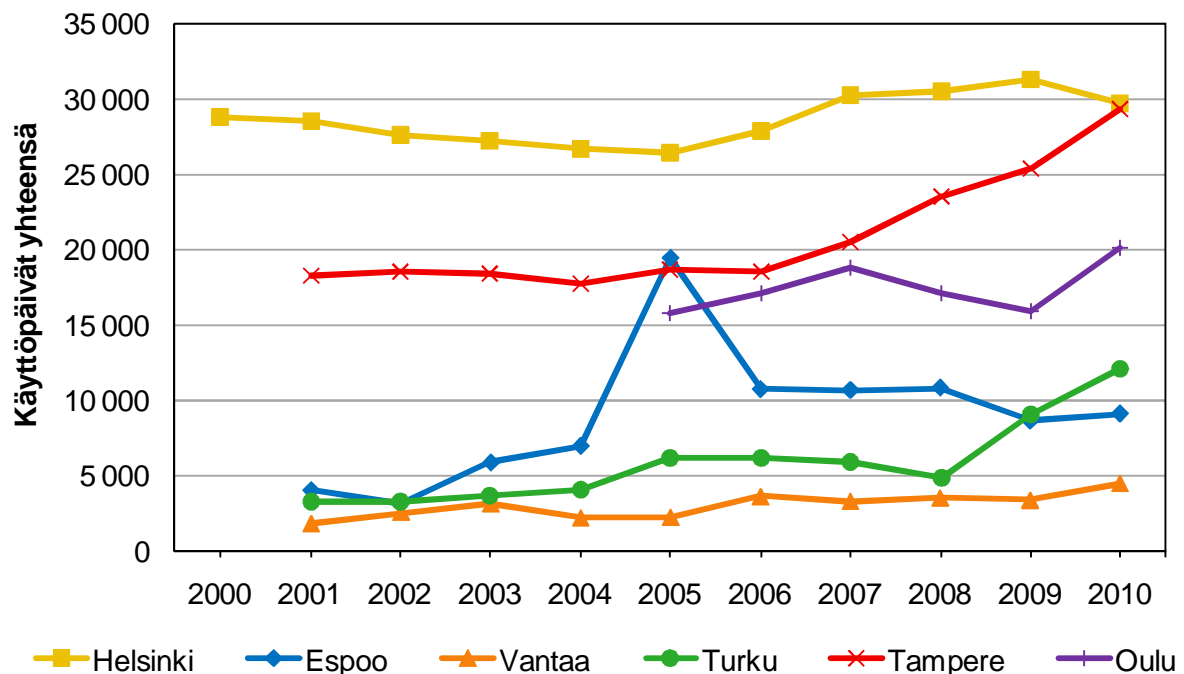
Kuvio 8. Autetun asumisen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

Kuvio 9. Ohjatus asumisen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

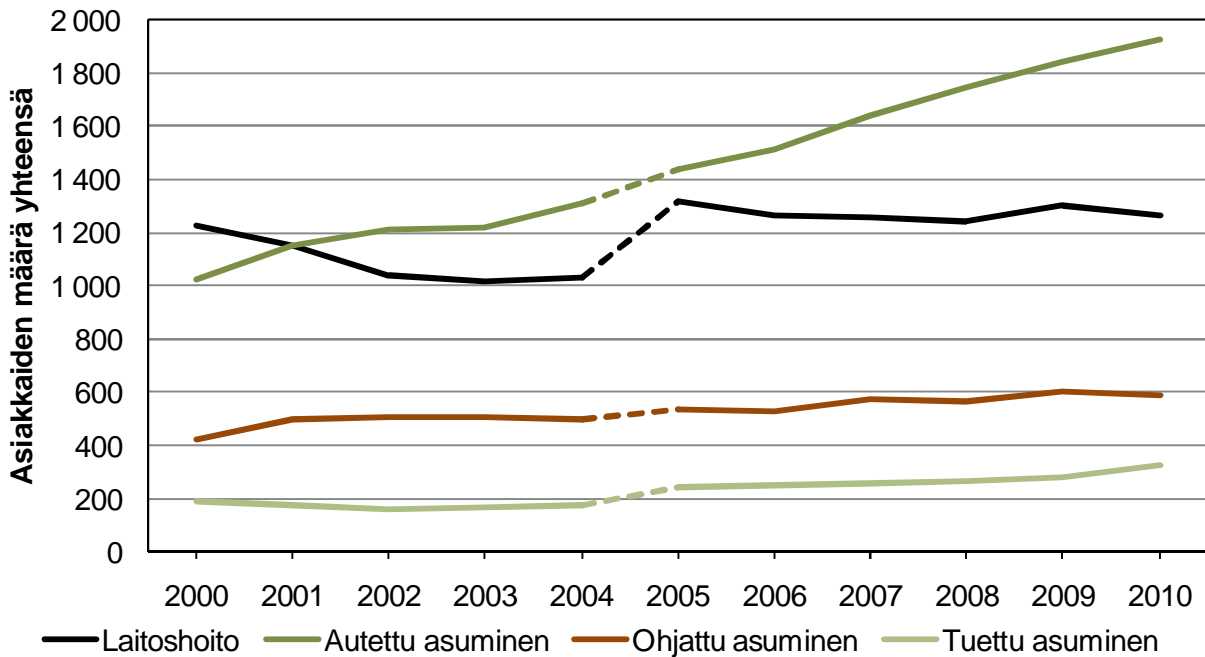

Kuvio 10. Tuetun asumisen kaikki käyttöpäivät yhteensä vuosina 2000–2010

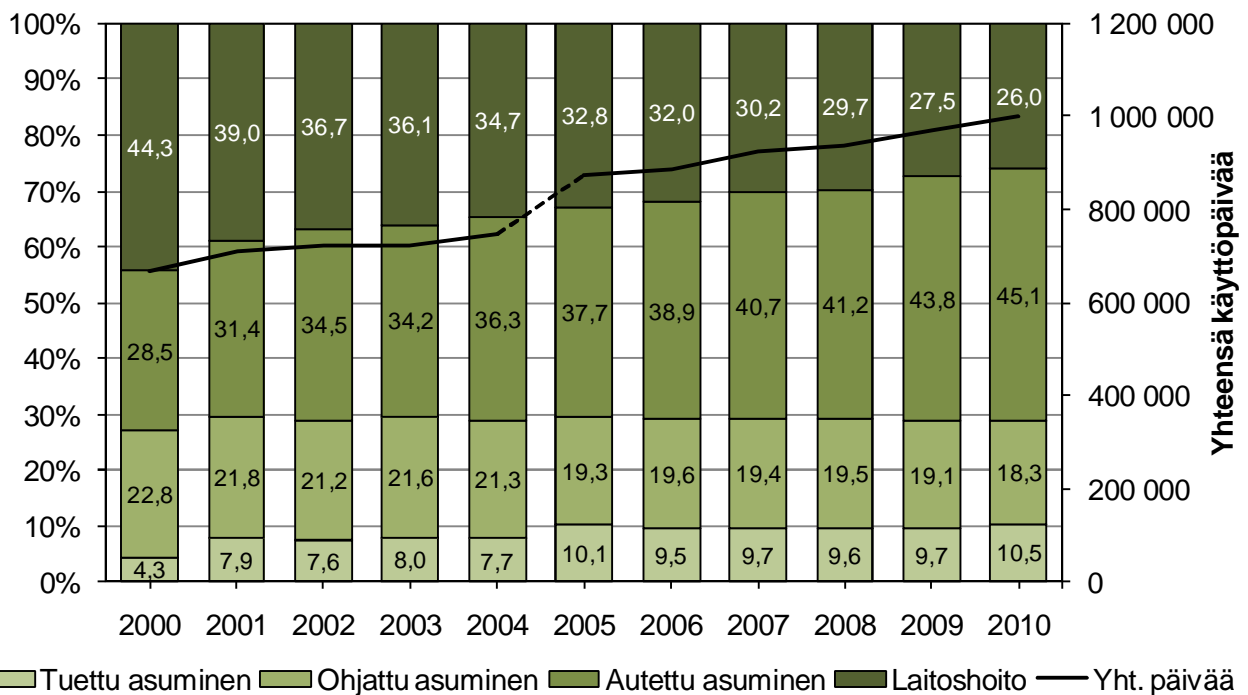
Kuviossa 11 on eritelty laitoshoidon ja eri asumispalvelujen vuotuisten asiakasmäärien kehitystä Kuusikon tasolla. Asiakasmäärät sisältävät sekä lyhyt- että pitkäaikaiset asiakkaat. Kuviossa 12 näkyy sekä käyttöpäivien kokonaismäärän kehitys että käyttöpäivien suhteellinen jakautuminen laitoshoidon sekä asumispalvelujen kesken. Laitoshiitopäivien osuus on supistunut lähes 20 prosenttiyksikköä.

Kuvio 11. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen kaikkien asiakkaiden vuosittaisen määrän kehitys 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Huom. Viisikko vuosina 2000–2004, Kuusikko 2005–2010. Katkoviiva tarkoittaa sitä, ettei kehitysvammaisten henkilöiden yhteenlaskettu lukumäärä ole Oulun mukaantulon vuoksi vertailukelpoinen vuosien 2004–2005 välillä.

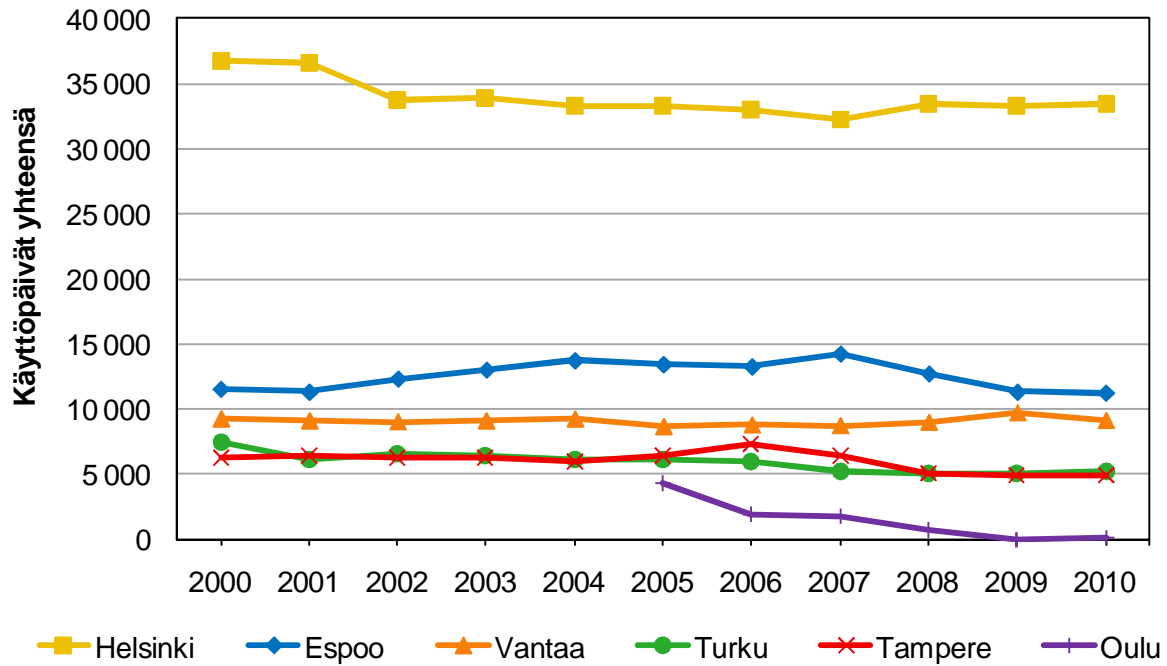
Kuvio 12. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen käyttöpäivien suhteelliset osuudet käyttöpäivien yhteismäärästä sekä päivien vuosittaisen kokonaismäärän kehitys 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

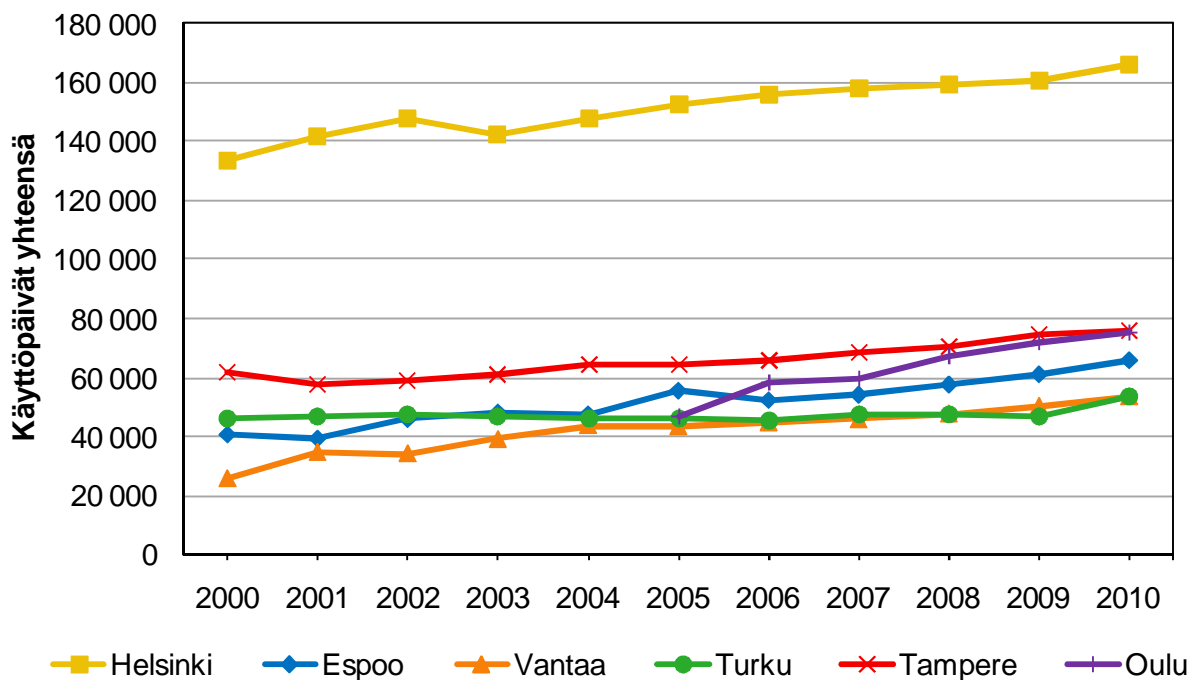
Huom. Viisikko vuosina 2001–2004, Kuusikko 2005–2010. Katkoviiva tarkoittaa sitä, ettei käyttöpäivien lukumäärä ole Oulun mukaantulon vuoksi vertailukelpoinen vuosien 2004–2005 välillä.

Erikseen voidaan vielä tarkastella perhehoidon sekä työ- ja päivätoiminnan käytön kehitystä. Kuvion 13 perusteella perhehoidon käyttö on jonkin verran vähentynyt. Laitoshoidon päivien väheneminen ei näy kasvuna perhehoidon käyttöpäivissä. Kuviossa 14 on esitetty työ- ja päivätoiminnan käyttöpäivien määrä. Perhehoidosta poiketen työ- ja päivätoiminta on lisääntynyt tasaisesti, missä näkyy avopalvelujen käytön yleinen kasvu.

Kuvio 13. Perhehoidon kaikki käyttöpäivät vuosina 2000–2010

Kuvio 14. Työ- ja päivätoiminnan kaikki käyttöpäivät vuosina 2000–2010

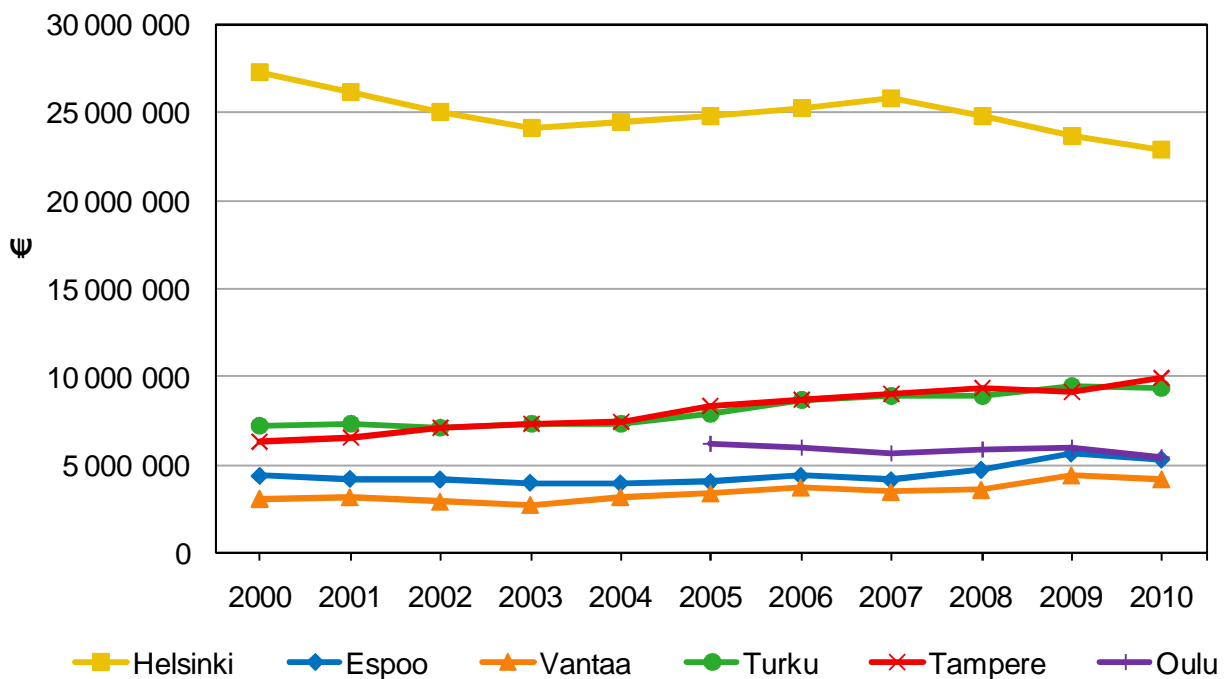

Laitoshoidon ja asumispalveluiden kustannukset

Kuvioissa 15–19 on esitetty aikasarjoja laitoshoidon ja asumispalvelujen kokonaiskustannuksista. Mukana ovat sekä pitkä- että lyhytaikaisten palvelujen kustannukset. Kuvioista 15 ja 17 löytyvät kuntakohtaiset kokonaiskustannukset. Kuviossa 16 esitetään laitoshoidon käyttöpäiväkohtaiset kustannukset kunnittain. Kuviossa 18 on tarkasteltu laitoshoidon ja asumispalvelujen yhdistettyä kustannusrakennetta. Kuvioista 19 löytyy Kuusikko-tason käyttöpäiväkohtaisten kustannusten yhteenveto.

Kuvion 15 perusteella laitoshoidon nettokustannukset ovat Helsingissä kääntyneet laskuun uudestaan vuoden 2007 jälkeen. Muilla kunnilla muutoksen pitkän aikavälin suunta on ollut lievästi nouseva, joskin vuosina 2009–2010 kustannukset ovat enemmistössä kunnista hiukan laskeneet. Tampere on ainoa kunta, jossa kustannukset ovat myös aivan viime vuosina nousseet.

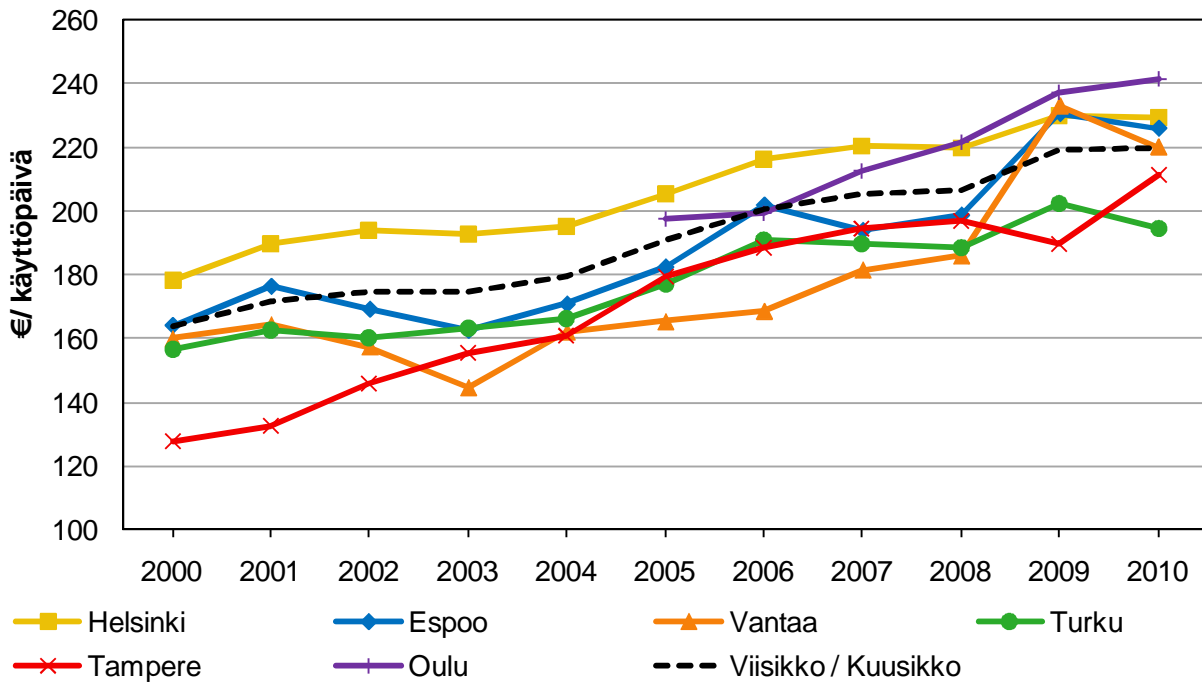
Kuvio 15. Laitoshoidon vuoden 2010 arvoon muutettujen nettokustannusten kehitys vuosina 2000–2010

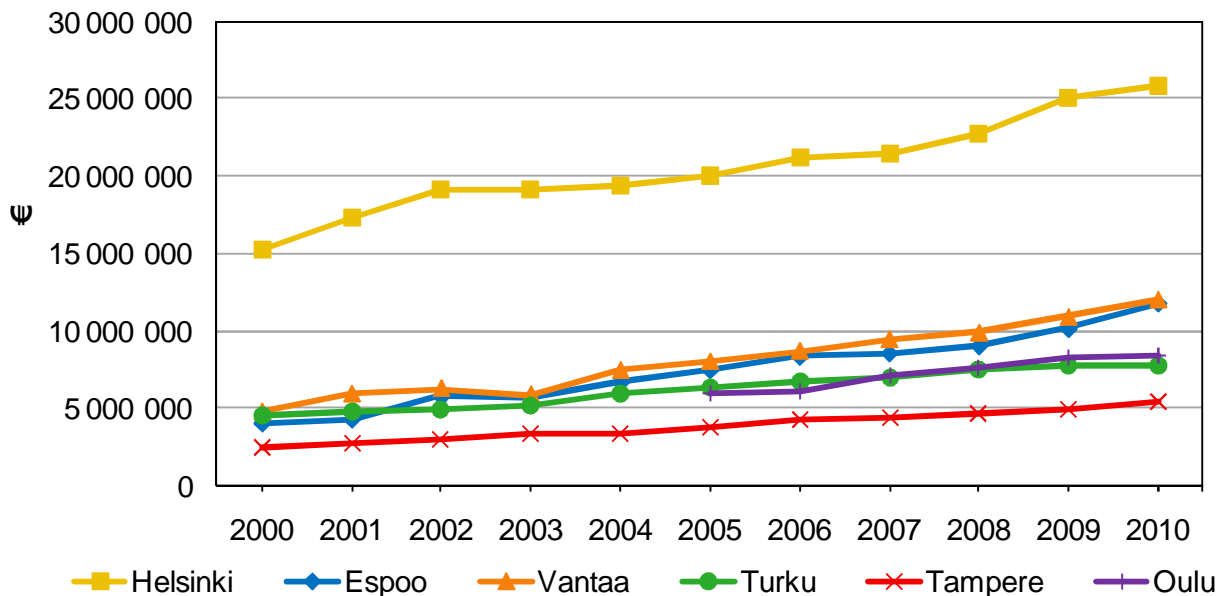
Kuvion 16 avulla voidaan tarkentaa laitoshoidon kustannusten muodostumista. Käyttöpäiväkohtaiset kustannukset ovat kaikkialla nousseet huomattavasti kymmenen vuoden kuluessa. Näin ollen Helsingin kokonaiskustannusten lasku selittyy laitosisiakkaiden vähentymisellä. Kaikkien kuntien osalta laitospäivän hinnan nousu kertoo todennäköisesti siitä, että laitoksessa edelleen olevien henkilöiden tarvitsema palvelu on yhä vaativampaa.

Kuviossa 17 on tarkasteltu asumispalvelujen kokonaisnettokustannusten kehitystä. Asumispalvelujen kustannusten trendi on kaikissa kaupungeissa ollut tasaisesti kasvava. Asumispalvelujen yhteiskustannukset ovat laitospalvelujen kustannuksia suuremmat. Vuonna 2010 autetun asumisen kustannukset, jotka olivat noin 59 miljoonaa euroa, ylittivät ensi kertaa laitoshoidon kustannukset, 57 miljoonaa euroa.

Kuvio 16. Laitoshoidon vuoden 2010 rahan arvoon muutettu käyttöpäivän nettokeskihinta vuosina 2000–2010

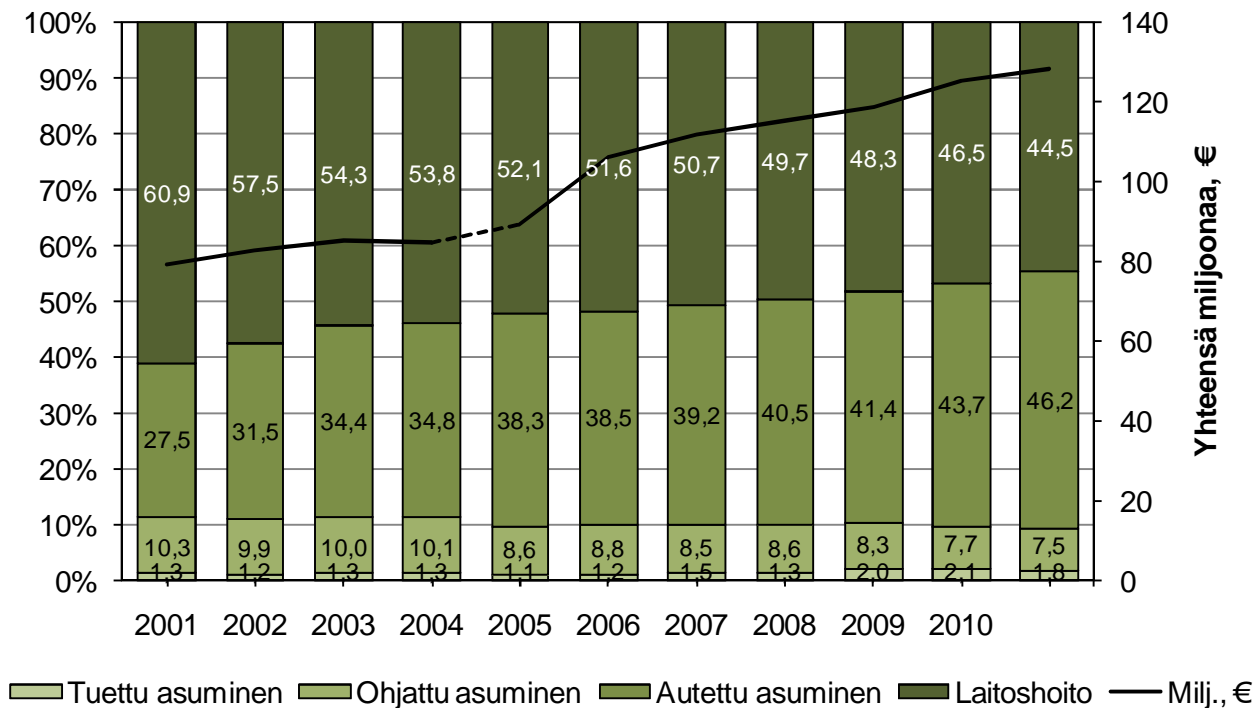

Kuvio 17. Asumispalvelujen vuoden 2010 arvoon muutettujen nettokustannusten kehitys vuosina 2000–2010

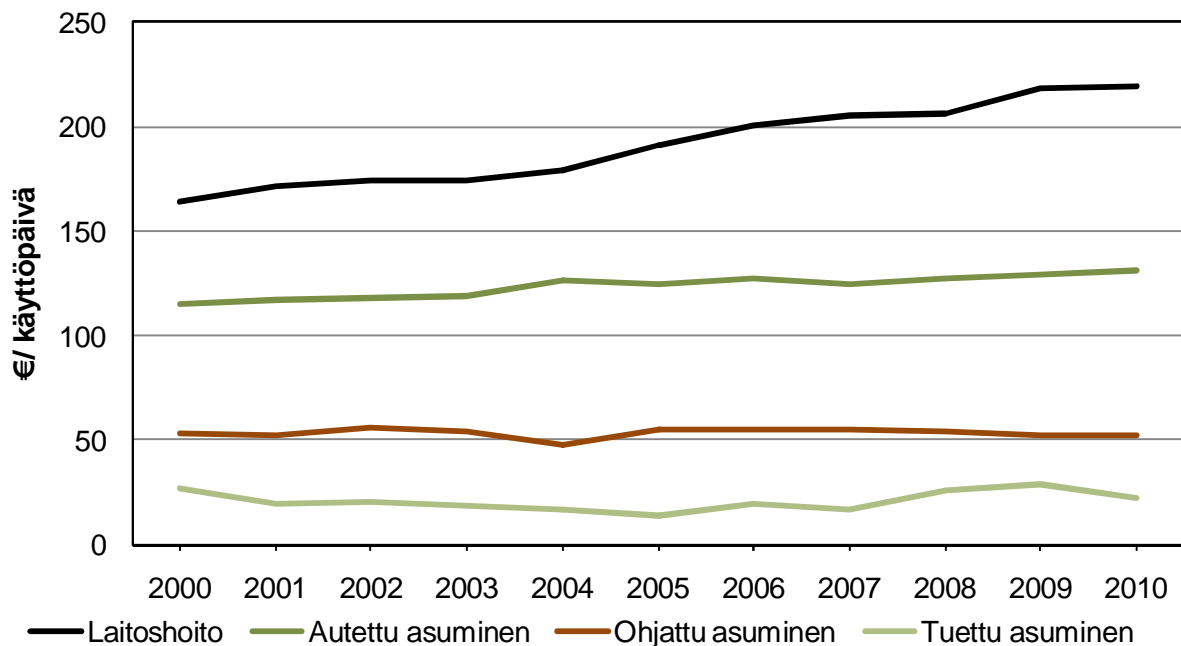
Kuvio 18 on muodostettu laskemalla yhteen laitoshoidon sekä asumispalvelujen kustannukset. Musta viiva kuvaa kokonaiskustannusten tasoa. Pylväät puolestaan osoittavat palvelumuodon kustannusten osuuden yhteenlasketuista kokonaiskustannuksista. Kuvion perusteella laitospalvelujen kustannusosuus on pienentynyt voimakkaasti autetun asumisen kustannusosuuden kasvaessa nopeasti samaan aikaan.

Kuvio 18. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen kustannusten osuus niiden yhteenlasketuista kustannuksista sekä vuoden 2010 arvoon muutettujen kokonaiskustannusten kehitys Kuusikossa vuosina 2000–2010

Huom. Viisikko vuosina 2001–2004, Kuusikko 2005–2010. Katkoviiva tarkoittaa sitä, ettei kustannusten määrä ole Oulun mukaantulon vuoksi vertailukelpoinen vuosien 2004–2005 välillä.

Kuvio 19. Laitoshoidon ja eri asumispalvelumuotojen vuoden 2010 arvoon muutetut käyttöpäiväkohtaiset kustannukset vuosina 2000–2010, Viisikko / Kuusikko

Huom. Tuetun asumisen käyttöpäivähinta vuonna 2000 vain Helsingille ja vuonna 2001 Helsingille, Turulle ja Tampereelle. Kuusikko vuodesta 2005 eteenpäin.

Lopuksi kuviossa 19 on tarkasteltu Kuusikon keskimääräisiä käyttöpäiväkohtaisia kustannuksia laitoshoidossa ja asumispalveluissa. Nimenomaan laitospalveluiden käyttöpäiväkohtainen hinta on noussut. Laitospalvelujen päiväkohtainen hinta on Kuusikon tasolla kasvanut vuoden 2010 rahan arvossa 9,4 prosenttia vuosina 2006–2010. Autetussa asumisessa vastaava muutos on ollut 3,0, ohjatussa -4,6 ja tuetussa 11,3 prosenttia. Vuonna 2010 Kuusikon keskimääräinen käyttöpäivän kustannus oli laitoshoidossa 220 euroa, autetussa asumisessa 131, ohjatussa 53 ja tuetussa 22 euroa.

2 Laitosasiakkaat ja asiakkaiden siirtymät vuonna 2010

Nykyisten, edelleen laitoksissa olevien asiakkaiden kuvaamiseksi kunnat ovat koonneet tiedot 31.12.2010 pitkäaikaisessa laitoshoidossa olleiden asiakkaiden määristä jaoteltuna iän ja arvioidun hoitoisuusluokan mukaan. Vertailutyössä käyetyt karkeat hoitoisuusluokat ovat seuraavat: monivammaisten asiakkaiden laitoshoido, käyttäytymisongelmiin painottuva laitoshoido sekä perustason laitoshoido. Kootut tiedot esitetään koko Kuusikon tasolla kuviossa 20. Ympyröiden sisällä on ryhmään kuuluvien lukumäärä. Ympyröiden koko kuvaa ryhmän kokoa suhteessa muihin ryhmiin.

Kuvio 20. Pitkäaikaisten laitoshoidoasiakkaiden määrä ikäryhmän ja hoitoisuuden mukaan Kuusikossa 31.12.2010, N = 533

	Monivammaisten asiakkaiden laitoshoido	Käyttäytymisongelmiin painottuva laitoshoido	Perustason laitoshoido
0–17-v.	22	14	7
18–25-v.	9	33	11
26–49-v.	30	59	136
50–64-v.	21	19	133
65-v. ja yli	7		32

Huom. 1. Helsingin osalta puuttuvat Rinnekodin tiedot eli noin sata asiakasta.

Huom. 2. Espoon tietoja on yhdistelty tunnistettavuuden estämiseksi.

Taulukko 1 perustuu vastaaviin tietoihin kuin kuvio 20. Siinä on kuvattu tarkemmin eri ikäryhmään kuuluvien suhteellista jakautumista hoitoisuusluokkiin. Alle 18-vuotiaista asiakkaista suurin osa tarvitsee monivammaisten laitoshoidoa. Nuoret aikuiset taas tarvitsevat käyttäytymisongelmiin painottuvaa laitoshoidoa. Yli 26-vuotiaat aikuiset sekä ikääntyneet puolestaan kuuluvat useimmin perustason laitoshoidoa saavien ryhmään.

Kuntakohtainen tarkastelu asiakasjakaumista esitetään taulukossa 2. Kuntien välillä on muutamia selkeitä eroja. Espoossa noin 80 prosenttia asiakkaista saa perustason laitoshoidoa, kun Oulussa osuus on alle 20 prosenttia. Oulussa puolestaan muita kuntia suurempi osa laitoshoidosta on painottunut käyttäytymisongelmiin. Kuusikon tasolla perustason laitoshoido on yleisin kehitysvammaisten asiakkaiden hoitoisuusluokka, kun taas monivammaisten laitoshoidoa tarvitsevien osuus on pienin.

Taulukko 1. Eri ikäryhmiin kuuluvien pitkäaikaisten laitoshoidoasiakkaiden jakautuminen hoitoisuusluokkiin Kuusikossa 31.12.2010

Ikäryhmä	Moni-	Käyttäytymis-	Perustason laitoshoido	Yhteensä, (%)
	vammaisten henkilöiden laitoshoido	ongelmiin painottuva laitoshoido		
0–17-vuotiaat	51,2	32,6	16,3	100,0
18–25-vuotiaat	17,0	62,3	20,8	100,0
26–49-vuotiaat	13,3	26,2	60,4	100,0
50–64-vuotiaat	12,1	11,0	76,9	100,0
65 vuotta täyttäneet	17,9	0,0	82,1	100,0
Yhteensä, (%)	16,7	23,5	59,8	100,0
Yhteensä, (N)	89	125	319	533

Huom. 1. Helsingin osalta puuttuvat Rinnekodin tiedot eli noin sata asiakasta.

Huom. 2. Espoon tietoja on yhdistelty tunnistettavuuden estämiseksi.

Taulukko 2. Laitoshoidon asiakkaiden kuntakohtainen jakautuminen hoitoisuusluokkiin 31.12.2010

Ikäryhmä	Moni-	Käyttäytymis-	Perustason laitoshoido	Yhteensä, (%)	Yhteensä, (N)
	vammaisten henkilöiden laitoshoido	ongelmiin painottuva laitoshoido			
Helsinki	15,8	14,4	69,8	100,0	139
Espoo	11,3	9,4	79,2	100,0	53
Vantaa	12,8	21,3	66,0	100,0	47
Turku	11,9	24,6	63,5	100,0	126
Tampere	18,1	30,2	51,7	100,0	116
Oulu	36,5	46,2	17,3	100,0	52
Kuusikko	16,7	23,5	59,8	100,0	533

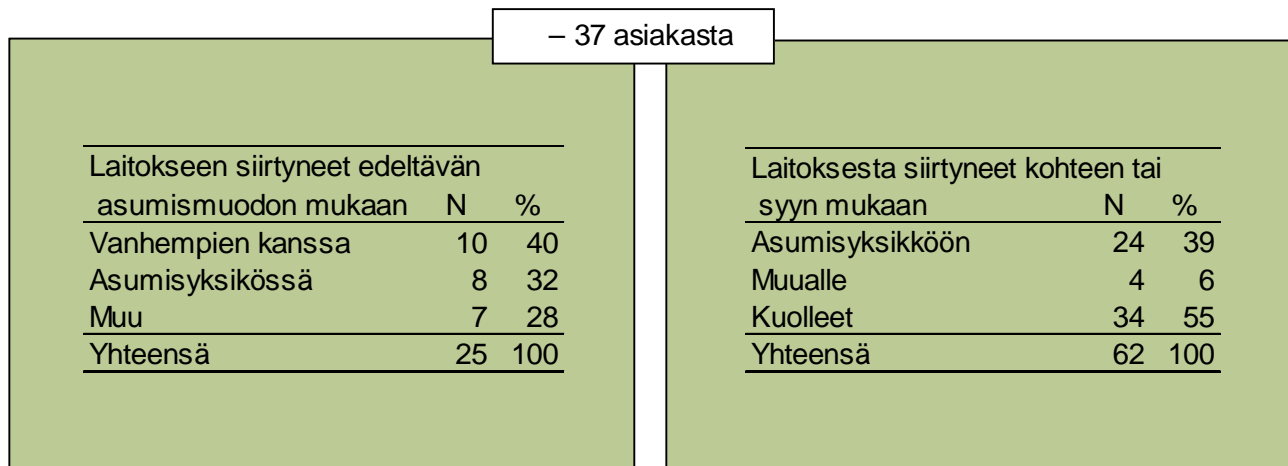
Huom. 1. Helsingin osalta puuttuvat Rinnekodin tiedot eli noin sata asiakasta.

Huom. 2. Espoon tietoja on yhdistelty tunnistettavuuden estämiseksi.

Laitosasiakkaiden ryhmittelyn ohella kunnista koottiin tiedot siitä, mihin laitoksesta vuonna 2010 siirryttiin. Lisäksi selvitettiin se, mistä asiakkaat laitokseen tulevat (kuvio 21). Uusista laitosasiakkaista ennen laitoshoidon siirtymistä 40 prosenttia oli asunut vanhempiensa kanssa. Seuraavaksi yleisin asumismuoto oli asumisyksikkö (32 prosenttia). Vain harvoin laitoshoidon tultiin jostakin muualta. Laitosasiakkaiden lukumäärän lasku johtui 55 prosentissa tapauksista pitkäaikaisten laitosasukkaiden kuolemasta. Kun tarkastellaan vain muihin asumismuotoihin siirtyneitä, ensisijainen siirtymisen kohde oli asumisyksikkö. Vain muutamia siirtymiä tapahtui perhehoitoon tai vanhempien luokse. Laitoshoidon purkami-

nen tapahtuu toisaalta laitoksessa olleiden asiakkaiden siirtymisellä asumisyksiköihin, toisaalta siten, että rajoitetaan uusien asiakkaiden siirtymiä laitokseen.

Kuvio 21. Siirtymät pitkäaikaiseen laitoshoitoon ja pois laitoshoidosta asumismuodon mukaan vuonna 2010 Kuusikossa

Vuonna 2010 laitokseen tuli Kuusikon tasolla 25 henkilöä ja laitoksesta poistui 62 asiakasta. Lukujen erotus on -37 asiakasta. Kuntien vastaavat erotukset ovat Helsingissä -10, Espoossa -5, Vantaalla -3, Turussa -2, Tampereella -3 ja Oulussa -14. Laitosasiakkaiden määrä väheni siis kaikissa kunnissa. Helsingin kohdalla Rinnekodin tiedot ovat siirtymissä mukana. Yksityiskohtaisempaa erottelua ei kuntien osalta ole mahdollista tehdä, koska luokissa on vain vähän havaintoja.

3 Laitospurun uhat, mahdollisuudet ja kuntien suunnitelmat

Uhkia ja mahdollisuuksia laitospurussa

Eri kunnissa laitospurkuun liitetään samankaltaisia uhkia ja mahdollisuuksia. Laitospurun uhat liittyvät suurelta osin laitoksissa olleiden asiakkaiden erityisiin tarpeisiin sekä näiden tarpeiden täyttämisen vaatimiin resursseihin. Osa asiakkaista on ikääntyneitä, ja he ovat eläneet laitoksissa pitkään. Uusia ratkaisuja mietittäessä erityistä huomiota vaativat myös sairaalatasoista hoitoa tarvitsevat lapset sekä psykiatrista hoitoa tarvitsevat nuoret. Asiakkaat itse voivat kokea edessä olevan muutoksen uhkana.

Siirtyminen avopalveluihin edellyttää monenlaisia resursseja. Avopalveluna järjestettävä asuminen on kaikkiaan laitoshoidon kalliimpaa. Kuntien toimintaympäristön muutokset esimerkiksi taloudellisen tilanteen vaihtuessa voivat vaikuttaa korvaavien tilojen rakennuskatauluihin sekä riittävän henkilöstön saamiseen. Asiakkaan siirtyminen uuteen asumismuotoon edellyttää yksilöllistä suunnittelua sekä hyvää valmennusta. Lisäksi uudenlaisen ja vaativan asiakaskunnan siirtyminen yleisten palvelujen käyttäjiksi asettaa haasteita niiden piirissä toimivalle henkilökunnalle. Avopalvelujen työntekijöillä muuallakin kuin asumispalveluissa on oltava riittävästi koulutusta sekä asiantuntemusta uuden asiakaskunnan vastaanottoon.

Laitospurun hyvät puolet liittyvät vahvasti asiakkaan näkökulmaan: asiakkaan valinnanvapaus saa muutoksessa suuren painoarvon. Asumisen kodikkuus ja yksilöllisyys lisääntyvät. Laitospurun suunnittelussakin on kuunneltu asiakkaita. Lisäksi laitospurun myötä nykyiset laitosasukkaat saavuttavat yleisten palveluiden suhteen tasavertaisen aseman avoimuuden palveluja saavien kehitysvammaisten henkilöiden kanssa.

Kunnan sosiaalitoimen näkökulmasta laitospurun suunnitteleminen on koettu osallistavaksi. Tavoitteella on myös ollut poliitikkojen sekä virkamiesten tuki. Laitospurku voi auttaa löytämään uudenlaisia ratkaisuja palvelujen järjestämiseen, kuten monen tuottajan yhteistyö ja ostopalvelujen hyödyntäminen. Lisäksi sosiaalitoimen maksamat laitoshoidon kustannukset jakaantuvat jatkossa useammalle taholle.

Kuntien suunnitelmat

Helsinki

Helsingissä on olemassa sosiaalilautakunnan hyväksymä suunnitelma laitospaikkojen vähentämisestä. Tavoitteena on, että omia laitospaikkoja ei enää vuoden 2017 jälkeen ole. Näyttää siltä, että tavoitteeseen päästään vuoden 2015 lopussa. Myös ostopalvelupaikat vähenevät 70 paikalla.

Espoo

Vakinainen laitosasuminen tullaan purkamaan viimeistään vuoteen 2017 mennessä. Tällä hetkellä laitoksessa asuu vakinaisesti runsaat 50 henkilöä. Uusille asiakkaille laitosasumista on tarjottu vain pakottavissa tilanteissa, jos muuta vaihtoehtoa ei ole ollut löydettävissä. Espoolaisille asiakkaille laitoshoidon järjestävät Rinnekoti-Säätiö ja Kårkulla samkommun. Näiden palveluntuottajien kanssa laitospurkukeskustelu on käynnistetty. Rinnekodin uudet asumisyksiköt vuosina 2010 ja 2011 palvelevat osaltaan laitospalvelun purkua.

Vammaispalveluissa laadittiin asumispalvelujen kehittämissuunnitelma, ”Tavoitteita ja toimenpiteitä vammaisten kuntalaisten asumispalveluihin vuosille 2011–2015”. Suunnitelmassa esitellään Espoon palvelujen järjestämisen periaatteita ja konkreettisia esityksiä asumisen lisäämiseksi osana normaalia asumispalvelua. Suunnitelma hyväksyttiin sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnassa joulukuussa 2010. Alustavan esityksen mukaan viidessä vuodessa on tarkoitus tuottaa vajaat 200 uutta asuntoa espoolaisille vammaisille henkilöille.

Vantaa

Tällä hetkellä laitoshoidossa on hiukan alle 50 asiakasta. Tavoitteena on, että Vantaa olisi purkanut laitoshoidon vuoden 2015 loppuun mennessä. Laitoshoidosta muutetaan sekä ostopalveluiden piirissä oleviin asumispalveluihin että omiin ryhmäasumisyksiköihin ja lisäksi riittävän tuen avulla myös omiin asuntoihin. Vuonna 2013 avataan uusi oman toiminnan yksikkö, jossa on ryhmäasumista yhteensä 15 pääosin laitoshoidon piiristä tulevalle asukkaalle. Lisäksi Vantaalla kehittämiskohteena on kehitysvammaisten asuminen omassa kodissa riittävän tuen avulla.

Kehitysvammaisten asumispalvelut kilpailutetaan vuoden 2011 lopussa. Kilpailutuksessa tullaan keskittymään haastavien, vaikeavammaisten ja muuten erittäin paljon apua tarvitsevien kehitysvammaisten asumispaikkoihin.

Turku

Turku hankkii pysyväisluontoista laitoshoidoa Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymältä 120–125 asiakkaalle. Lisäksi muutamalle asiakkaalle hankitaan laitoshoidoa Kärkylän kuntayhtymältä sekä yksityiseltä palveluntuottajalta.

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän johdolla työryhmä valmisteli syksyllä 2010 raportin ”Kehitysvammaisten asumisen alueellinen suunnitelma Varsinais-Suomessa”. Työryhmään kuului muun muassa erityishuoltopiirin, kuntien, palveluntuottajien ja omaisten edustajia. Turussa laitoshoidon vähentämiseen liittyviä periaatteita on käsitelty linjauksessa ”Kehitysvammapalvelujen kehittämistavoitteet vuosille 2010–2016” sekä toimintasuunnitelmassa kehitysvammapalvelujen toteuttamiseksi. Suunnitelmien mukaan tavoitteena on vähentää laitoshoidoa noin 40 paikalla vuoteen 2016 mennessä.

Asumispalveluja pyritään lisäämään sekä omana toimintana että erityishuoltopiirien ja muiden palveluntuottajien toimintana. Omana toimintana suunnitellaan uusiin tiloihin muutettavan lyhytaikaishoitokodin yhteyteen asumispalveluja ikääntyville kehitysvammaisille asukkailla. Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymässä valmistuu uusia asumispalveluyksiköjä vuonna 2012. Turussa kilpailutettiin kehitysvammaisten henkilöiden asumispalvelut vuonna 2010. Kilpailutuksen myötä yksityisiltä hankittavien asumispalvelupaikkojen määrä kasvoi.

Tampere

Syyskuussa 2010 valmistui Pirkanmaan kuntien, sairaanhoitopiirin ja muiden keskeisten toimijoiden yhteistyönä kehitysvammahuollon alueellinen suunnitelma Pirkanmaalla. Alueellisen suunnitelman lisäksi kunnissa laaditaan kuntakohtaiset, tarkennetut suunnitelmat kehitysvammaisten asumisen järjestämiseksi sekä laitoshoidossa että kotona vanhempiensa luona asuville kehitysvammaisille aikuisille. Alustavan arvion mukaan laitoshoidon asukkaista kaikkiaan noin 60 henkilöä voisi siirtyä avohuollon yksikköön.

Terveyttä ja toimintakykyä edistävien palvelujen lautakunta on hyväksynyt kesäkuussa 2010 suunnitelman kehitysvammaisten laitoshoidon vähentämiseksi Tampereella. Ylisen kuntoutuskeskuksesta muuttaa 21 kehitysvammaista tammikuussa 2011 toimintansa aloittavaan uuteen ympärivuorokautista asumispalvelua tarjoavaan asumispalveluyksikköön. Laitoksessa asuvien kehitysvammaisten toimintakyky- ja avuntarvearvioita jatketaan asukasvalintoihin liittyvien palvelutarpeiden määrittämiseksi. Vuodelle 2012 on suunnitelmassa kaksi ympärivuorokautista palvelua tarjoavaa asumisyksikköä laitoshoidosta muuttaville kehitysvammaisille. Asumisyksiköt on suunniteltu 15-paikkaisiksi.

Oulu

Pohjois-Pohjanmaan kehitysvammahuollon omistajastrategiatyöryhmän esityksen mukaan Pohjois-Pohjanmaalla kehitetään asumispalveluja ja siihen liittyviä palveluita niin, että pitkäaikaista laitoshoidoa järjestetään jatkossa vain kaikkein eniten tukea ja hoivaa tarvitseville kehitysvammaisille. Oulussa tämä tarkoittaa arviolta 10–15 paikkaa vuonna 2016. Lisäksi tarvitaan jossain määrin lyhytaikaisen laitoshoidon paikkoja. Tulevan uuden Oulun kunnissa on pitkäaikaisessa laitoshoidossa yhteensä vähän yli 50 asiakasta.

Lähivuosina uuteen Ouluun tarvitaan useita monimuotoisia ja erilaisia palveluja tarjoavia asumisyksiköitä. Laitoshoidon purun ja vuosittaisen väestönkasvun aiheuttaman palvelu-

tarpeen lisääntymisen myötä arvioidaan vuoteen 2016 mennessä tarvittavan noin 90–100 asumispaikkaa. Tämä edellyttää välittömästi uusien yksiköiden rakentamista tai vanhojen tilojen saneerausta.

Uuteen Ouluun tehdään kehitysvammaisten asumisen järjestämisestä suunnitelma, jossa huomioidaan valtakunnalliset sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kehitysvammahuollon työryhmän linjaukset ja kehitysvammaisten asumisen uudet palveluiden järjestämissmallit, kuten tilojen ja toiminnan eriyttäminen sekä palvelusetelin tuomat mahdollisuudet.

Liite 7: Yhteenveto kehitysvammahuollon asiakaskyselyistä

Kyselyn tiedot	Helsinki, 1	Helsinki, 2	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Nimi	Asiakaskysely alle 18-vuotiaiden vammaisten tai kehitysvammaisten perheille 2010	Ryhmäkotien ja tukiasuntojen asukkaiden asiakaskysely kehitysvamma- palveluissa	Lomatoiminnan palaute	Kysely perheikäisille asiakkaille 2004, 2005 ja 2006	Kehräkodin asumispalvelut	Kehitysvammaisten asiakas- tyytyväisyys kysely 2010	Oulun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen asiakaskysely
Selvityksen kohde	Tyytyväisyys palveluihin: omaishoidon tuki, vammais- palvelut ja ehon mukaiset palvelut	Tarkoitus saada tietoa asumisesta kehittämistä varten, selvitetään asiakkaiden toiveita ja tarpeita	Lomahoidon onnistuminen ja kehittämis- tarpeet	Tiedonsaanti, henkilökunnan asiantuntemus, asiakkaan kohtelu, henkilökunnan tavoitettavuus, palvelutarpeet	Henkilökunnan osaaminen ja ystävällisyys, tilojen viihtyisyys sekä toiveet ja parannus- ehdotukset	Kaupungin oman tuotannon asumisen sekä työ- ja päivätoiminta- yksiköiden asiakas- tyytyväisyys	Kokemukset käytettyjen palvelujen laadusta, sisällöstä ja toimivuudesta
Kohderyhmä	Lasten ja nuorten vanhemmat	Ryhmäkotien ja tukiasuntojen asukkaat	Kehitysvammaiset ja vammaiset peruskoululaiset, lasten vanhemmat vastaavat kysymyksiin	Kehitysvamma- huollon kuntoutus- työryhmän perheajan asiakkaat	Ikääntyvät kehitysvammaiset asukkaat ja heidän omaisensa	Palveluiden piirissä olevat kehitysvammaiset	Kahden viikon aikana (5/2009) sosiaali- ja terveystoimen palveluissa olleet asiakkaat tai heidän omaisensa tai läheisensä
Tulosten julkaisuvuosi	2010	2011	2010		2011	2010	2009
Toistotiheys	Kertaluontoinen	Tavoite: vuosittain	Kerran vuodessa	Kertaluontoinen	Kertaluontoinen	Joka 3.–4. vuosi	Joka toinen vuosi
Vastajamäärätavoite	587		80		12 asukasta + omaiset	245	Kaikki asiakkaat
Vastaja	197	Kyselyyn vastasivat 27 ryhmäkodin asukkaat ja kolmen ryhmäkodin tukiasukkaat	34	32	11 asukasta ja 8 omaista	183	5158 (sos. palv. 490)
Vastausprosentti	33,6%		42,5%		n. 91%	74,7 %	
Tulokset	Riittävä tieto 3,4; asiantuntemus 4,4; asiakas- tyytyväisyys 4,1; vastaa tarpeisiin 3,7; nopeus 3,7; oma osall. 3,7; elämäntil. parant. 4,1 (asteikko 1–5); yleis- arvosana 7,9.	Asteikko 1–5 ja avovastauksia. Arvosanojen keskiarvo 4,14. Arvosanat vaihtelivat välillä 3,84 (läheisyyden kokeminen) ja 4,36 (ulos pääsy sekä avun ja tuen saaminen).	Kysymyksiä: tiedottaminen palvelusta, hakumenettely, hoitopaikkojen toimivuus, kuljetusten toimivuus, avoin kysymys.	Enemmistö saanut riittävästi tietoa. Asiallinen palvelu ja asiantuntemus eivät toteutuneet kahden vastaajan osalta. Kolmen vastaajan osalta palvelu ei vastannut tarpeita.	Omaisten antama kouluarvosana Kehräkodin palveluista 8,5. Asukkaiden haastattelussa esille tuli toimintaan liittyviä toiveita.	Työ- ja päivätoiminnan palaute, kuten enemmän tekemistä ja henkilökohtaista ohjausta, sekä asumispalaute, kuten halu päättää itse enemmän asioista.	Pelkästään kehitysvamma- huollon piirissä olevien asiakkaiden vastauksia ei saatavissa.

Taulukossa on esitetty kunnissa vuonna 2010 valmistuneet kehitysvammahuollon palveluihin kohdistuneet kyselyt tai vaihtoehtoisesti tiedot viimeisimmistä kyselyistä. Helsingin kaikki uusimmat kyselyt eivät näy taulukossa. Helsingissä on muun muassa toteutettu vuoden 2010 lopulla vammaisten työ- ja päivätoiminnan piirissä oleville kehitysvammaisille asiakkaille tyytyväisyys- kysely keskustelumaton avulla.

Taulukossa esitetyn yhteenvetodon perusteella Kuusikko-mittari voitaisiin liittää kyselyihin, jotka ovat kohdistuneet kehitysvammaisten henkilöiden omaisiin. Tällainen toistuva kysely on Espoossa. Myös Oulun kysely on toistuva, mutta Kuusikko-mittaria ei otettu vielä vuoden 2011 kyselyssä käyttöön. Lisäksi kyselystä pitäisi voida erotella kehitysvammahuollon asiakkaisiin liittyvät vastaukset.

Liite 8: Kehitysvammahuollon Kuusikko-työryhmän jäsenten yhteystiedot

Osmo Raaska, puheenjohtaja

Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Vammaispalvelujen palvelualue
PL 2513, 02070 Espoon kaupunki
Käyntiosoite: Kamreerintie 2 A, 4. krs
Puh. 050 592 2713, 09 816 57142
etunimi.sukunimi@espoo.fi

Birgitta Huurre

Turun sosiaali- ja terveystoimitoimi
Vammaispalvelut
PL 364, 20101 Turku
Puh. 02 266 2211, faksi 02 262 6448
etunimi.sukunimi@turku.fi

Kaisa Kiiski (vara)

Turun sosiaali- ja terveystoimi
Vammaispalvelut
PL 364, 20101 Turku
Puh. 02 266 2211, faksi 02 262 6448
etunimi.sukunimi@turku.fi

Kirsti Ruusila

Helsingin sosiaalivirasto
Aikuisten palvelut / Vammaistyö
Kehitysvammaisten laitospalvelut
PL 8550, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 46504, 050 593 2161
Faksi 09 310 52515
etunimi.sukunimi@hel.fi

Anne Lappalainen

Helsingin sosiaalivirasto
Hallinto- ja kehittämiskeskus
Tietohallintopalvelut
Tietohuolto- ja tilastoyksikkö
PL 7011, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 43527, 040 334 4642
Faksi 09 310 42454
etunimi.sukunimi@hel.fi

Paula Rantonen (vara)

Helsingin sosiaalivirasto
Aikuisten palvelut / Vammaistyö
Kehitysvammaisten laitospalvelut
PL 8550, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 52501, faksi 09 310 52500
etunimi.sukunimi@hel.fi

Anne Leppänen (vara)

Helsingin sosiaalivirasto
Hallinto- ja kehittämiskeskus
Tietohallintopalvelut
Tietohuolto- ja tilastoyksikkö
PL 7011, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 09 310 43696, 040 334 6144
Faksi 09 310 42454
etunimi.sukunimi@hel.fi

Rauni Smedberg

Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Vammaispalvelujen palvelualue
PL 2513, 02070 Espoon kaupunki
Puh. 09 816 57144, 050 360 4579
Faksi 09 816 44206
etunimi.sukunimi@espoo.fi

Tuula Ristoja

Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vammaispalvelut
Karsikkokuja 17, 01360 Vantaa
Puh. 09 839 23358, faksi 09 839 22595
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Elli Luoma

Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vammaispalvelut
Karsikkokuja 17, 01360 Vantaa
09 839 29040, 050 314 6303
Faksi 09 839 22595
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Helena Lindell

Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vammaispalvelut
Tuupakantie 4, 01740 Vantaa
Puh. 09 839 34097, 050 3121773
Faksi 09 839 34403
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Mikaela Westergård

Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vammaispalvelut
Karsikkokuja 17
01360 Vantaa
Puh. 09 839 29134, 050 3106194
Faksi 09 839 22595
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Kirsi Lempiäinen

Tampereen kaupunki, tilaajaryhmä
Vammaispalvelut
PL 98, 33201 Tampere
Käyntiosoite: Koulukatu 9, 3. krs
Puh. 050 324 8617, faksi 03 565 77662
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Tarja Hirvonen

Tampereen kaupunki, hyvinvointipalvelut
Aikuisten sosiaalipalvelut
PL 41, 33201 Tampere
Käyntiosoite: Hatanpääkatu 3 J
Puh. 040 800 4712
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lea Järvenpää

Oulun sosiaali- ja terveystoimi
Asumis- ja päivätoimintapalvelut
PL 33, 90015 Oulun kaupunki
Käyntiosoite Mäkelininkatu 33 A, 5. krs
Puh. 044 703 6460, faksi 08 557 2079
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Merja Halonen

Oulun sosiaali- ja terveystoimi
Tilaajatiimi
PL 37, 90015 Oulun kaupunki
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Tommi Heikka (vara)

Oulun sosiaali- ja terveystoimi
PL 33, 90015 Oulun kaupunki
Käyntiosoite Mäkelininkatu 33 A, 5. krs
Puh. 044 703 6460, faksi 08 557 2079
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Riikka Väyrynen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Tieto-osasto
Palvelujen tietovarannot -yksikkö
PL 30, 00271 Helsinki
Puh. 020 610 7670
etunimi.sukunimi@thl.fi

Aura Pasila, sihteeri

Helsingin sosiaalivirasto
Hallinto- ja kehittämiskeskus
PL 8502, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 040 159 7441
etunimi.sukunimi@hel.fi